

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘)

วิทยาเขตนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของ
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

วิทยาเขตนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มีมติอนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	๔
หมวดที่ ๒ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	๖
หมวดที่ ๓ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต	๑๒
หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้	๔๔
หมวดที่ ๕ ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร	๔๕
หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๔๗
หมวดที่ ๗ การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	๔๙
หมวดที่ ๘ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๕๐
หมวดที่ ๙ ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	๕๓
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๓ กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	๕๖
ภาคผนวก ข ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย	๑๐๖
ภาคผนวก ค ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำ หลักสูตร	๑๔๒
ภาคผนวก ง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๖๑

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา : วิทยาเขตนครสวรรค์

หมวดที่ ๑

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๘๑๘๕๑๑๐๑๐๙๑
ภาษาไทย : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Laws Program

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : นิติศาสตรบัณฑิต
ชื่อย่อ (ไทย) : น.บ.
ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Laws
ชื่อย่อ (อังกฤษ) : LL.B.

๓. วิชาเอก

- ไม่มี -

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๓๙ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ประเภทของหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาตรี ประเภทหลักสูตรทางวิชาการ

๕.๓ ภาษาที่ใช้

หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

๕.๔ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยได้เพียงพอในการศึกษา
กฎหมาย

๕.๕ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

สถาบันจัดการเรียนการสอนโดยตรง

๕.๖ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือสาขาวิชา นิติศาสตร์

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘ ปรับปรุงจากหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๖๓

๖.๒ เปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๖.๓ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๑/
๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๔ คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘
เมื่อวันที่ ๕ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๕ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรในการประชุม
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๐ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๖.๖ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอนุมัติหลักสูตรในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘
เมื่อวันที่ ๒๖ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

๗. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้ที่จบปริญญาตรีหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สามารถที่จะดำรงสมณเพศหรือดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส
พระสังฆาธิการได้ และสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภาครัฐและเอกชน กล่าวคือ

- ๑) ผู้พิพากษา/ตุลาการ
- ๒) พนักงานอัยการ
- ๓) ตำรวจ
- ๔) พนักงานฝ่ายปกครอง
- ๕) ทนายความ
- ๖) ผู้สอนในสถานศึกษา
- ๗) นิติกร
- ๘) ที่ปรึกษากฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๙) รับราชการ
- ๑๐) ฯลฯ

หมายเหตุ ทั้งนี้ในบางวิชาชีพต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขององค์กรวิชาชีพ
นั้น ๆ

๘. สถานที่จัดการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

เลขที่ ๙๙๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

หมวดที่ ๒

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

๑. ปรัชญา

ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ คู่พุทธธรรม เป็นผู้นำด้านกฎหมาย

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๑ สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองศาสตร์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ พัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ พัฒนาศักยภาพให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม

๓. มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๑ ความรู้ (Knowledge) ความรู้ที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติต่อยอดความรู้ ปรับใช้ความรู้เพื่อการพัฒนา

๓.๒ ทักษะ (Skills) ๑) ทักษะการเรียนรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการปฏิบัติและการปรับปรุงพัฒนา งานเพื่อการประกอบอาชีพ ๒) ทักษะด้านดิจิทัล

๓.๓ จริยธรรม (Ethics) การกระทำที่มีจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีจิตใจเมตตา ความโอบอ้อมอารี การมีจิตสาธารณะ การรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การกระทำที่ไม่ถูกจริยธรรม เช่น การคัดลอกผลงาน การทุจริตทางวิชาการ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การละเมิดสิทธิเสรีภาพ การลักขโมย การทุจริตการสอบ การฉ้อโกง การไม่กระทำตามสัญญา การโฆษณาสรรพคุณของสินค้าเกินจริง การกระทำที่เอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องที่ไม่ถูกต้อง เป็นต้น

๓.๔ ลักษณะบุคคล (Character) บุคลิกที่น่าเชื่อถือ เป็นมิตร มีเสน่ห์ เป็นผู้นำ นิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ มีเมตตากรุณา รักการทำงานเป็นทีม ช่างสังเกต คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีเหตุผล ค่านิยมยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ถูกต้อง การรักษาสิ่งแวดล้อม ความพอเพียง ความเท่าเทียมกันในสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความแตกต่างในสังคม ใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล ความรับผิดชอบ อดทนในการทำงานตามวิชาชีพ ความรอบคอบ ความละเอียดถี่ถ้วนเป็นอย่างดี บุคลิกภาพดี มีการสื่อสารที่ดี คิดเป็นระบบ เชื่อมั่นในตนเอง มีสุนทรียนิยม มีศิลปนิสัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รักการเล่น รักการ

แสดง เป็นนักบริหารจัดการ มีความคิดเชิงตรรกะ ความเป็นผู้ประกอบการ การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) และความรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เช่น การรู้เทคโนโลยี (Technology Literacy) การรู้สารสนเทศ (Information Literacy) การรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เห็น (Visual Literacy) การรู้การสื่อสาร (Communication Literacy) การรู้สังคม (Social Literacy) เป็นต้น

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

อธิบายที่มาของ PLOs ของหลักสูตร (ภาคผนวก)

การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)
๑. สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองศาสตร์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๑ : สามารถอธิบายหลักแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง PLO๒ : สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๓ : สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมายและเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ PLO๔ : สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้น และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. พัฒนาศักยภาพให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	PLO๕ : แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม

วิธีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้หลังสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
๑. สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองศาสตร์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๑ : สามารถอธิบายหลักแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรม ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง	การสอบ ข้อเขียนแบบวิเคราะห์, การสอบกลางภาคและปลายภาค	ข้อสอบแบบปรนัย/อัตนัย	ร้อยละ ๑๐๐ ของนิสิตผ่านการสอบข้อเขียน
	PLO๒ : สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	การศึกษาคกรณีตัวอย่าง, โครงการงานทางกฎหมาย, การสอบกลางภาคและปลายภาค	Rubric ประเมินโครงการ ข้อสอบแบบปรนัย/อัตนัย	ร้อยละ ๑๐๐ ของนิสิตผ่านการประเมินโครงการโดยผู้เชี่ยวชาญ
๒. พัฒนาบัณฑิตให้มีความทักษะในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๓ : สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรม สัญญาทางกฎหมายและเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	รายงานวิชาการ, การนำเสนอปากเปล่า	Rubric การนำเสนอ	ร้อยละ ๑๐๐ นิสิตผ่านการประเมินรายงานวิชาการและนำเสนอปากเปล่า
	PLO๔ : สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย	รายงานวิชาการ, การนำเสนอ	Checklist การมีส่วนร่วม	ร้อยละ ๑๐๐ ของนิสิตผ่านการ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLOs)	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การตัดสิน
	ในเบื้องต้นและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ปากเปล่า, การอภิปรายกลุ่ม, การจำลองศาล	, Rubric การนำเสนอ	ประเมินการมีส่วนร่วมและการนำเสนอ
๓. พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	PLO๕ : แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	การสังเกตพฤติกรรม, การประเมินจริยธรรม	แบบประเมินจริยธรรม	ร้อยละ ๑๐๐ ของนิสิตผ่านการประเมินจริยธรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับ				
	มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕				มาตรฐานวิชาชีพ
	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	
๑. สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองศาสตร์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	●	●	○	○	●
๒. พัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้	○	●	○	●	●

คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๓. พัฒนาศักยภาพให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	○	○	●	●	●

● - มีความสอดคล้องโดยตรง, ○ - มีความสอดคล้องโดยอ้อม

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง ๓ ข้อมีความสอดคล้องกับมาตรฐานทั้งสองส่วนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้และทักษะทางกฎหมายและพุทธธรรม จึงมีความสอดคล้องโดยตรงกับมาตรฐานด้านความรู้และทักษะ และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านจริยธรรมและลักษณะบุคคลผ่านการบูรณาการหลักพุทธธรรม วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงสอดคล้องโดยตรงกับมาตรฐานด้านทักษะและลักษณะบุคคล และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านความรู้และจริยธรรมผ่านการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ มุ่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงสอดคล้องโดยตรงกับมาตรฐานด้านจริยธรรมและลักษณะบุคคล และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านความรู้และทักษะผ่านการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพ พบว่าวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อมีความสอดคล้องโดยตรง เนื่องจากครอบคลุมทั้งการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพกฎหมาย ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
	ว.๑	ว.๒	ว.๓
PLO๑ สามารถอธิบายหลัก แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง	●	○	○
PLO๒ สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง	●	○	○

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
	ว.๑	ว.๒	ว.๓
และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
PLO๓ สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมาย และเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	○	●	○
PLO๔ สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้น และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	○	●	○
PLO๕ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	○	○	●

● - มีความสอดคล้องโดยตรง, ○ - มีความสอดคล้องโดยอ้อม

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า PLO๑ และ PLO๒ สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และสอดคล้องโดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๒ และ ๓ ในขณะที่ PLO๓ และ PLO๔ สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๒ และสอดคล้องโดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และ ๓ ส่วน PLO๕ สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๓ และสอดคล้องโดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และ ๒

๕. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (Year Learning Outcomes, YLOs)

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
ชั้นปีที่ ๑	นิสิตสามารถอธิบายหลักแนวคิดทฤษฎีทางการกฎหมายและหลักกฎหมายได้
ชั้นปีที่ ๒	นิสิตสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย และวินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริงได้
ชั้นปีที่ ๓	นิสิตสามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมายได้
ชั้นปีที่ ๔	นิสิตสามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้นได้ และแสดงออกซึ่งความยุติธรรม พฤติกรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

หมวดที่ ๓

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

๑. โครงสร้างหลักสูตร

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๒๔	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเฉพาะ	๑๐๙	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๑๕	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)	๙๔	หน่วยกิต
๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย)	๘๒	หน่วยกิต
๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)	๑๒	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๓๙	หน่วยกิต

๒. รายวิชาในหลักสูตร

คำอธิบายความหมายของรหัสวิชาและหน่วยกิตประจำวิชา

๑. รหัสประจำวิชาในหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

- ๑) เลข ๓ ตัวแรก - ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา
- ๒) เลข ๓ ตัวหลัง - ตัวที่ ๑ แสดงปีการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๒. หน่วยกิตประจำวิชา หมายถึง ตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้น ๆ เช่น ๓ (๒-๒-๕) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง/สัปดาห์ และการศึกษาด้วยตนเอง ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	๖	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีชั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๒. หมวดวิชาเฉพาะ

๑๐๙

หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๑๕

หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	(๓) (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	(๓) (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	(๓) (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	(๓) (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	(๓) (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)	หน่วยกิต

๒.๒ วิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) ๙๔ หน่วยกิต

๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) ๘๒ หน่วยกิต

นิสิตต้องเรียนวิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) ทุกรายวิชาจำนวน ๓๒ รายวิชา ดังนี้

๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำของ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาความคดีปกครอง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๙	พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความ อาญาในศาลแขวง	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๐	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๑	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๒	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๔	กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายลักษณะพยาน	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๖	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๘	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๒๙	หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนัก กฎหมาย	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๐	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและ คดีอาญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๑	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒ (๒-๐-๔)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๒	กฎหมายภาษีอากร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)

๑๒

หน่วยกิต

นิสิตต้องเลือกเรียนวิชาเฉพาะด้าน จำนวน ๑๒ หน่วยกิต จากรายวิชา ในกลุ่มวิชาใด กลุ่มวิชาหนึ่ง หรือหลายกลุ่ม (ไม่บังคับ) ดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มวิชากฎหมายศาสนา

๔๐๘ ๔๓๓	กฎหมายเกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
---------	------------------------------	-----------	----------

๔๐๘ ๔๓๔	กฎหมายคณะสงฆ์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๕	กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๖	สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๗	กฎหมายเกี่ยวกับศาสนาเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
(๒) กลุ่มวิชากฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ			
๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๓๙	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๐	กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๑	กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๒	การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๓	สัมมนากฎหมายแพ่ง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๔	กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๕	กฎหมายเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
(๓) กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน			
๔๐๘ ๔๔๖	กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๗	กฎหมายเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๘	กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๔๙	กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๐	กฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๑	กฎหมายรัฐสภา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๒	กฎหมายการคลัง	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๓	กฎหมายศาลรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๔	กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
(๔) กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม			
๔๐๘ ๔๕๕	สัมมนากฎหมายอาญา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๖	การสืบสวนและสอบสวน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๗	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและ เยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๘	กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๕๙	อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๔๐๘ ๔๖๐	นิติเวชศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๑	สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
(๕) กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ			
๔๐๘ ๔๖๒	กฎหมายประชาคมอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๓	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๔	กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๕	กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๖	สิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๗	กฎหมายสหภาพยุโรป	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
(๖) กลุ่มวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนา			
๔๐๘ ๔๖๘	กฎหมายสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๖๙	กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๐	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๑	กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๒	กฎหมายศุลกากร	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๓	กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๔	กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๕	การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๖	ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต
๔๐๘ ๔๗๗	การวิจัยเบื้องต้นทางนิติศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)	หน่วยกิต

๓. หมวดวิชาเลือกเสรี

๖

หน่วยกิต

นิสิตเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ก็ได้ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒ รายวิชา รายวิชาละ ๓ หน่วยกิต

๓. แผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม*	๓
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก)	
๐๐๐ xxx	xxx วิชาเลือก	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	(๓)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๒๐๑	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	๒
	รวม	๑๔(๓)

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาเลือก)	
๐๐๐ xxx	xxx วิชาเลือก	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	(๓)
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา*	(๓)
	วิชาแกน	

๔๐๘ ๒๐๒	หลักกฎหมายเอกชน	๒
๔๐๘ ๒๐๓	หลักกฎหมายมหาชน	๒
๔๐๘ ๒๐๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน	๓
รวม		๑๖(๖)

หมายเหตุ :* วิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา*	(๓)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๒๐๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้	๓
๔๐๘ ๒๐๗	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด การจัดการงานนอกสั่ง ลากมิกควรได้	๒
๔๐๘ ๒๐๘	กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง	๓
๔๐๘ ๒๐๙	กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป	๓
รวม		๒๐(๓)

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	

๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา*	๓
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา*	(๓)
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๒๐๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	๓
๔๐๘ ๓๑๐	กฎหมายอาญา ภาคความผิด	๓
๔๐๘ ๓๑๑	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ	๓
๔๐๘ ๓๑๒	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำนำ	๓
รวม		๑๘(๓)

หมายเหตุ :* วิชาข้อสอบกลาง

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๓๑๓	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำของ	๓
๔๐๘ ๓๑๕	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด	๒
๔๐๘ ๓๑๔	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน	๓
๔๐๘ ๓๑๖	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	๓
๔๐๘ ๓๑๗	กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	๓
	วิชาเลือกเสรี	
๔๐๘ xxx	xxx วิชาเลือก	๓
รวม		๒๐

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต

	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๓๑๘	กฎหมายว่าด้วยมรดก	๓
๔๐๘ ๔๒๐	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	๓
๔๐๘ ๔๒๑	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑	๓
๔๐๘ ๔๒๙	นิติปรัชญาแนวพุทธ	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๘ XXX	XXX วิชาเฉพาะด้าน	๓
	วิชาเลือกเสรี	
๔๐๘ XXX	XXX วิชาเลือก	๓
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๓๑๙	พระธรรมนุญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง	๒
๔๐๘ ๔๒๒	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒	๒
๔๐๘ ๔๒๓	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒	๒
๔๐๘ ๔๓๐	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๒
๔๐๘ ๔๒๔	กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ	๒
๔๐๘ ๔๒๕	กฎหมายลักษณะพยาน	๒
๔๐๘ ๔๒๗	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	๒
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๘ XXX	XXX วิชาเฉพาะด้าน	๓

รวม	๒๐
-----	----

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	วิชาแกน	
๔๐๘ ๔๓๘	กฎหมายภาษีอากร	๓
๔๐๘ ๔๒๘	การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย	๓
๔๐๘ ๔๒๙	หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย	๒
๔๐๘ ๔๓๖	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา	๓
	วิชาเฉพาะด้าน	
๔๐๘ XXX	XXX วิชาเฉพาะด้าน	๓
๔๐๘ XXX	XXX วิชาเฉพาะด้าน	๓
	รวม	๑๗

๔. คำอธิบายรายวิชา

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ๒๔ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ

จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๓ (๓-๐-๖)

(Man and Society)

ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal

๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓ (๓-๐-๖)

(General Law)

ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับ

บุคคล ครอบครัว มรดก พิณัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย

๐๐๐ ๑๐๓ **คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล** ๓ (๓-๐-๖)

(Computer and Digital Technology)

มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต

๐๐๐ ๒๐๔ **ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร** ๓ (๓-๐-๖)

(English for Communications)

ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

๐๐๐ ๒๐๕ **ปรัชญาเบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)

(Introduction to Philosophy)

ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญาสาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา

๐๐๐ ๒๐๖ **คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย** ๓ (๓-๐-๖)

(Mathematics and Statistics for Research)

ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย

- ๐๐๐ ๑๐๗ **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Politics and Government)
 ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธรศาสนากับการเมืองการปกครอง
- ๐๐๐ ๑๐๘ **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Economics)
 ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการณทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ
- ๐๐๐ ๑๐๙ **จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน** ๓ (๓-๐-๖)
(Psychology for Self-Development)
 ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม
- ๐๐๐ ๑๑๐ **ภาษาศาสตร์เบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Linguistics)
 ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์
- ๐๐๐ ๑๑๑ **ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้** ๓ (๓-๐-๖)
(Language Skills for Learning)
 ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุก

ประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความตีความ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม

๐๐๐ ๑๑๒ **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่** ๓ (๓-๐-๖)
(Modern Science and Technology)

ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี

๐๐๐ ๑๑๓ **ตรรกศาสตร์เบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Logic)

ศึกษานิยาม คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชา การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรตธานุमानและปฏัจฉวาทีแบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิชาชวาทีของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

๐๐๐ ๑๑๔ **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม** ๓ (๓-๐-๖)
(Man and Environment)

ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

๐๐๐ ๑๑๕ **เหตุการณ์โลกปัจจุบัน** ๓ (๓-๐-๖)
(Current World Affairs)

ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของ

โลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหา
ความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Sanskrit)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการันต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาทจากธาตุ การแจกรูปกริยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้

๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Sanskrit)

ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อพยยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาขยาตกรรตุวาทจากธาตุ กริยาอาขยาตกรรมวาทก ภาววาทก นิษิตกรรตุวาทก นิษิตกรรมวาทก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวาทกเป็นกรรมวาทก ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Thai)

ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมาย รูปธรรมและนามธรรม

๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Thai)

ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย

- ๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Chinese)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก
การอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Chinese)
ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล
จากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Japanese)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก
การอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Japanese)
ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล
จากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Hindi)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึก
การฟัง อ่านเขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ใน
ชีวิตประจำวัน
- ๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Hindi)
ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูล
จากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓ (๓-๐-๖)
(Thai Culture)
ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภท
ของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์

วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย

๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓ (๓-๐-๖)

(Man and Civilization)

ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖)

(Peace Education)

ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขั้นตอนธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข

๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖)

(Leadership)

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาหาร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก

๐๐๐ ๒๓๐ หลักธรรมาภิบาล ๓ (๓-๐-๖)

(Good Governance)

ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักสูตรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อ ที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม

๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคม ในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG: จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักขะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต

๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป (General Religions) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒. หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๙ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Literature) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาประวัติและ พัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์ ศาสนวงค์ เถภูมิกถา มังคลัตถ

ที่ปณี กายมมหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกา แก่นพุทธศาสนา กรรมที่ปณี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถีธรรมจากพุทธปัญญา

- ๐๐๐ ๑๓๕ **พระไตรปิฎกศึกษา** (Tipitaka Studies) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ และมหาวัคค์ ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จูฬกัมมวิภังคสูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก
- ๐๐๐ ๑๓๖ **ภาษาบาลี** (Pali) (๓) (๓-๐-๖)
- ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น
- ๐๐๐ ๒๓๗ **ประวัติพระพุทธศาสนา** (History of Buddhism) (๓) (๓-๐-๖)
- ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๓๘ **เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา** (Buddhist Festival and Traditions) (๓) (๓-๐-๖)
- ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย
- ๐๐๐ ๒๓๙ **ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ** (Dhamma in English) (๓) (๓-๐-๖)

ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคภาษาอังกฤษ

๐๐๐ ๑๔๐ **กรรมฐาน ๑** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation I)

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของ สมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๒๔๑ **กรรมฐาน ๒** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation II)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๓๔๒ **กรรมฐาน ๓** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation III)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรบอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๔๔๓ **กรรมฐาน ๔** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation IV)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวน การเกิดของไตรสิกขา และไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๒.๒ วิชาแกน (วิชาทางกฎหมาย)

จำนวน ๘๒ หน่วยกิต

๔๐๘ ๒๐๑ **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก**

๒ (๒-๐-๔)

(Thai Legal History and Major Legal Systems)

ศึกษาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและสังคมไทยดั้งเดิม อันเป็นรากฐานของสถาบันทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย อิทธิพลของแนวความคิดทางพุทธศาสนา อิทธิพลของแนวความคิด หลักกฎหมาย และระบบกฎหมายของอินเดียและประเทศตะวันตกที่มีต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทย วิวัฒนาการของกฎหมายไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยจัดทำประมวลกฎหมายเป็นต้นมาโดยเน้นหนักในแง่กฎหมายเปรียบเทียบ เพื่อให้นิสิตเกิดความเข้าใจในระบบกฎหมายไทย รวมทั้งวิวัฒนาการของระบบกฎหมายหลักของโลก สถาบันสำคัญของระบบกฎหมายกฎหมายหลัก และความแตกต่างที่สำคัญของระบบกฎหมายหลัก

๔๐๘ ๒๐๒ หลักกฎหมายเอกชน ๒ (๒-๐-๔)
(Principle of Private Law)

ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมาย การตีความ การอุดช่องว่างของกฎหมาย และหลักการปรับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาบรรพ ๑ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔)
(Principle of Public Law)

ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทความสำคัญของกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบ และรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมายมหาชนและนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การควบคุมการใช้อำนาจอรัฐ

๔๐๘ ๒๐๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา ๓ (๓-๐-๖)
(Civil and Commercial Code : Juristic Acts and Contracts)

ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการแสดงเจตนา โฆษะกรรมและโมฆียกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไขเวลา ระยะเวลา อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ ถึง ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒

๔๐๘ ๒๐๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน ๓ (๓-๐-๖)

(Civil and Commercial Code on Property and Land
Law)

ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่าง
ทรัพย์สิน ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ์ และดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ
๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิ ชนิดของทรัพย์สินสิทธิตามประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ ลักษณะ ๑ ถึง ๘ และประมวลกฎหมายที่ดิน

๔๐๘ ๒๐๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ ๓ (๓-๐-๖)

(Civil and Commercial Code : Obligation)

ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุประสงค์แห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้
ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ
๒ ลักษณะ ๑

๔๐๘ ๒๐๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาก
มิควรได้ ๒ (๒-๐-๔)

(Civil and Commercial Code : Torts, Management of
Affairs Without Mandate and Undue Enrichment)

ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า
ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดชอบเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบเพื่อ
ละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดชอบในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับ
ผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิด
จากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อ
ละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการ
งานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓
และ ๔

๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖)

(Constitutional Law and Political Institution)

ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐ รัฐบาลและรูปของ
รัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจเหล่านี้
กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมาย
การเลือกตั้งของไทย

๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ๓ (๓-๐-๖)

(Criminal Law : General Principles)

- ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑
- ๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายอาญา ภาคความผิด ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Law : Offense)
วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป
ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒
และ ๓
- ๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่า ๓ (๓-๐-๖)
ทรัพย์สิน เช่าซื้อ
(Civil and Commercial Code : Sale, Exchange, Gift,
Hire of Property, Hire Purchase)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ ถึง ๕
- ๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน ๓ (๓-๐-๖)
จำนอง จำน่า
(Civil and Commercial Code : Loan, Suretyship,
Mortgage, Pledge)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ค้ำประกัน จำนอง จำน่า ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๙ และ ๑๑ ถึง ๑๓
- ๔๐๘ ๓๑๓ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน ๓ (๓-๐-๖)
จ้างทำของ
(Civil and Commercial Code : Agency, Brokerage,
Hire of Services, Hire of Work)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำของ ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ ลักษณะ ๑๕ และ
ลักษณะ ๑๖
- ๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ๓ (๓-๐-๖)
ตัวเงิน
(Civil and Commercial Code : Current Account,
Insurance, Bills)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวเงิน และบัญชีเดินสะพัด ตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ และ ๒๑

- ๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัท มหาชนจำกัด ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Partnerships, Companies, Public Company Limited)
ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕
- ๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๓ (๓-๐-๖)
(Civil and Commercial Code : Family)
ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะครอบครัว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕
- ๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ๓ (๓-๐-๖)
(Administrative Law)
ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจการทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง และศึกษาแนวความคิดพื้นฐานเรื่องศาลปกครอง ลำดับชั้นของศาลปกครอง เขตอำนาจของศาลปกครอง องค์การศาลปกครอง วิธีพิจารณาคดีปกครอง และการบังคับคดีปกครอง
- ๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๒ (๒-๐-๔)
(Civil and Commercial Code : Succession)
ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖
- ๔๐๘ ๓๑๙ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคriminal ความอาญาในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔)
(Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court)
ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงานศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่ายธุรการ ชั้นของศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชำนาญพิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะของผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธีพิจารณาคriminal ความอาญาในศาลแขวง
- ๔๐๘ ๔๒๐ กฎหมายวิธีพิจารณาคriminal ความแพ่ง ๑ ๓ (๓-๐-๖)
(Civil Procedure Code I)

ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ ศาล คู่ความ การยื่น และส่งคำ คู่ความและเอกสาร คำพิพากษาและคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔ และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณา วิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒

๔๐๘ ๔๒๑ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Procedure Code I)

ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขต อำนาจศาล หมายถึงและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การ สอบสวน การชั้นสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒

๔๐๘ ๔๒๒ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ ๒ (๒-๐-๔)
(Civil Procedure Code II)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑
ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการ ชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔

๔๐๘ ๔๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ ๒ (๒-๐-๔)
(Criminal Procedure Code II)

วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๑ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑
ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และฎีกา การบังคับตามคำพิพากษาและ ค่าธรรมเนียม และอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ ภาค ๔ ภาค ๖ และภาค ๗

๔๐๘ ๔๒๔ กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ ๒ (๒-๐-๔)
(Bankruptcy and Business Reorganization Law)

ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคล ธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ซึ่งเป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓

๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายลักษณะพยาน ๒ (๒-๐-๔)

(Law of Evidence)

ศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐาน พยานหลักฐานในการดำเนินคดีแพ่ง และคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕

๔๐๘ ๔๒๖ **นิติปรัชญาแนวพุทธ** ๒ (๒-๐-๔)

(Buddhist Philosophy of Law)

ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ

๔๐๘ ๔๒๗ **กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง** ๒ (๒-๐-๔)

(Public International Law)

ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจการระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงคราม ความเป็นกลาง

๔๐๘ ๔๒๘ **การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย** ๓ (๓-๐-๖)

(Lawyer Practice and Legal Document Preparation)

ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การแถลงการณ์และคำร้องต่าง ๆ วิธีปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา

๔๐๘ ๔๒๙ **หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย** ๒ (๒-๐-๔)

(Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers)

ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับ

๔๐๘ ๔๓๐ **กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา** ๓ (๓-๐-๖)

(Private and Criminal International Law)

ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ การได้สิทธิหรือสถานะ

ของคนต่างด้าว การขัดกันแห่งกฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม **๒ (๒-๐-๔)**
(Labor and Social Welfare Law)

ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐและกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง

๔๐๘ ๔๓๒ กฎหมายภาษีอากร **๓ (๓-๐-๖)**
(Taxation Law)

ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาษี นโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สารสำคัญของกฎหมายภาษีอากร

๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน

จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

(๑) กลุ่มวิชากฎหมายศาสนา

๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายเกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์ **๓ (๓-๐-๖)**
(Laws relating to monastic affairs)

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการคณะสงฆ์ที่สำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กฎหมายเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๓๔ กฎหมายคณะสงฆ์ **๓ (๓-๐-๖)**
(Laws on Clergy)

ศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายคณะสงฆ์ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายเถรสมาคมที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๓๕ กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม **๓ (๓-๐-๖)**
(Law on Recording)

ศึกษาประวัติ แนวคิดการลงนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย และหลักสำคัญการลงนิคหกรรมตามกฎหมายคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอำนาจลงนิคหกรรม วิธีปฏิบัติ

เบื้องต้น วิธีไต่สวนมูลฟ้อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยการลงโทษกรณีขั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ และ
ชั้นฎีกา วิธีอ้างพยานหลักฐาน วิธีบังคับตามคำวินิจฉัยลงโทษกรณี และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ๔๐๘ ๔๓๖ **สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ** ๓ (๓-๐-๖)
(Seminar on Buddhist Way of Law)
อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธในพระไตรปิฎกและในวรรณกรรมทาง
พระพุทธศาสนา ในประเด็นสำคัญ ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับนิติศาสตร์กระแสหลัก
เพื่อให้นิติสัมพันธ์ที่สนับในการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย และ
การพิทักษ์รักษาศีลธรรมอันดีของสังคม
- ๔๐๘ ๔๓๗ **กฎหมายเกี่ยวกับศาสนาเปรียบเทียบ** ๓ (๓-๐-๖)
(Law on Comparative Religion)
ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเถรวาทและศาสนาต่าง ๆ ใน
ประเทศไทย รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทยเปรียบเทียบกับ
ประเทศต่าง ๆ
- (๒) **กลุ่มวิชากฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ**
- ๔๐๘ ๔๓๘ **กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา** ๓ (๓-๐-๖)
(Intellectual Estate)
ศึกษาลักษณะของทรัพย์สินทางปัญญาชนิดต่าง ๆ โดยเน้นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและ
สิทธิในเครื่องหมายการค้า ลักษณะของลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ภายในประเทศ การ
คุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ลักษณะของสิทธิบัตร การคุ้มครองสิทธิบัตรในประเทศ
ไทย นโยบายของประเทศกำลังพัฒนาในการตรากฎหมายสิทธิบัตร ลักษณะของสิทธิใน
เครื่องหมายการค้า การคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้าในกฎหมายไทย การคุ้มครอง
สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น สิทธิในชื่อทางการค้า ความลับทางการค้า ฯลฯ
- ๔๐๘ ๔๓๙ **กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค** ๓ (๓-๐-๖)
(Consumer Protection Law)
ศึกษากฎหมายแห่งกฎหมายเพื่อพิทักษ์ สิทธิ และประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมาย
คุ้มครองผู้บริโภค และการใช้บังคับกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- ๔๐๘ ๔๔๐ **กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์** ๓ (๓-๐-๖)
(Computer Law)
ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคอมพิวเตอร์ คือ บุคลากร (Peopleware) อุปกรณ์
(Hardware) โปรแกรม (Software) กระบวนการ (Procedure) ข้อมูลสารสนเทศ (Data
and Information) ระบบสื่อสาร (Communication Systems) พร้อมกับศึกษากฎหมาย

ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์คือกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมและสัญญาและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายละเมิด กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กฎหมายเทคโนโลยีสื่อสารและอินเทอร์เน็ต และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๑ **กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ** **๓ (๓-๐-๖)**

(Laws on Information Technology)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลักการที่สำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความเห็น รวมถึงตลอดถึงสภาพปัญหาการใช้บังคับกฎหมายปัจจุบันในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔๐๘ ๔๔๒ **การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ** **๓ (๓-๐-๖)**

(Negotiation and Drafting of Business Contracts)

ศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเจรจาและการจัดทำสัญญาในบริบททางธุรกิจ ศึกษาแนวคิด หลักการ และกระบวนการเจรจาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลยุทธ์และเทคนิคที่ใช้ในการสร้างความได้เปรียบทางการเจรจาอย่างยุติธรรมและสร้างสรรค์ ครอบคลุมการวิเคราะห์โครงสร้างของสัญญาธุรกิจ ประเภทของสัญญาทางธุรกิจ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาร่วมทุน สัญญาจัดจำหน่าย และสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิ ตลอดจนการร่างสัญญาที่ถูกต้องตามกฎหมายและตอบสนองต่อผลประโยชน์ของคู่สัญญา และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและแก้ไขข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นจากสัญญา รวมถึงกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการเจรจาและจัดทำสัญญาธุรกิจในสถานการณ์ที่หลากหลายอย่างมืออาชีพ

๔๐๘ ๔๔๓ **สัมมนากฎหมายแพ่ง** **๓ (๓-๐-๖)**

(Seminar on Civil Law)

อภิปรายและวิเคราะห์ประเด็นสำคัญในกฎหมายว่าด้วยรับขน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันและขั้นตอน รวมทั้งกฎหมายแพ่งอื่น ๆ เพื่อให้นิสิตเข้าใจในกฎหมายแพ่งได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๔๐๘ ๔๔๔ **กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย** **๓ (๓-๐-๖)**

(Insurance Business Law)

ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย เช่น กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต กฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๕ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ๓ (๓-๐-๖)

(Laws on Real Estate Business)

ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการพัฒนอสังหาริมทรัพย์ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ทางคู่สัญญา กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมายว่าด้วยอาคารชุด และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน

๔๐๘ ๔๔๖ กฎหมายว่าด้วยระบบพรรคการเมือง ๓ (๓-๐-๖)

(Law on Political Parties)

ศึกษาระบบพรรคการเมือง แนวนโยบายและวิธีดำเนินงานของพรรคการเมือง กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะกฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งวุฒิสภา

๔๐๘ ๔๔๗ กฎหมายเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖)

(Election Law)

ศึกษากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และศึกษาวิเคราะห์ระบบเลือกตั้งของประเทศต่าง ๆ ที่สำคัญของโลก

๔๐๘ ๔๔๘ กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๓ (๓-๐-๖)

(Law on Administrative of State Affairs)

ศึกษาหลักสำคัญเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๔๙ กฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖)

(Law of Local Administration)

ศึกษาแนวความคิดพื้นฐานของการจัดระเบียบราชการบริหารท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ในฐานะที่เป็น

นิติบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการออกกฎหมาย การกำกับดูแลเหนือองค์กรเช่น
ว่านี้ทั้งในแง่การกำกับดูแลเหนือบุคคล และการกำกับดูแลเหนือการกระทำ รวมตลอดถึง
ระเบียบและวิธีการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการควบคุมจากส่วนกลาง

๔๐๘ ๔๕๐ กฎหมายเกี่ยวกับบริการสาธารณะ **๓ (๓-๐-๖)**
(Law on Public Service)

ศึกษาถึงความหมาย แนวความคิดและวิวัฒนาการในการจัดทำบริการสาธารณะ
ประเภทของบริการสาธารณะ องค์กรผู้มีหน้าที่จัดทำ หลักเกณฑ์ในการจัดทำ เครื่องมือ
ทางกฎหมายในการจัดทำ การวินิจฉัยข้อพิพาทอันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ

๔๐๘ ๔๕๑ กฎหมายรัฐสภา **๓ (๓-๐-๖)**
(Law of Parliaments)

ศึกษาวิวัฒนาการและรูปแบบของรัฐสภาของไทยและของต่างประเทศ อำนาจ
หน้าที่ของรัฐสภา อาทิ อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมฝ่ายบริหาร อำนาจ
หน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของประชาชน สภา
คณะกรรมการรัฐสภาและตุลาการรัฐธรรมนูญ

๔๐๘ ๔๕๒ กฎหมายการคลัง **๓ (๓-๐-๖)**
(Public Finance Law)

ศึกษาที่มา ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายการคลัง นโยบายการเงินและ
การคลังของรัฐ การจัดองค์กรของรัฐทางการคลัง รายได้ การก่อหนี้สาธารณะและ
รายจ่ายของรัฐ วิธีการจัดหางบประมาณของรัฐ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐ การ
ควบคุม การเงิน และการคลังของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ

๔๐๘ ๔๕๓ กฎหมายศาลรัฐธรรมนูญ **๓ (๓-๐-๖)**
(Law on Constitution Court)

ศึกษาหลักการทั่วไป ประวัติศาสตร์ และแนวความคิดเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ
ภารกิจโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ การควบคุมความชอบด้วย
รัฐธรรมนูญของกฎหมาย องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วิธี
พิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ ผลของคำวินิจฉัย และกระบวนการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาล
รัฐธรรมนูญ

๔๐๘ ๔๕๔ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิด **๓ (๓-๐-๖)**
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

(Law on Administrative Procedure and Liability for the Wrongful Acts of Officials)

ศึกษาหลักทั่วไปทางสารบัญญัติ หลักวิธีสารบัญญัติชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง คำสั่งทางปกครอง การพิจารณาเรื่องทางปกครอง อำนาจดุลยพินิจ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง การขอให้พิจารณาใหม่ การบังคับทางปกครอง และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และขอบเขตความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

(๔) กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม

๔๐๘ ๔๕๕ สัมมนากฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Law Seminar)

ศึกษาประเด็นสำคัญ ๆ ในกฎหมายอาญา เพื่อให้นิสิตเข้าใจในกฎหมายอาญาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๔๐๘ ๔๕๖ การสืบสวนและสอบสวน ๓ (๓-๐-๖)
(Criminal Inquiry and Interrogation)

ศึกษากระบวนการการยุติธรรมในคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน การสืบสวนและสอบสวน การกระทำความผิดอาญา สิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ

๔๐๘ ๔๕๗ กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ๓ (๓-๐-๖)
(Laws on Juvenile Delinquency and Procedures for Juvenile and Family Court Cases)

ศึกษาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก การควบคุมและแก้ไขเด็กกระทำผิดด้วยวิธีการศาลเยาวชนและครอบครัว หลักสำคัญของกฎหมายจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔๐๘ ๔๕๘ กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ๓ (๓-๐-๖)
(Law on Alternative justice)

ศึกษากระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ความหมายของการไกล่เกลี่ย หลักการแนวคิดของการไกล่เกลี่ย คุณประโยชน์ของการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย การไกล่เกลี่ยภายหลังฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ.๒๕๕๔ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ การอนุญาโตตุลาการ กระบวนการ

อนุญาโตตุลาการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติ
อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.๒๕๔๕

๔๐๘ ๔๕๙ อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา ๓ (๓-๐-๖)

(Criminology and Penology)

ศึกษาความหมาย และขอบเขตของอาชญวิทยา สถิติอาชญากรรม สภาพและ
สาเหตุของอาชญากรรม กระบวนการยุติธรรมกับอาชญากรรม อาชญวิทยาภาค
ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรม ความหมายหรือขอบเขต
ของทัณฑวิทยา โทษและปรัชญาการลงโทษ การบริหารงานเรือนจำ การเบี่ยงผู้กระทำผิด
ออกจากกระบวนการยุติธรรม อันรวมถึงการคุมประพฤติและการพักการลงโทษ

๔๐๘ ๔๖๐ นิติเวชศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)

(Forensic Medicine)

ศึกษาประวัติศาสตร์และความมุ่งหมายของนิติเวชศาสตร์ การชันสูตรพลิกศพ การ
พิสูจน์บุคคล หลักวินิจฉัย การตาย เหตุตาย ยาพิษ การตรวจต่าง ๆ ทางนิติเวชวิทยา
ความผิดทางเพศ อันตรายจากการจราจร

๔๐๘ ๔๖๑ สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม ๓ (๓-๐-๖)

(Human Rights in the Justice System)

ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
และกฎหมายรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยการ
วิเคราะห์ทฤษฎี หลักกฎหมาย และคำพิพากษาศาลฎีกาเพื่อให้บัณฑิตสามารถปรับใช้
บทบัญญัติของกฎหมายได้ในเชิงปฏิบัติ

(๕) กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ

๔๐๘ ๔๖๒ กฎหมายประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖)

(ASEAN Community Law)

ศึกษาประชาคมอาเซียนจากมุมมองทางกฎหมาย รวมถึงโครงสร้างของสถาบัน
ต่าง ๆ ในอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและ
วัฒนธรรมอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประเด็นทาง
กฎหมายอื่นที่เป็นที่สนใจร่วมกัน

๔๐๘ ๔๖๓ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖)

(International Trade Law)

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าระหว่างประเทศซึ่งประกอบไปด้วย
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ใบตราส่งสินค้า การชำระค่าสินค้า

ระหว่างประเทศ รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิต การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การ
ประกันภัยระหว่างประเทศ รวมถึงกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า

๔๐๘ ๔๖๔ กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว ๓ (๓-๐-๖)

(Laws on Foreign Nationals)

ศึกษาคำนิยาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับคนต่างด้าวตามกฎหมายระหว่าง
ประเทศและกฎหมายภายในประเทศไทย สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบและความผิดของคน
ต่างด้าวตามกฎหมายในประเทศไทย การระงับข้อพิพาท ที่คนต่างด้าวเข้าไปเกี่ยวข้องทั้ง
กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อาญา และมหาชน

๔๐๘ ๔๖๕ กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖)

(Law on International Organization)

ศึกษาความหมายและการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ สภาพบุคคลขององค์การ
ระหว่างประเทศ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่และการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกใน
องค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไป ผลทางกฎหมายของข้อมติในองค์การระหว่างประเทศ
เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาทางกฎหมายขององค์การ
สหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ปัญหาทางกฎหมายบาง
ประการขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ

๔๐๘ ๔๖๖ สิทธิมนุษยชน ๓ (๓-๐-๖)

(Human Rights)

ศึกษาประวัติ วิวัฒนาการ ทฤษฎี ข้อคิดและปรัชญาที่เกี่ยวกับบรรดาสิทธิขั้น
พื้นฐาน หลักการและกฎเกณฑ์ที่มีสภาพเป็นกฎหมายและที่เป็นเพียงนามธรรม วิธีการ
ส่งเสริมและคุ้มครองซึ่งสิทธิมนุษยชน ตลอดจนขอบเขตแห่งการใช้สิทธิของมนุษย์ใน
สังคม

๔๐๘ ๔๖๗ กฎหมายสหภาพยุโรป ๓ (๓-๐-๖)

(European Union Law)

ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและหน้าที่ของสหภาพยุโรป (European Union) รวมถึง
ที่มาของกฎหมายสหภาพยุโรป พัฒนาการทางกฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่าง
กฎหมายสหภาพยุโรปกับกฎหมายระดับชาติของประเทศสมาชิก ศึกษาประเด็นสำคัญ
เช่น กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพพื้นฐานในสหภาพยุโรป กฎหมายการแข่งขัน (Competition
Law) กฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environmental Law) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ
มนุษยชนในบริบทของสหภาพยุโรป

(๖) กลุ่มวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนา

- ๔๐๘ ๔๖๘ กฎหมายสิ่งแวดล้อม** **๓ (๓-๐-๖)**
(Environmental Law)
 ศึกษาแนวคิดพื้นฐานและหลักการทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการ ป้องกัน บรรเทา แก้ไขปัญหามลพิษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความ สั่นสะเทือน ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ของเสียอันตราย การควบคุมและอนุรักษ์การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงตลอดถึงศึกษาการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนสำหรับความ เสียหายที่เกิดจากปัญหาดังกล่าว และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- ๔๐๘ ๔๖๙ กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา** **๓ (๓-๐-๖)**
(Educational Law)
 ศึกษาแนวคิดและหลักของการจัดการศึกษาในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แนวคิด การปฏิรูปการศึกษาและความสัมพันธ์กับกฎหมาย พัฒนาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาในประเทศไทย กฎหมายการจัตองค์การในการบริหารงานด้านการศึกษาแต่ ละระดับ กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายอาชีวศึกษา กฎหมายจัดการศึกษาที่มี ลักษณะพิเศษ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การกำกับดูแลการจัดการศึกษา เอกชน และกฎหมายเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๔๐๘ ๔๗๐ กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน** **๓ (๓-๐-๖)**
(natural Resources and Energy Law)
 ศึกษาความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาการและข้อ ความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรป่า ไม้ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ดิน ทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่และปิโตรเลียม กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน แนวคิดและหลักการจัดการพลังงาน นโยบายด้านพลังงาน สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัด การพลังงาน บทบาทขององค์กรตุลาการในข้อพิพาทและคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ และพลังงาน
- ๔๐๘ ๔๗๑ กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร** **๓ (๓-๐-๖)**
(Agrarian Law)
 ศึกษากระบวนการถือครองที่ดินโดยทั่วไป สิ้นเชื่อเพื่อการเกษตร สถาบันการ เกษตรกรรม ปัญหาของการจัดระบบการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกรโดยมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมาย ควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่า

ด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนปัญหาเฉพาะบางประการ เช่น การขายฝาก
ที่ดิน การคุ้มครองแรงงานในภาคเกษตรกรรมและการกำหนดเขตเพาะปลูก รวมทั้งศึกษา
แนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับเกษตรพันธสัญญา

๔๐๘ ๔๗๒ กฎหมายศุลกากร ๓ (๓-๐-๖)
(Customs Law)

ศึกษาลักษณะการเก็บภาษีศุลกากร การคำนวณภาษี การเสียภาษี การยกเว้นและ
ลดอัตราอากร การคืนภาษี การคลังสินค้า ความผิดและการดำเนินคดีศุลกากร

๔๐๘ ๔๗๓ กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ๓ (๓-๐-๖)
(Industrial Law)

ศึกษาหลักสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม สภาพและขอบเขตของ
กฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม รวมทั้งการควบคุมสิ่งที่เป็นพิษที่
เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม

๔๐๘ ๔๗๔ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน ๓ (๓-๐-๖)
(Investment Law)

ศึกษาสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นโยบายแห่งการ
กำหนด กฎเกณฑ์อันเป็นการชักจูงใจผู้เข้ามาลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการ
ลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการทำงาน
ของคนต่างด้าว รวมทั้งการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของประเทศอื่น ๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา

๔๐๘ ๔๗๕ การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ ๓ (๓-๐-๖)
(Legal Drafting and Legislative Process)

ศึกษารูปแบบและหลักสำคัญบางประการเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ตลอดจน
กระบวนการในการจัดทำกฎหมาย

๔๐๘ ๔๗๖ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๓ (๓-๐-๖)
(Legal English)

ศึกษาคำศัพท์เฉพาะ ถ้อยคำ สำนวนทางนิติศาสตร์ การใช้และการนำไปใช้ในบริบท
ต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านเขียนและทำความเข้าใจ
เอกสารทางกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษและการประกอบอาชีพทางกฎหมาย

๔๐๘ ๔๗๗ การวิจัยเบื้องต้นทางนิติศาสตร์
(Legal Research)

๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาหลักและวิธีการขั้นพื้นฐานสำหรับการวิจัยทางนิติศาสตร์

หมวดที่ ๔

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

การจัดการศึกษาในหลักสูตรใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑.๑.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑.๑.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

จัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาค การศึกษาที่ไม่บังคับ

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

(ไม่มี)

๒. การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคการศึกษาที่ ๑ เดือนมิถุนายน-กันยายน

ภาคการศึกษาที่ ๒ เดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์

ภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคม-พฤษภาคม

๓. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

จัดการศึกษาแบบชั้นเรียน

๔. การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖, ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่องหลักเกณฑ์การโอนและการเทียบ โอนผลการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑, ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการโอนและการ เทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวดที่ ๕

ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร

๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การวางแผนหลักสูตรนิติศาสตร์ต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อระบบกฎหมาย โดยให้ความสำคัญกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเน้นการบริหารงานและการใช้กฎหมายที่มีความสมดุล มุ่งเน้นความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก การจัดการกฎหมายที่อิงตามระบบตะวันตกบางประเด็น อาจไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของไทย หลักสูตรจึงต้องมุ่งเน้นการพัฒนากฎหมายที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับสังคมไทย และสนับสนุนแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในแง่ของวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชน และกฎหมาย หลักสูตรนิติศาสตร์ต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวคิดทางพุทธศาสนา ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดการบริหารงานยุติธรรมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม องค์กรภาครัฐและเอกชนที่นำแนวคิดพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ พบว่าส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานมากขึ้น หลักสูตรนิติศาสตร์จึงต้องสร้างบุคลากรที่สามารถเข้าใจแนวคิดกฎหมายเชิงพุทธศาสตร์และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคมไทยได้อย่างแท้จริง

๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรนิติศาสตร์ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัยและสามารถปรับเปลี่ยนตามวิวัฒนาการของกฎหมาย เทคโนโลยี และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาระบบกฎหมาย ต้องคำนึงถึงการบูรณาการความรู้ทางกฎหมายกับหลักพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดการบริหารงานยุติธรรมที่มีความสมดุล ตอบสนองต่อเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อผลิตนักกฎหมายที่มีความรู้รอบด้านและมีคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรนิติศาสตร์ของ มจร มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่บูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์ทางกฎหมาย เน้นพัฒนาปัญญาและคุณธรรมเป็นหลัก โดยมุ่งสร้างบุคลากรที่มีความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและมีจริยธรรม บูรณาการความรู้ด้านกฎหมายเข้ากับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้อาจแก้ไขปัญหาทางกฎหมายได้อย่างสร้างสรรค์และ

ยั่งยืน หลักสูตรนี้ยังสอดคล้องกับพันธกิจด้านการวิจัย การบริการวิชาการ และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้ในระบบยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักอริยวัฑฒิ ๕ ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ และปัญญา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อมที่จะเป็นนักกฎหมายที่รับใช้สังคมด้วยหลักธรรมและความยุติธรรมที่แท้จริง

๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

หมวดศึกษาศาสตร์ทั่วไปและวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา

๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

- ไม่มี -

๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร ให้เป็นไปตามคำสั่งอธิการบดี มีหน้าที่ปรับปรุง ติดตาม ประเมินผลและรายงาน การดำเนินงานของหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร เพื่อรักษามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งมีการดำเนินงานการที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตร พิจารณาและจัดแบ่งภาระงานสอนให้กับบุคลากรในหลักสูตร และพิจารณาและกลั่นกรองเกรดในรายวิชาที่หลักสูตรรับผิดชอบ โดยหลักสูตรจะมีการนัดประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกเดือน เพื่อหารือเกี่ยวกับการกำหนดตารางเรียน การพิจารณาประมวลรายวิชา ข้อสอบ และการพิจารณาอนุมัติผลการเรียน รวมทั้งวางแผน กำกับติดตามการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

๔. ชื่อ สกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิของอาจารย์

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
อาจารย์	นายวิภาส สรรักษ์	ร.บ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๒๕๔๕
		น.บ.ท. (เนติบัณฑิต)	สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา	๒๕๑๙
		น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๑๙

รอง ศาสตราจารย์	นายวินัย ล้าเลิศ	ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.บ.ท. (เนติบัณฑิต) น.บ. (นิติศาสตร์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๖ ๒๕๑๙ ๒๕๑๘
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	นายนพพงษ์ จุฬทอง	น.บ.ท. (เนติบัณฑิต) น.บ. (นิติศาสตร์)	สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง เนติบัณฑิตยสภา มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๑๙ ๒๕๑๗
อาจารย์	นางสาวสรินทร์ อยู่เย็น	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	๒๕๖๑ ๒๕๕๗
อาจารย์	ดร.สิทธิวีร์ รัชกุลชัย ภิรมย์	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) บธ.ม (การจัดการ อุตสาหกรรม) น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๖๑ ๒๕๖๗ ๒๕๕๑ ๒๕๔๙

หมวดที่ ๖

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- ๑) เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๗ หรือ
- ๒) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าชั้นปริญญาตรี ในสาขาวิชาใดก็ได้

๒. นิสิตแรกเข้าและกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ปัญหานิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
ปัญหาการปรับตัว	จัดโครงการปฐมนิเทศนิสิตใหม่และเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตใหม่
ทักษะในการเขียนตอบข้อกฎหมายแบบอัตนัย	จัดอบรมเสริมทักษะการศึกษาด้านนิติศาสตร์ให้กับนิสิต เสริมจากการบรรยายวิชาหลัก

๓. แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

ชั้นปีที่	จำนวนรับ				
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
๑	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒	-	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๓	-	-	๔๐	๔๐	๔๐
๔	-	-	-	๔๐	๔๐
จำนวนรวม	๔๐	๘๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา	-	-	-	๔๐	๔๐

๔. งบประมาณตามแผน

๔.๑ งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
ค่าบำรุงการศึกษา	๑๖๐,๐๐๐	๓๒๐,๐๐๐	๔๘๐,๐๐๐	๖๔๐,๐๐๐	๖๔๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑๕๒,๐๐๐	๓๐๔,๐๐๐	๔๕๖,๐๐๐	๖๐๘,๐๐๐	๖๐๘,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๑๘๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๔๕๐,๐๐๐	๗๒๐,๐๐๐	๗๒๐,๐๐๐
รวมรายรับ	๔๙๒,๐๐๐	๙๘๔,๐๐๐	๑,๔๗๖,๐๐๐	๑,๙๖๘,๐๐๐	๑,๙๖๘,๐๐๐

๔.๒ งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
ก. งบดำเนินงาน					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๑,๓๘๓,๓๖๐	๑,๓๘๓,๓๖๐	๑,๓๘๓,๓๖๐	๑,๓๘๓,๓๖๐	๑,๓๘๓,๓๖๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๒๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
๓. ทุนการศึกษา	-	-	-	-	-
๔. รายจ่ายระดับมหาวิทยาลัย	-	-	-	-	-
รวม (ก)	๑,๔๐๓,๓๖๐	๑,๔๑๓,๓๖๐	๑,๔๒๓,๓๖๐	๑,๔๒๓,๓๖๐	๑,๔๒๓,๓๖๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
รวม (ข)	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๑,๔๕๓,๓๖๐	๑,๕๑๓,๓๖๐	๑,๕๗๓,๓๖๐	๑,๕๗๓,๓๖๐	๑,๕๗๓,๓๖๐
จำนวนนิสิต *	๔๐	๖๐	๙๐	๑๒๐	๑๒๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๖,๗๐๐	๗,๕๐๐	๘,๑๐๐	๘,๘๐๐	๙,๕๐๐

*หมายเหตุ : จำนวนนิสิตรวมหลักสูตรเก่าและหลักสูตรปรับปรุง ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต xxx บาทต่อปี

หมวดที่ ๗

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๑. การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ และประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรีหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อัตโนมัติยังไม่สำเร็จการศึกษา

การวัดผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา (CLOs) และการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี (YLOs) ดำเนินการโดยอาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำหนด

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้อัตโนมัติสำเร็จการศึกษา

การวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ดำเนินการโดยอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กำหนด

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖๕.๑ ๖๕.๒ ๖๕.๓ ดังนี้

๓.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๓.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม รวมทั้งคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๘

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร

๒. บัณฑิต

๒.๑ มีการประเมินคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๒ มีการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)

๒.๓ มีการสำรวจภาวการณ์ของบัณฑิตที่ได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระ ภายในระยะเวลา ๑ ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษา

๒.๔ มีการประเมินทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีสุดท้าย ตามประกาศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. นิสิต

๓.๑ มีกระบวนการรับนิสิตที่เหมาะสมโดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและคุณสมบัติของนิสิตให้ สอดคล้องกับลักษณะของหลักสูตร และมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา เพื่อให้ นิสิตมีความพร้อมในการเรียนและสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๓.๒ มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และศักยภาพของนิสิตในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะและใส่ใจในสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๓ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และแนะแนวให้แก่ นิสิตทุกคน

๓.๔ มีการสำรวจข้อมูลการคงอยู่ของนิสิต อัตราการสำเร็จการศึกษา เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

๔. อาจารย์

๔.๑ มีระบบการรับอาจารย์ใหม่ที่สอดคล้องกับระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และประกาศจากกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และอาจารย์ใหม่ต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร รวมถึง มีความรู้ มีทักษะ ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนิสิต และมีประสบการณ์ทำวิจัยหรือประสบการณ์ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชาที่สอน

๔.๒ มีระบบการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เปิดสอน และ มีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ มีระบบการบริหารและระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และนโยบายของมหาวิทยาลัยและแนวทางของหลักสูตร

๔.๔ มีการสำรวจข้อมูลอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน ทั้งในด้านคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานทางวิชาการ การคงอยู่ของอาจารย์ และความพึงพอใจของอาจารย์ เพื่อประเมินแนวโน้มผลการดำเนินงาน

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๕.๑ มีกระบวนการออกแบบ/ปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการวิชาให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย ได้มาตรฐานทางวิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

๕.๒ มีการนำเอาการปฏิบัติจริงเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตร ตามปรัชญาการศึกษาของหลักสูตร

๕.๓ มีการนำเอาการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมมาใช้บูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของหลักสูตร

๕.๔ มีการกำหนดอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอน และมีการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องและผลักดันให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

๕.๕ มีการประเมินผู้เรียน กำกับให้มีการประเมิน และมีวิธีการประเมินที่หลากหลาย สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๖.๑ มีระบบการดำเนินงานของหลักสูตร ภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย ในการจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งทางด้านกายภาพ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวก หรือ ทรัพยากรที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

๖.๒ มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอาผลการสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนและนิสิตต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
	๑	๒	๓	๔	๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	X

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
	๑	๒	๓	๔	๕
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ. ๗ ปีที่แล้ว		X	X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนน ๕.๐				X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					X
รวมตัวบ่งชี้บังคับที่ต้องมีผลการดำเนินการ (ข้อที่ ๑-๕) ในแต่ละปี					
รวมตัวบ่งชี้ (ตัว) ในแต่ละปี					

หมวดที่ ๙

ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

๑.๑.๑ กลยุทธ์การสอนด้านความรู้ ประเมินจากการสอบย่อย การสอบกลางภาคเรียน และสอบปลายภาคเรียน ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย การนำเสนอผลงาน

๑.๑.๒ กลยุทธ์การสอนด้านทักษะ ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐานอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑.๑.๓ กลยุทธ์การสอนด้านจริยธรรม ประเมินจากเวลาเข้าเรียนและการขาดเรียนของนิสิต การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน ความซื่อสัตย์สุจริต การเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติของนิสิตตามระเบียบต่าง ๆ

๑.๑.๔ กลยุทธ์การสอนด้านลักษณะบุคคล ประเมินจากความรับผิดชอบ การแบ่งกลุ่ม และการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสารและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๑ ประเมินจากการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนของนิสิตในแต่ละรายวิชา

๑.๒.๒ การสังเกตการณ์สอนของประธานหลักสูตรหรือหัวหน้าภาควิชาหรือคณบดี

๑.๒.๓ การนิเทศการสอน

๑.๒.๔ การจัดทำแบบทดสอบผลการเรียนรู้ของอาจารย์

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๒ วางแผนการประเมินหลักสูตร ออกแบบและเตรียมการในส่วนของเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูล กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยการแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มบัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มคณาจารย์ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด วิเคราะห์ ประมวลผล และนำข้อเสนอแนะมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ จัดทำหลักสูตรปรับปรุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๕ เสนอคณะกรรมการประจำคณะ สภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติหลักสูตร

๒.๖ นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการศึกษาและบริหารหลักสูตร

๒.๗ หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ครบ ๑ ปี เปิดโอกาสให้มีเวทีสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงย่อยในหลักสูตร

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ และตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งการผ่านการประเมินการประกันคุณภาพภายใน (AUN-QA) โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

หลักสูตรจะทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรทุกรอบ ๕ ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สอดคล้องกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๓ กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘
โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓			หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘			หมายเหตุ		
		หน่วยกิต			หน่วยกิต			
๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๓๐	๑.	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป		๒๔	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๖ นก.
	๑.๑	วิชาบังคับ	๑๘		๑.๑	วิชาบังคับ	๑๘	คงเดิม
	๑.๒	วิชาเลือก	๑๒		๑.๒	วิชาเลือก	๖	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๖ นก.
๒.	หมวดวิชาเฉพาะ		๑๑๒	๒.	หมวดวิชาเฉพาะ		๑๐๙	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๓ นก.
	๒.๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๑๕		๒.๑	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๑๕	คงเดิม
	๒.๒	วิชาเฉพาะ (กฎหมาย)	๙๗		๒.๒	วิชาเฉพาะ (กฎหมาย)	๙๔	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๓ นก.
		๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย)	๘๕			๒.๒.๑ วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย)	๘๒	ปรับปรุงหน่วยกิต ลดลง ๓ นก.
		๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)	๑๒			๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)	๑๒	คงเดิม
๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี		๖	๓.	หมวดวิชาเลือกเสรี		๖	คงเดิม
	รวมทั้งหมด		๑๔๘		รวมทั้งหมด		๑๓๙	ลดลง ๙ นก.

หมายเหตุ : วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต รายวิชาทั้งหมดใช้ร่วมกันกับหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓ กับ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘
รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	วิชาบังคับ ๑๘ หน่วยกิต	
<p>๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๒ (๒-๐-๔) (Man and Society)</p> <p>ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๑ มนุษย์กับสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Society)</p> <p>ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p> <p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) (General Law)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป ที่มาของระบบกฎหมาย ลักษณะทั่วไป และประเภทของกฎหมาย กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ กฎหมายที่พระสงฆ์ควรรู้เป็นการเฉพาะ และกฎหมายศาสนาอื่น</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๒ กฎหมายทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (General Law)</p> <p>ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดชอบในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p> <p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๐๐๐ ๑๐๗ เทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา (๒)(๒-๐-๔) (Technique of Higher Learning)</p> <p>ศึกษาเทคนิคการศึกษา ระดับอุดมศึกษา เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต วิธีแสวงหาความรู้ ทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การเขียนรายงานและ ภาคนิพนธ์</p>	<p>๐๐๐ ๑๐๓ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ดิจิทัล ๓ (๓-๐-๖) (Computer and Digital Technology)</p> <p>ศึกษาความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์ม คอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และ จริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้ อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อ รายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p> <p>- ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๘ ปรัชญาเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Introduction to Philosophy)</p> <p>ศึกษาความหมายและขอบเขตของ ปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา ศาสนา และวิทยาศาสตร์ สาขาปรัชญา และ สาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการ ของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๕ ปรัชญาเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Philosophy)</p> <p>ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา สาขาปรัชญา สาระสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการ ของปรัชญาตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p> <p>- ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๐๙ ศาสนาทั่วไป ๒ (๒-๐-๔) (Religions)</p> <p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและ จุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของ ศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคม โลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือ ระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ใน ประเทศไทย</p>		<p>ย้ายไปวิชาเลือก</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๐๐๐ ๑๑๔ ภาษากับการสื่อสาร ๒ (๒-๐-๔) (Language and Communication)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษากับการสื่อสาร การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารผ่านทักษะการเรียนรู้ภาษา ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และศึกษาระเบียบงานสารบรรณ</p>		ยกเลิกรายวิชา
<p>๐๐๐ ๑๑๕ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Introduction to Linguistics)</p> <p>ศึกษาความหมายของภาษาและภาษาศาสตร์ สาขาของวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) สัทอักษรสากล สัทอักษรไทย และหลักวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์</p>		ย้ายไปวิชาเลือก
<p>๐๐๐ ๑๓๙ คณิตศาสตร์เบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Mathematics)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ข้อความ ประโยคเปิด ประพจน์ ตัวบ่งชี้ ปริมาณ ค่าความจริง ตัวเชื่อมข้อความ และนิเสธ การหาค่าความจริง การสมมูลกัน การให้เหตุผล เซต ความหมายเซต ประเภทเซต เซตย่อย การเท่ากันของเซต การดำเนินการของเซต พีชคณิตของเซต และการประยุกต์เซต จำนวนจริง ระบบจำนวนจริง คุณสมบัติ</p>	<p>๐๐๐ ๒๐๖ คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย ๓ (๓-๐-๖) (Mathematics and Statistics for Research)</p> <p>ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต - ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ของจำนวนจริง สมการ อสมการ ค่าสัมบูรณ์ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ฟังก์ชันเชิงซ้อน แมตริกซ์ การดำเนินการแมตริกซ์ การเท่ากัน การบวก การคูณ ดีเทอร์มิแนนท์ อินเวอร์สแมตริกซ์</p>	<p>สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบ สมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย</p>	
<p>๐๐๐ ๒๑๐ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Introduction to Logic)</p> <p>ศึกษานิยาม คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชา การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปริตถานูมานและปลุจฉาว่าที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิชาสาขาที่ของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตกกับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์</p>		ย้ายไปวิชาเลือก
<p>๐๐๐ ๒๘๓ สถิติเบื้องต้นและการวิจัย ๒ (๒-๐-๔) (Basic Statistics and Research)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางสถิติ การจัดเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ การหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การกระจายปกติ และความเบ้ ส่วนเบี่ยงเบน ความแปรปรวน ความน่าจะเป็น ค่าสถิติ Z T และ F ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง การทดสอบสมมติฐาน การวิจัยลักษณะและประเภทการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย รูปแบบการวิจัย การ</p>		ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
เขียนโครงการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย		
	๐๐๐ ๒๐๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ๓ (๓-๐-๖) (English for Communications) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ	รายวิชาใหม่ - ปรับปรุงจากรายวิชาภาษาอังกฤษ ขั้นต้นและรายวิชาภาษาอังกฤษ ขั้นสูง
วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต	
๐๐๐ ๑๐๓ การเมืองกับการปกครองของไทย ๒ (๒-๐-๔) (Politics and Thai Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย สถาบันทางการเมือง และการปกครองของไทย กระบวนการทางการเมืองของไทย การจัดระเบียบการปกครองของไทย และพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองของไทย	๐๐๐ ๑๐๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการการเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมืองและแนวคิดพระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครอง	- ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต - ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา
๐๐๐ ๑๐๔ เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน ๒ (๒-๐-๔) (Economics in Daily Life) ศึกษาหลักการเบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รูปแบบต่าง ๆ ของ	๐๐๐ ๑๐๘ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค	- ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ระบบเศรษฐกิจ การทำงานของกลไกราคาในตลาด บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ เงินตราและสถาบันการเงิน เน้นการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	<p>ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรัชญาการมองเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจ บทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย และแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ</p>	<p>- ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>
	<p>๐๐๐ ๑๐๙ จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน ๓ (๓-๐-๖) (Psychology for Self-Development) ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธภาพและทำงานเป็นทีม</p>	<p>- รายวิชาใหม่</p>
	<p>๐๐๐ ๑๑๐ ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์</p>	<p>- ย้ายมาจาก วิชาบังคับ - ปรับปรุงหน่วย กิต</p>
	<p>๐๐๐ ๑๑๑ ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ ๓ (๓-๐-๖) (Social Responsibility)</p>	<p>รายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	<p>ศึกษาความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่นและข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความตีความ วิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม</p>	
	<p>๐๐๐ ๑๑๒ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) (Modern Science and Technology)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี</p>	- รายวิชาใหม่
	<p>๐๐๐ ๑๑๓ ตรรกศาสตร์เบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Introduction to Logic)</p> <p>ศึกษานิमित คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิภาค การนิยามความหมาย ญัตติประพจน์ในแบบต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรัตถนุमानและปฤจณาว่าที่แบบต่าง ๆ ศึกษา</p>	<p>- ย้ายมาจากวิชาบังคับ</p> <p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	หลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิภาชวาทีของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตกกับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์	
<p>๐๐๐ ๑๐๕ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๒ (๒-๐-๔) (Man and Environment)</p> <p>ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๔ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Environment)</p> <p>ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๑๐๖ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๒ (๒-๐-๔) (Current World Affairs)</p> <p>ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๕ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) (Current World Affairs)</p> <p>ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต - ปรับปรุงรหัส วิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic English)</p> <p>ศึกษากฎเกณฑ์ และการใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้คำนำหน้านาม (Article) การใช้กาล (Tense) การสร้างประโยค (Sentence) การใช้บุรพบท (Preposition) สันธาน (conjunction) ฝึกทักษะเบื้องต้นในการฟัง พูด อ่านและเขียนในลักษณะที่สัมพันธ์กัน เน้นด้านการอ่านและความเข้าใจภาษาอังกฤษ ซึ่งมีรูปประโยคและคำศัพท์ต่าง ๆ</p>		<p>ยกเลิกรายวิชา - ยุบรวมเป็น รายวิชา ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาอังกฤษขั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced English)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์และฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เน้นการอ่าน การเขียนและความเข้าใจข้อความภาษาอังกฤษ ซึ่งมีคำศัพท์และโครงสร้างประโยคสัมพันธ์กับเอกสารที่ใช้ศึกษา</p>		<p>ยกเลิกรายวิชา - ยุบรวมเป็น รายวิชา ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร</p>
<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Sanskrit)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ สระการันต์ สระสนธิ บุรุษ สรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็น</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๖ ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Sanskrit)</p> <p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ สระการันต์ สระสนธิ บุรุษ สรรพนาม นิยมสรรพนาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยาอาขยาต การประกอบรูปเป็น</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>อาชยัตกรรตุวาทจกจากธาดุ การแจกรูปกรรยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมะสมกับ ไวยากรณที่ไดศึกษา</p>	<p>อาชยัตกรรตุวาทจกจากธาดุ การแจกรูปกรรยา แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมะสมกับ ไวยากรณที่ไดศึกษา</p>	
<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาสันสกฤตชั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced Sanskrit)</p> <p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อภัยศัพท์ กรรยาศัพท์ การประกอบรูปเป็น อาชยัตกรรตุวาทจกจากธาดุ กรรยาอาชยัต กรรมาวาท ภาวาท ฦชันทกรรตุวาท ฦชันท ตกรรมาวาท การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุ วาทเป็นกรรมาวาท ประโยคคำถาม ประโยค ปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่ เหมะสมกับไวยากรณที่ไดศึกษา</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๗ ภาษาสันสกฤตชั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Sanskrit)</p> <p>ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ สังขยาศัพท์ อภัยศัพท์ กรรยาศัพท์ การประกอบรูปเป็น อาชยัตกรรตุวาทจกจากธาดุ กรรยาอาชยัต กรรมาวาท ภาวาท ฦชันทกรรตุวาท ฦชันท ตกรรมาวาท การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุ วาทเป็นกรรมาวาท ประโยคคำถาม ประโยค ปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่ เหมะสมกับไวยากรณที่ไดศึกษา</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๒๐ ภาษาไทยเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Thai)</p> <p>ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียง สระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบ ไวยากรณ ความหมายในภาษาไทย ฝีกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำ บรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๘ ภาษาไทยเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Thai)</p> <p>ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียง สระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบ ไวยากรณ ความหมายในภาษาไทย ฝีกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำ บรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดง ความหมายรูปธรรมและนามธรรม</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๒๑ ภาษาไทยชั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced Thai)</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ ความหมายใน ภาษาไทย ฝีกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ</p>	<p>๐๐๐ ๑๑๙ ภาษาไทยชั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Thai)</p> <p>ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ ความหมายใน ภาษาไทย ฝีกทักษะการฟังข่าวจากวิทยุ</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ในภาษาไทย</p>	<p>โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำราวิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งภาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ ในภาษาไทย</p>	
<p>๐๐๐ ๑๒๘ ภาษาจีนเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๐ ภาษาจีนเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Chinese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๑๒๙ ภาษาจีนขั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๑ ภาษาจีนขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Chinese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๑๓๐ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๒ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Japanese) ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๑๓๑ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๓ ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Japanese) ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๑๓๕ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๒ (๒-๐-๔) (Basic Hindi)</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น ๓ (๓-๐-๖) (Basic Hindi)</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่าน เขียน สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์ พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง-อ่าน-เขียน-สนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์ พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	
<p>๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๒ (๒-๐-๔) (Advanced Hindi)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง ๓ (๓-๐-๖) (Advanced Hindi)</p> <p>ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๒๑๑ วัฒนธรรมไทย ๒ (๒-๐-๔) (Thai Culture)</p> <p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย ๓ (๓-๐-๖) (Thai Culture)</p> <p>ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา กับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต
<p>๐๐๐ ๒๑๒ มนุษย์กับอารยธรรม ๒ (๒-๐-๔) (Man and Civilization)</p> <p>ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารย</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม ๓ (๓-๐-๖) (Man and Civilization)</p> <p>ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่าง อารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารย</p>	- ปรับปรุงหน่วย กิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>ธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	
<p>๐๐๐ ๒๑๓ ชีวิตกับจิตวิทยา ๒ (๒-๐-๔) (Life and Psychology)</p> <p>ศึกษาพัฒนาการและองค์ประกอบของ ชีวิต ความสัมพันธ์ของจิตวิทยากับการ ดำรงชีวิต วิเคราะห์คุณสมบัติของจิตใจ ลักษณะต่าง ๆ ผลของสุขภาพจิตที่มีต่อ พฤติกรรมของมนุษย์และการดำรงอยู่ร่วมกัน ในสังคมและสิ่งแวดล้อม</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>๐๐๐ ๒๔๑ วิทยาศาสตร์กายภาพและ ประยุกต์วิทยา ๒ (๒-๐-๔) (Physical Science and Technology)</p> <p>ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุค สมัยต่าง ๆ ความคิดเกี่ยวกับเอกภพ ระบบ สุริยะ เทคโนโลยี เทคโนโลยีทางการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การขนส่ง การสื่อสาร เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์ กับ ชีวิตประจำวัน พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>๐๐๐ ๒๔๒ พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒ (๒-๐-๔) (Introduction to Computer and Information Technology)</p> <p>ศึกษาบทบาทของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ประวัติของ คอมพิวเตอร์และการสื่อสาร องค์ประกอบของ คอมพิวเตอร์ ระบบดิจิทัล ภาษาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ประเภทต่าง ๆ แพลตฟอร์ม</p>		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>คอมพิวเตอร์ ระบบการประมวลผล การวิเคราะห์ออกแบบและพัฒนาระบบ ข้อมูล และการบริหารข้อมูล เครือข่ายและการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตและเว็ลด์ไวด์เว็บ ภัยคุกคามและความมั่นคงของระบบ จริยธรรม และสังคมไซเบอร์</p>		
<p>๐๐๐ ๒๖๔ สันติศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Peace Education)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Peace Education)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพและปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีขันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่าง ๆ อย่างสันติสุข</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๕ ภาวะผู้นำ ๒ (๒-๐-๔) (Leadership)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและ</p>	<p>๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ ๓ (๓-๐-๖) (Leadership)</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษา คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความเปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งกรุณา โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและ</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	<p>ภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก</p>	
<p>๐๐๐ ๒๖๖ หลักสูตรમાภિબાલ ๒ (๒-๐-๔) (Good Governance)</p> <p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักสูตรમાภિબાલ ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๐ หลักสูตรમાภિબાલ ๓ (๓-๐-๖) (Good Governance)</p> <p>ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักสูตรમાภિબાલ ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า</p>	- ปรับปรุงหน่วยกิต
	<p>๐๐๐ ๒๓๑ การรู้เท่าทันสื่อ ๓ (๓-๐-๖) (Media Literacy)</p> <p>ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม</p>	- รายวิชาใหม่
	<p>๐๐๐ ๒๓๒ ความรับผิดชอบต่อสังคม ๓ (๓-๐-๖) (Social Responsibility)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัด</p>	- รายวิชาใหม่

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต	
	<p>๐๐๐ ๒๓๓ ศาสนาทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (Religions)</p> <p>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนาปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และทำทัฬหีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ย้ายมาจากวิชาบังคับ - ปรับปรุงหน่วยกิต - ปรับปรุงรหัสวิชา
หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาเฉพาะ	
วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต	วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๑๕ หน่วยกิต	
<p>๐๐๐ ๑๔๔ วรรณคดีบาลี (๒) (๒-๐-๔) (Pali Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความหมาย ประเภท และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อнуฎีกา โยชนาและปกรณ์วิเสสวรรณกรรมบาลีในประเทศไทย และคุณค่าของวรรณกรรมบาลีต่อสังคมไทย</p>		- ยกเลิกรายวิชา
	<p>๐๐๐ ๑๓๔ วรรณกรรมพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Literature)</p> <p>ศึกษาประวัติ และพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่</p>	- รายวิชาใหม่

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ที่ปวงค์ ศาสนวงค์ เตฎุมิกถา มังค ลัตถทีปนี กาพย์มหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิ เสสกลา แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล: วิถี ธรรมจากพุทธปัญญา	
<p>๐๐๐ ๑๔๕ บาลีไวยากรณ์ (๒) (๒-๐-๔) (Pali Grammar)</p> <p>ศึกษาการเขียน การอ่านภาษาบาลี ฐานกรณ์ การออกเสียงพยัญชนะสังโยค การ เชื่อมอักษรด้วยสนธิกิริยากรณ์ ประเภทและ วิธีแจกค่านาม สังขยา อัพยัคฆ์ กิริยา อาชยต นามกิตก์ กิริยากิตก์ समासและตัทธิต</p>	<p>๐๐๐ ๑๓๖ ภาษาบาลี ๓ (๓-๐-๖) (Pali)</p> <p>ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจวิภาค และหลักการแต่ง-แปลบาลี เบื้องต้น</p>	<p>-รวมรายวิชา บาลีไวยากรณ์/ แต่งแปลบาลี -เปลี่ยนรหัสวิชา -เปลี่ยนชื่อวิชา -เพิ่มเติมหน่วย กิต</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๖ แต่งแปลบาลี (๒) (๒-๐-๔) (Pali Composition and Translation)</p> <p>ศึกษาการแต่งบาลี การแปลบาลีทั้งโดย อรรถและโดยพยัญชนะให้ถูกต้องตามหลัก ภาษา การแต่งและการแปลประโยคพิเศษและ สำนวนที่ควรทราบ การแปลบาลีเป็นไทยและ แปลไทยเป็นบาลี จากหนังสือที่กำหนด</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๑๔๗ พระไตรปิฎกศึกษา ๒ (๒-๐-๔) (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และ พัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนก โครงสร้างและเนื้อหาสารพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรถกถาจารย์ การ รักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์ อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก</p>	<p>๐๐๐ ๑๓๕ พระไตรปิฎกศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Tipitaka Studies)</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์ ภิกขุณีวิงค์ และมหาวัคค์ใน พระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาล สูตร มหาปริณิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จูฬกัมมวิงค์สูตรในพระสุตตันตปิฎก ศึกษา สาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิกรู ป นิพพานในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอด</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต - ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	โดยมุกปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความ เป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่าง ๆ และประโยชน์ที่ ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก	
<p>๐๐๐ ๑๔๘ พระวินัยปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Vinaya Pitaka)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างพระวินัยปิฎก เลือกศึกษาวิเคราะห์ เนื้อหาสาระที่สำคัญในคัมภีร์มหาวิงค์ ภิกขุณี วิงค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดย อาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระวินัยปิฎก</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>๐๐๐ ๑๔๙ พระสุตตันตปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Suttanta Pitaka)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระสุตตันตปิฎก เลือกศึกษา วิเคราะห์พระสูตรที่สำคัญ คือ พรหมชาลสูตร มหาปรินิพพานสูตร อัคคัญญสูตร รวมทั้ง ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจจากนิกายทั้ง ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตต นิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดย อาศัยอรรถกถาและฎีกาประกอบ</p>		- ยกเลิกรายวิชา
<p>๐๐๐ ๑๕๐ พระอภิธรรมปิฎก ๒ (๒-๐-๔) (Abhidhamma Pitaka)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย โครงสร้างของพระอภิธรรมปิฎก เนื้อหาสาระ ประเด็นที่น่าสนใจในพระอภิธรรมปิฎกทั้ง ๗ คัมภีร์ โดยเน้นให้เข้าใจหลักปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน โดยอาศัยอรรถ กถาและฎีกาประกอบ</p>		- ยกเลิกรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๐๐๐ ๑๕๘ ประวัติพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (History of Buddhism)</p> <p>ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญและลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา การแยกนิกายของพระพุทธศาสนา การขยายตัวของพระพุทธศาสนาเข้าไปในนานาประเทศ และอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อวัฒนธรรมในประเทศนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาขบวนการและองค์การใหม่ ๆ ในวงการพระพุทธศาสนายุคปัจจุบันและอนาคต</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๗ ประวัติพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (History of Buddhism)</p> <p>ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียไปในประเทศต่าง ๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนาในนานาประเทศ พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์การทางพระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต - ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา - ปรับปรุงรหัส วิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๕๙ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา (๒)(๒-๐-๔) (Buddhist Festival and Traditions)</p> <p>ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ความหมาย คุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ให้สามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Festival and Traditions)</p> <p>ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมไทย</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต - ปรับปรุง คำอธิบาย รายวิชา - ปรับปรุงรหัส วิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๐ การปกครองคณะสงฆ์ไทย ๒ (๒-๐-๔) (Thai Sangha Administration)</p> <p>ศึกษาพัฒนาการของระบบการปกครองคณะสงฆ์ไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา</p>		<p>ยกเลิกรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับต่าง ๆ กฎระเบียบ คำสั่งและประกาศที่สำคัญของคณะสงฆ์ การประยุกต์การปกครองและการบริหารในปัจจุบันสำหรับคณะสงฆ์ไทย		
<p>๐๐๐ ๒๖๑ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (๒)(๒-๐-๔) (Dhamma in English)</p> <p>ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนา ที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้ในภาษาอังกฤษ</p>	<p>๐๐๐ ๒๓๙ ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ ๓ (๓-๐-๖) (Dhamma in English)</p> <p>ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายในภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนาไว้เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาคภาษาอังกฤษ</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p> <p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๒ ธรรมนิเทศ (๒)(๒-๐-๔) (Dhamma Communication)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนา ศิลปะการเขียนบทความ การพูดและการพัฒนาบุคลิกภาพเกี่ยวกับการพูด การเทศนา การแสดงปาฐกถาธรรม การอภิปราย และการใช้สื่อประกอบการบรรยาย</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>
<p>๐๐๐ ๒๖๓ งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) (Research and Literary Works on Buddhism)</p> <p>ศึกษางานวิจัยทางพระพุทธศาสนา และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วิเคราะห์วรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ เช่น เตภูมิกถาของพญาลิไท มังคลัตถปิณีของพระสิริมังคลาจารย์ กาพย์มหาชาติของพระเจ้าทรงธรรม สังคีตยวงศ์ของสมเด็จพระเจ้า...</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>พระวันรัต (แก้ว) วัดพระเชตุพน พระมณฑลวิเสส สภาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แก่นพุทธศาสน์ของพุทธทาส กรรมที่ปณีของพระพรหมโมลี (วิลาส ภาวนวโร) พุทธธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พุทธวิทยาของอาจารย์พร รัตน์ สุวรรณ และงานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p>		
<p>๐๐๐ ๑๕๑ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๑ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation I)</p> <p>ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ วิธีการ และประโยชน์ของการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติและนำไปใช้ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๑ ระยะ นั่งกำหนด ๑ ระยะ หรือ ๒ ระยะ</p>	<p>๐๐๐ ๑๔๐ กรรมฐาน ๑ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation I)</p> <p>ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติกรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔ วสี ๕ นิเวศน์ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>- รายวิชาใหม่ โดยยุบรวม รายวิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ๑-๗ เป็นรายวิชากรรมฐาน ๑-๔</p>
<p>๐๐๐ ๑๕๒ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๒ ๑ (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation II)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติกายนุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา</p>	<p>๐๐๐ ๒๔๑ กรรมฐาน ๒ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation II)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายนุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา</p>	<p>- รายวิชาใหม่ โดยยุบรวม รายวิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ๑-๗ เป็นรายวิชากรรมฐาน ๑-๔</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>กรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๒ ระยะ นิ่ง กำหนด ๒ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่ง และสอบอารมณ์</p>	
<p>๐๐๐ ๒๕๔ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔ (๑)(๑-๒-๔) (Buddhist Meditation IV)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีปฏิบัติจิตตานุปัสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยการเดินจงกรม ๔ ระยะ นิ่งกำหนด ๔ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๓๔๒ กรรมฐาน ๓ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation III)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนา-นุปัสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>- รายวิชาใหม่ โดยยุบรวม รายวิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ๑-๗ เป็นรายวิชา กรรมฐาน ๑-๔</p>
<p>๐๐๐ ๓๕๕ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๕ (๒)(๑-๒-๔) (Buddhist Meditation V)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวอัมมานุปัสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดดับของรูปนามตามแนวปฏิจจสมุปบาท หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ โภธิปักขิยธรรม ๓๗ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม ๕ ระยะ นิ่งกำหนด ๕ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>๐๐๐ ๔๔๓ กรรมฐาน ๔ ๓ (๒-๒-๕) (Buddhist Meditation IV)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตานุปัสนาสติปัฏฐานและอัมมานุปัสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร กระบวนการเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่ วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดินจงกรม นิ่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>	<p>- รายวิชาใหม่ โดยยุบรวม รายวิชาธรรมะภาคปฏิบัติ ๑-๗ เป็นรายวิชา กรรมฐาน ๑-๔</p>
<p>๐๐๐ ๓๕๖ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖ (๑)(๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VI)</p> <p>ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในพระสูตรที่เชื่อมโยงกับมหาสติปัฏฐานสูตร เช่น อปฺณณสูตร สติสูตร อากาโรบรรลุมรรคผลและคุณธรรมของพระอริยบุคคล ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดย</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา โดยยุบรวมเป็น รายวิชา กรรมฐาน ๑-๔</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
การเดินจงกรม ๖ ระยะ นิ่งกำหนด ๖ ระยะ ส่งและสอบอารมณ์		
<p>๐๐๐ ๔๕๗ ธรรมะภาคปฏิบัติ ๗ (๒) (๑-๒-๔) (Buddhist Meditation VII)</p> <p>ศึกษาวิธีการปฏิบัติธรรมฐาน สภาวะธรรมที่เกิดดับในขณะปฏิบัติฯ วิธีแก้ สภาวะธรรมของสำนักปฏิบัติธรรมในสมัย ปัจจุบัน เปรียบเทียบกับมหาสติปัฏฐานสูตร ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน จงกรมและนั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา โดยยุบรวมเป็น รายวิชา กรรมฐาน ๑-๔</p>
<p>วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) จำนวน ๘๕ หน่วยกิต</p>	<p>วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) จำนวน ๘๒ หน่วยกิต</p>	
<p>๔๐๘ ๒๐๑ ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและ ระบบกฎหมายหลัก ๒ (๒-๐-๔) (Thai Legal History and Major Legal Systems)</p> <p>ศึกษาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและ สังคมไทยดั้งเดิม อันเป็นรากฐานของสถาบัน ทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย อิทธิพล ของแนวความคิดทางพุทธศาสนา อิทธิพลของ แนวความคิด หลักกฎหมาย และระบบ กฎหมายของอินเดียและประเทศตะวันตกที่มี ต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทย วิวัฒนาการ ของกฎหมายไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึง ปัจจุบัน โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยจัดทำประมวล กฎหมายเป็นต้นมาโดยเน้นหนักในแง่กฎหมาย เปรียบเทียบ เพื่อให้นิสิตเกิดความเข้าใจใน ระบบกฎหมายไทย รวมทั้งวิวัฒนาการของ ระบบกฎหมายหลักของโลก สถาบันสำคัญ</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๑ ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและ ระบบกฎหมายหลัก ๒ (๒-๐-๔) (Thai Legal History and Major Legal Systems)</p> <p>ศึกษาประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมและ สังคมไทยดั้งเดิม อันเป็นรากฐานของสถาบัน ทางกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย อิทธิพล ของแนวความคิดทางพุทธศาสนา อิทธิพลของ แนวความคิด หลักกฎหมาย และระบบ กฎหมายของอินเดียและประเทศตะวันตกที่มี ต่อวิวัฒนาการของกฎหมายไทย วิวัฒนาการ ของกฎหมายไทยตั้งแต่สมัยโบราณจนถึง ปัจจุบัน โดยเฉพาะตั้งแต่สมัยจัดทำประมวล กฎหมายเป็นต้นมาโดยเน้นหนักในแง่กฎหมาย เปรียบเทียบ เพื่อให้ให้นิสิตเกิดความเข้าใจใน ระบบกฎหมายไทย รวมทั้งวิวัฒนาการของ ระบบกฎหมายหลักของโลก สถาบันสำคัญ</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
ของระบบกฎหมายกฎหมายหลัก และความแตกต่างที่สำคัญของระบบกฎหมายหลัก	ของระบบกฎหมายกฎหมายหลัก และความแตกต่างที่สำคัญของระบบกฎหมายหลัก	
<p>๔๐๘ ๒๐๒ หลักกฎหมายเอกชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Private Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมาย การตีความ การอุดช่องว่างของกฎหมาย และหลักการปรับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาบรรพ ๑ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๒ หลักกฎหมายเอกชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Private Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและวิวัฒนาการของกฎหมาย การตีความ การอุดช่องว่างของกฎหมาย และหลักการปรับใช้กฎหมาย รวมถึงศึกษาบรรพ ๑ ลักษณะ ๑ และลักษณะ ๒ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>	คงเดิม
<p>๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Public Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทความสำคัญของกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบ และรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมายมหาชนและนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การควบคุมการใช้อำนาจอรัฐ</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Public Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและพัฒนาการของกฎหมายมหาชน แนวความคิดพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะและบทบาทความสำคัญของกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบ และรูปของรัฐ ความเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ของรัฐ การปกครองโดยกฎหมาย บ่อเกิดของกฎหมายมหาชนและนิติวิธีของกฎหมายมหาชน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การควบคุมการใช้อำนาจอรัฐ</p>	คงเดิม
<p>๔๐๘ ๒๐๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Juristic Acts and Contracts)</p> <p>ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการ</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Juristic Acts and Contracts)</p> <p>ศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้การแสดงเจตนาเสื่อมเสีย การตีความการแสดง</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>แสดงเจตนา โฆษะกรรมและโมฆียกรรม เจื่อนใจและเจื่อนเวลา ระยะเวลา อายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ ถึง ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒</p>	<p>เจตนา โฆษะกรรมและโมฆียกรรม เจื่อนใจและเจื่อนเวลา ระยะเวลา อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๔ ถึง ๖ ลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ ความระงับแห่งสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๒</p>	
<p>๔๐๘ ๒๐๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สิน ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code: Property) ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพย์สิน ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ และดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิ ชนิดของทรัพย์สินติดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและกฎหมายที่ดิน ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code on Property and Land Law) ศึกษาลักษณะของทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างทรัพย์สิน ส่วนควบ เครื่องอุปกรณ และดอกผลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๑ ลักษณะ ๓ ลักษณะและหลักทั่วไปของทรัพย์สินสิทธิ ชนิดของทรัพย์สินติดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ ลักษณะ ๑ ถึง ๘ และประมวลกฎหมายที่ดิน</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๒๐๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code: Obligation) ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุแห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้ ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Obligation) ศึกษาความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุแห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ การโอนหนี้ ลูกหนี้เจ้าหนี้หลายคน ความระงับแห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๒๐๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code: Torts, Management of Affairs without Mandate and Undue Enrichment)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓ และ ๔</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิดจัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Torts, Management of Affairs Without Mandate and Undue Enrichment)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับหนี้ที่ไม่ได้เกิดจากสัญญา แต่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายที่เรียกกันว่า ละเมิด โดยศึกษาถึงความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของตนเอง ความรับผิดเพื่อละเมิดในการกระทำของบุคคลอื่น ความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากสัตว์ ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดในความเสียหายที่เกิดจากยานพาหนะที่เดินด้วยกำลังเครื่องจักรหรือทรัพย์สินอันตราย ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด นิรโทษกรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๕ จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๓ และ ๔</p>	
<p>๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Constitutional Law and Political Institution)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐ รัฐบาลและรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจ</p>	<p>๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Constitutional Law and Political Institution)</p> <p>ศึกษาประวัติ ความหมายของรัฐธรรมนูญ รัฐและรูปของรัฐ รัฐบาลและรูปของรัฐบาล การแบ่งแยกอำนาจ อำนาจอธิปไตยและความเกี่ยวพันระหว่างอำนาจ</p>	คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
เหล่านี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งของไทย	เหล่านี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย หลักการทั่วไปของการเลือกตั้ง พรรคการเมือง กฎหมายการเลือกตั้งของไทย	
๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law : General Principles) ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑	๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law: General Principles) ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑	คงเดิม
๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายอาญา ภาคความผิด ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law : Offense) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิด ที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓	๔๐๘ ๓๑๐ กฎหมายอาญา ภาคความผิด ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law : Offense) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๒๐๙ กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิด ที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓	คงเดิม
๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Sale, Exchange, Gift) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ ถึง ๓	๔๐๘ ๓๑๑ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Sale, Exchange, Gift, Hire of Property, Hire Purchase) ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ สัญญาซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑ ถึง ๓ และ ๔ ถึง ๕	- ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต
๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ๒ (๒-๐-๔)		ยุบรวม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>(Civil and Commercial Code : Hire of Property, Hire Purchase, Hire of Services, Hire of Work, Carriages)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๔ ถึง ๘</p>		
<p>๔๐๘ ๓๑๓ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Loan, Deposit, Warehousing, Compromise, Gambling and Betting)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ฝากทรัพย์สิน เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันชั้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๒ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำน่า ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Loan, Suretyship, Mortgage, Pledge)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำน่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๙ ถึง ๑๓</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p> <p>-ปรับปรุงหน่วยกิต</p>
<p>๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำน่า ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Suretyship, Mortgage, Pledge)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ค้ำประกัน จำนอง จำน่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๑ ถึง ๑๓</p>		<p>ยุบรวม</p>
<p>๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code on Agency, Brokerage)</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๓ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำของ ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ศึกษาลักษณะสัญญาตัวแทนมีความแตกต่างกับสัญญาลักษณะอื่นอย่างไร การตั้งตัวแทน หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวแทนและตัวการ ความรับผิดชอบของตัวการและตัวแทนต่อบุคคลภายนอก สิทธิการรับบำเหน็จของตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงลักษณะของสัญญาตัวแทนค้าต่าง หน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างตัวการและตัวแทนค้าต่าง รวมทั้งความรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างตัวแทนธรรมดาและตัวแทนค้าต่าง ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาตัวแทน นอกจากนี้ยังศึกษาถึงสัญญานายหน้า บำเหน็จนายหน้า</p>	<p>(Civil and Commercial Code : Agency, Brokerage, Hire of Services, Hire of Work)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำของ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ ลักษณะ ๑๕ และลักษณะ ๑๖</p>	<p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p> <p>-ปรับปรุงหน่วยกิต</p>
<p>๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน บัญชีเดินสะพัด ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Bills, Current Account)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ตัวเงินและบัญชีเดินสะพัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ และ ๒๑</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๔ กฎหมายว่าด้วย บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Current Account, Insurance, Bills)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๑๙ ถึง ๒๑</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p> <p>-ปรับปรุงหน่วยกิต</p>
<p>๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชน จำกัด ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Partnerships, Companies, Public Company Limited)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๕ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด ๒ (๒-๐-๔)</p> <p>(Civil and Commercial Code : Partnerships, Companies, Public Company Limited)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ หุ้นส่วน บริษัท และบริษัทมหาชนจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
๒๒ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕	๒๒ และตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕	
<p>๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Family) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๖ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Family) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะครอบครัวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต</p>
<p>๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law) ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจกรรมทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง รวมตลอดถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๗ กฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Administrative Law and Administrative Procedure) ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจกรรมทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง และศึกษาแนวความคิดพื้นฐานเรื่องศาลปกครอง ลำดับชั้นของศาลปกครอง เขตอำนาจของศาลปกครอง องค์กรศาลปกครอง วิธีพิจารณาคดีปกครอง และการบังคับคดีปกครอง</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา - ปรับปรุงรหัสวิชา - ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๒ (๒-๐-๔) (Civil and Commercial Code : Succession) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๘ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก ๓ (๓-๐-๖) (Civil and Commercial Code : Succession) ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๓๒๑ กฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัย ๒ (๒-๐-๔) (Law on insurance)</p> <p>ศึกษาหลักกฎหมายประกันภัย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจาก รถยนต์รวมตลอดถึงกฎหมายว่าด้วยการวินาศ ภัยและกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต</p>		<p>- ย้ายไปวิชา เฉพาะด้าน กลุ่ม วิชากฎหมาย เอกชนและ กฎหมายธุรกิจ</p>
<p>๔๐๘ ๓๒๒ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและ วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔) (Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court)</p> <p>ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงาน ศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่าย ธุรการ ชั้นของศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาล อุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชำนาญพิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะของผู้ พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธี พิจารณาความอาญาในศาลแขวง</p>	<p>๔๐๘ ๓๑๙ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและ วิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง ๒ (๒-๐-๔) (Law on Court Organization and the Criminal Procedure of Kwaeng Court)</p> <p>ศึกษาประวัติศาลยุติธรรม ระบบงาน ศาลยุติธรรม งานฝ่ายตุลาการ และงานฝ่าย ธุรการ ชั้นของศาลยุติธรรม ศาลชั้นต้น ศาล อุทธรณ์ ศาลฎีกา และศาลชำนาญพิเศษ อำนาจศาล อำนาจผู้พิพากษา องค์คณะของผู้ พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งวิธี พิจารณาความอาญาในศาลแขวง</p>	<p>- ปรับปรุงรหัส วิชา</p>
<p>๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ๒ (๒-๐-๔) (Civil Procedure Code I)</p> <p>ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ ศาล คู่ความ การยื่น และส่งคำ คู่ความและเอกสาร คำพิพากษา และคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๐ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Civil Procedure Code I)</p> <p>ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง ให้ ทราบบทวิเคราะห์ศัพท์ ศาล คู่ความ การยื่น และส่งคำ คู่ความและเอกสาร คำพิพากษา และคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วย กิต - ปรับปรุงรหัส วิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔ และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒</p>	<p>ความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๑, ๔ และ ๖ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๒ ลักษณะ ๑ และ ๒</p>	
<p>๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ ๒ (๒-๐-๔) (Criminal Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวนและเขตอำนาจศาล หมายถึงและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๑ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Procedure Code I) ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวกับคดีอาญา หมายถึงและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น ปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต - ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ ๒ (๒-๐-๔) (Civil Procedure Code II) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๒ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ ๒ (๒-๐-๔) (Civil Procedure Code II) วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ ศึกษากระบวนการดำเนินคดีแพ่ง (ต่อ) ให้ทราบการอุทธรณ์และฎีกา วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๓ และ ภาค ๔</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๒๖ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ ๒ (๒-๐-๔) (Criminal Procedure Code II)</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๓ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ ๒ (๒-๐-๔) (Criminal Procedure Code II)</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๓๒๔ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑</p> <p>ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔</p>	<p>วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๘ ๔๒๑ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑</p> <p>ศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และฎีกา การบังคับตามคำพิพากษาและค่าธรรมเนียม และอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ ภาค ๔ ภาค ๖ และภาค ๗</p>	
<p>๔๐๘ ๔๒๗ กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ ๒ (๒-๐-๔) (Bankruptcy and Business Reorganization Law)</p> <p>ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นคนบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๘๓</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๔ กฎหมายล้มละลายและฟื้นฟูกิจการ ๒ (๒-๐-๔) (Bankruptcy and Business Reorganization Law)</p> <p>ศึกษาหลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายสำหรับลูกหนี้ซึ่งเป็นคนบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และศึกษาถึงกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลและวิสาหกิจขนาดย่อม (SMEs) ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๘๓</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๒๘ กฎหมายลักษณะพยาน ๒ (๒-๐-๔) (Law of Evidence)</p> <p>ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐาน รวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อ</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๕ กฎหมายลักษณะพยาน ๒ (๒-๐-๔) (Law of Evidence)</p> <p>ศึกษาหลักกฎหมายเกี่ยวกับพยานหลักฐาน พยานหลักฐานในการดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>สันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕</p>	<p>ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕</p>	
<p>๔๐๘ ๔๒๙ นิติปรัชญาแนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Philosophy of Law)</p> <p>ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๖ นิติปรัชญาแนวพุทธ ๒ (๒-๐-๔) (Buddhist Philosophy of Law)</p> <p>ศึกษาทฤษฎีและปรัชญาแห่งกฎหมายตามแนวพุทธ ปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนปัญหารากฐานแห่งกฎหมาย เปรียบเทียบปรัชญากฎหมายแนวพุทธกับปรัชญากฎหมายของสำนักความคิดต่าง ๆ</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๓๐ หลักวิธีพิจารณาความทางกฎหมายมหาชน ๒ (๒-๐-๔) (Principle of Public Procedure Law)</p> <p>วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษา ๔๐๘ ๒๐๘ กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง</p> <p>ศึกษาแนวคิด ความเป็นมา และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความในกฎหมายมหาชน ลักษณะคดีความในกฎหมายมหาชน ประเภทคดีความในกฎหมายมหาชน หลักกฎหมายที่ใช้ในการพิจารณาความในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาหลักการพื้นฐานของวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง ประเภทของคดีรัฐธรรมนูญและคดีปกครอง เจื่อนไขในการฟ้องคดี การดำเนินกระบวนการพิจารณา การทำคำวินิจฉัย คำพิพากษาและคำสั่ง ผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ตลอดจนการคุ้มครองชั่วคราวระหว่างพิจารณาและการ</p>		<p>- ยกเลิกรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
บังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและคำพิพากษาของศาลปกครอง		
<p>๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ๒ (๒-๐-๔) (Public International Law)</p> <p>ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจกรรมระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงครามความเป็นกลาง</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๗ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง ๒ (๒-๐-๔) (Public International Law)</p> <p>ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศ สิ่งที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ เขตแดนของรัฐ ทะเลหลวง องค์การของรัฐในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กิจกรรมระหว่างประเทศ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สงครามความเป็นกลาง</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๓๒ กฎหมายการคลัง ๒ (๒-๐-๔) (Public Finance Law)</p> <p>ศึกษาที่มา ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายการคลัง นโยบายการเงินและการคลังของรัฐ การจัดองค์กรของรัฐทางการคลัง รายได้ การก่องหน้สาธารณะและรายจ่ายของรัฐ วิธีการจัดทำงบประมาณของรัฐ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐ การควบคุมการเงิน และการคลังของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ</p>		ย้ายไปหมวดวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชา กฎหมาย มหาชน
<p>๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ๒ (๒-๐-๔) (Laws on Real Estate)</p> <p>ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการพัฒนอสังหาริมทรัพย์ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ทางคู่สัญญา กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมาย</p>		- ย้ายไปวิชาเฉพาะด้าน กลุ่มวิชากฎหมาย เอกชนและกฎหมายธุรกิจ

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
ว่าด้วยอาคารชุด และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง		
<p>๔๐๘ ๔๓๔ การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔) (Lawyer Practice and Legal Document Preparation)</p> <p>ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การแถลงการณ์และคำร้องต่าง ๆ วิธีปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๘ การว่าความและการจัดทำเอกสารทางกฎหมาย ๓ (๓-๐-๖) (Lawyer Practice and Legal Document Preparation)</p> <p>ศึกษาสถานการณ์จำลองกระบวนการพิจารณาคดี นับแต่การเตรียมคดี การร่างคำฟ้อง คำให้การแถลงการณ์และคำร้องต่าง ๆ วิธีปฏิบัติในศาล การเสนอพยานหลักฐาน การซักถามพยาน การแถลงการณ์ด้วยวาจา การทำคำพิพากษา และการอุทธรณ์ฎีกา</p>	<p>- ปรับปรุงหน่วยกิต</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๓๕ หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔) (Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers)</p> <p>ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับ</p>	<p>๔๐๘ ๔๒๙ หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรมสำหรับนักกฎหมาย ๒ (๒-๐-๔) (Legal Profession, Buddhist Ethics and Disciplines of Lawyers)</p> <p>ศึกษาความหมาย วิวัฒนาการของวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย รวมทั้งงานในหน้าที่ของนักกฎหมาย โดยเน้นพุทธจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพสำหรับนักกฎหมาย และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับ</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๓๖ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Private and Criminal International Law)</p> <p>ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ การได้สิทธิหรือสถานะของคนต่างด้าว การขัดกันแห่ง</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๐ กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลและคดีอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Private and Criminal International Law)</p> <p>ศึกษาที่มาและหลักเบื้องต้นของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล การจำแนกบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ การได้สิทธิหรือสถานะของคนต่างด้าว การขัดกันแห่ง</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
กฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐ ในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน	กฎหมาย อำนาจหน้าที่และอำนาจศาลของรัฐ ในคดีอาญา การร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปราบอาชญากรรม เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน	
<p>๔๐๘ ๔๓๗ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม ๒ (๒-๐-๔) (Labor and Social Welfare Law)</p> <p>ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐและกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๑ กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม ๒ (๒-๐-๔) (Labor and Social Welfare Law)</p> <p>ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐและกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๓๘ กฎหมายภาษีอากร ๒ (๒-๐-๔) (Taxation Law)</p> <p>ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาษี นโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สาระสำคัญของกฎหมายภาษีอากร</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๒ กฎหมายภาษีอากร ๓ (๓-๐-๖) (Taxation Law)</p> <p>ศึกษาหลักการของการภาษีอากร และรายได้อื่น ๆ ของรัฐบาล ชนิดของภาษี และอัตราภาษี นโยบายภาษี การบริหารงานด้านภาษี สาระสำคัญของกฎหมายภาษีอากร</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา - ปรับปรุงหน่วยกิต
วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๓๙ กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws Relating to Administration of Monastic Affairs)</p> <p>ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่สำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กฎหมายเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>(๑) กลุ่มวิชากฎหมายศาสนา</p> <p>๔๐๘ ๔๓๓ กฎหมายเกี่ยวกับกิจการคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws Relating to Monastic Affairs)</p> <p>ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองคณะสงฆ์ที่สำคัญ ซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กฎหมายเกี่ยวกับสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาพระปริยัติธรรม ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๔๐ กฎหมายเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Clergy)</p> <p>ศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายคณะสงฆ์ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายอาญาที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๔ กฎหมายคณะสงฆ์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Clergy)</p> <p>ศึกษาประวัติและหลักสำคัญของกฎหมายคณะสงฆ์ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายอาญาที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๔๑ กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม ๓ (๓-๐-๖) (Law on Recording)</p> <p>ศึกษาประวัติ แนวคิดการลงนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย และหลักสำคัญการลงนิคหกรรมตามกฎหมายคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอำนาจลงนิคหกรรม วิธีปฏิบัติเบื้องต้น วิธีไต่สวนมูลฟ้อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคหกรรมขั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ และชั้น</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๕ กฎหมายเกี่ยวกับการลงนิคหกรรม ๓ (๓-๐-๖) (Law on Recording)</p> <p>ศึกษาประวัติ แนวคิดการลงนิคหกรรมตามพระธรรมวินัย และหลักสำคัญการลงนิคหกรรมตามกฎหมายคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้มีอำนาจลงนิคหกรรม วิธีปฏิบัติเบื้องต้น วิธีไต่สวนมูลฟ้อง วิธีพิจารณาวินิจฉัยการลงนิคหกรรมขั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ และชั้น</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
ฎีกา วิธีอ้างพยานหลักฐาน วิธีบังคับตามคำวินิจฉัยลงนิคหกรรม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ฎีกา วิธีอ้างพยานหลักฐาน วิธีบังคับตามคำวินิจฉัยลงนิคหกรรม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	
<p>๔๐๘ ๔๔๒ สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhist Way of Law)</p> <p>อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธ ในพระไตรปิฎกและในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในประเด็นสำคัญ ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับนิติศาสตร์กระแสหลัก เพื่อให้บัณฑิตมีทัศนคติในการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพิทักษ์รักษาศีลธรรมอันดีของสังคม</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๖ สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Buddhist Way of Law)</p> <p>อภิปราย วิเคราะห์นิติศาสตร์แนวพุทธ ในพระไตรปิฎกและในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา ในประเด็นสำคัญ ๆ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับนิติศาสตร์กระแสหลัก เพื่อให้บัณฑิตมีทัศนคติในการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย และการพิทักษ์รักษาศีลธรรมอันดีของสังคม</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
	<p>๔๐๘ ๔๓๗ กฎหมายเกี่ยวกับศาสนา เปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Law on Comparative Religion)</p> <p>ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเถรวาทและศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ</p>	รายวิชาใหม่
(๒) กลุ่มวิชากฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ		
<p>๔๐๘ ๔๔๓ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Intellectual Estate and Procedure for Intellectual Property)</p> <p>ศึกษาลักษณะของทรัพย์สินทางปัญญา ชนิดต่าง ๆ โดยเน้นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและสิทธิในเครื่องหมายการค้า ลักษณะของลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ ภายในประเทศ การ</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๘ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ๓ (๓-๐-๖) (Intellectual Estate)</p> <p>ศึกษาลักษณะของทรัพย์สินทางปัญญา ชนิดต่าง ๆ โดยเน้นลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและสิทธิในเครื่องหมายการค้า ลักษณะของลิขสิทธิ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ ภายในประเทศ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ ลักษณะของสิทธิบัตร การคุ้มครองสิทธิบัตรในประเทศไทย</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p> <p>- ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>คุ้มครองสิทธิระหว่างประเทศ ลักษณะของ สิทธิบัตร การคุ้มครองสิทธิบัตรในประเทศไทย นโยบายของประเทศกำลังพัฒนาในการตรา กฎหมายสิทธิบัตร ลักษณะของสิทธิใน เครื่องหมายการค้า การคุ้มครองสิทธิใน เครื่องหมายการค้าในกฎหมายไทย การ คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น สิทธิในชื่อทางการค้า ความลับทางการค้าฯลฯ และวิธีพิจารณาคดีในศาลทรัพย์สินทางปัญญา</p>	<p>นโยบายของประเทศกำลังพัฒนาในการตรา กฎหมายสิทธิบัตร ลักษณะของสิทธิใน เครื่องหมายการค้า การคุ้มครองสิทธิใน เครื่องหมายการค้าในกฎหมายไทย การ คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ เช่น สิทธิในชื่อทางการค้า ความลับทางการค้าฯลฯ</p>	
<p>๔๐๘ ๔๔๔ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ๓ (๓-๐-๖) (Consumer Protection Law) ศึกษากฎเกณฑ์แห่งกฎหมายเพื่อ พิทักษ์ สิทธิ และประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และการใช้บังคับ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค</p>	<p>๔๐๘ ๔๓๙ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ๓ (๓-๐-๖) (Consumer Protection Law) ศึกษากฎเกณฑ์แห่งกฎหมายเพื่อพิทักษ์ สิทธิ และประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภค และการใช้บังคับกฎหมาย คุ้มครองผู้บริโภค</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา
<p>๔๐๘ ๔๔๕ กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ๓ (๓-๐-๖) (Computer Law) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของ คอมพิวเตอร์ คือ บุคลากร (Peopleware) อุปกรณ์ (Hardware) โปรแกรม (Software) กระบวนการ (Procedure) ข้อมูลสารสนเทศ (Data and Information) ระบบสื่อสาร (Communication Systems) พร้อมทั้งศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์คือกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม และสัญญาและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายละเมิด กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ กฎหมายเทคโนโลยีสื่อสารและ</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๐ กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ๓ (๓-๐-๖) (Computer Law) ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของ คอมพิวเตอร์ คือ บุคลากร (Peopleware) อุปกรณ์ (Hardware) โปรแกรม (Software) กระบวนการ (Procedure) ข้อมูลสารสนเทศ (Data and Information) ระบบสื่อสาร (Communication Systems) พร้อมทั้งศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์คือกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรม และสัญญาและการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายละเมิด กฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ กฎหมายเทคโนโลยีสื่อสารและ</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
อินเทอร์เน็ต และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	อินเทอร์เน็ต และกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	
<p>๔๐๘ ๔๔๖ กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Information Technology)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลักการที่สำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความเห็น รวมถึงตลอดถึงสภาพปัญหาการใช้อบังคับกฎหมายปัจจุบันในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๑ กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Information Technology)</p> <p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลักการที่สำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น กฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความเห็น รวมถึงตลอดถึงสภาพปัญหาการใช้อบังคับกฎหมายปัจจุบันในสังคมยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
	<p>๔๐๘ ๔๔๒ การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ ๓ (๓-๐-๖) (Negotiation and Drafting of Business Contracts)</p> <p>ศึกษาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเจรจาและการจัดทำสัญญาในบริบททางธุรกิจ ศึกษาแนวคิด หลักการ และกระบวนการเจรจาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงกลยุทธ์และเทคนิคที่ใช้ในการสร้างความได้เปรียบทางการเจรจาอย่างยุติธรรมและสร้างสรรค์ ครอบคลุมการวิเคราะห์โครงสร้างของสัญญาธุรกิจ ประเภทของสัญญาทางธุรกิจ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาร่วมทุน สัญญาจัดจำหน่าย และสัญญา</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	<p>อนุญาตให้ใช้สิทธิ ตลอดจนการร่างสัญญาที่ถูกต้องตามกฎหมายและตอบสนองต่อผลประโยชน์ของคู่สัญญา และศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการป้องกันและแก้ไขข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นจากสัญญา รวมถึงกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการเจรจาและจัดทำสัญญาธุรกิจ สถานการณ์ที่หลากหลายอย่างมืออาชีพ</p>	
	<p>๔๐๘ ๔๔๓ สัมมนากฎหมายแพ่ง ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Civil Law)</p> <p>ศึกษาสัญญาเฉพาะอย่าง คือ ยืม ฝากทรัพย์ เก็บของในคลังสินค้า ประนีประนอมยอมความ การพนันขึ้นต่อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๘, ๙, ๑๐, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘</p>	<p>- ย้ายมาจาก หมวดวิชาแกน (วิชาทาง กฎหมาย) - ปรับปรุงชื่อ รายวิชา - ปรับปรุงหน่วย กิต</p>
	<p>๔๐๘ ๔๔๔ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจ ประกันภัย ๓ (๓-๐-๖) (Law on insurance)</p> <p>ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย เช่น กฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต กฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- ย้ายมาจาก หมวดวิชาแกน (วิชาทาง กฎหมาย)</p>
	<p>๔๐๘ ๔๔๕ กฎหมายเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์ ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Real Estate)</p> <p>ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เช่น ประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อ</p>	<p>- ย้ายมาจาก หมวดวิชาแกน (วิชาทาง กฎหมาย)</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	เกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการดูแลผลประโยชน์ทาง คู่สัญญา กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ กฎหมาย ว่าด้วยอาคารชุด และกฎหมายอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง	
(๓) กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน		
<p>๔๐๘ ๔๔๗ กฎหมายว่าด้วยระบบพรรค การเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Law on Political Parties)</p> <p>ศึกษา ระบบพรรคการเมือง แนวนโยบายและวิธีดำเนินงานของพรรค การเมือง กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะกฎหมาย รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งวุฒิสภา</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๖ กฎหมายว่าด้วยระบบพรรค การเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Law on Political Parties)</p> <p>ศึกษา ระบบพรรคการเมือง แนวนโยบายและวิธีดำเนินงานของพรรค การเมือง กฎหมายและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับพรรคการเมือง โดยเฉพาะกฎหมาย รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งวุฒิสภา</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา
<p>๔๐๘ ๔๔๘ กฎหมายเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖) (Election Law)</p> <p>ศึกษากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งและ กฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และ ศึกษาวิเคราะห์ระบบเลือกตั้งของประเทศ ต่าง ๆ ที่สำคัญของโลก</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๗ กฎหมายเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖) (Election Law)</p> <p>ศึกษากฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งและ กฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และ ศึกษาวิเคราะห์ระบบเลือกตั้งของประเทศ ต่าง ๆ ที่สำคัญของโลก</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา
<p>๔๐๘ ๔๔๙ กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน ๓ (๓-๐-๖) (Law on Administrative of State Affairs)</p> <p>ศึกษาหลักสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดิน กฎหมายและกฎข้อบังคับ</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๘ กฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน ๓ (๓-๐-๖) (Law on Administrative of State Affairs)</p> <p>ศึกษาหลักสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร ราชการแผ่นดิน กฎหมายและกฎข้อบังคับ</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	
<p>๔๐๘ ๔๕๐ กฎหมายว่าด้วยการปกครอง ท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖) (Law of Local Administration)</p> <p>วิชาบังคับก่อน : เคียศึกษา ๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน และ ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง</p> <p>ศึกษาแนวความคิดพื้นฐานของการจัด ระเบียบราชการบริหารท้องถิ่น องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ในฐานะที่เป็น นิติบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการ ออกกฎหมาย การกำกับดูแลเหนือองค์กรเช่น ว่านี้ทั้งในแง่การกำกับดูแลเหนือบุคคล และ การกำกับดูแลเหนือการกระทำ รวมตลอดถึง ระเบียบและวิธีการคลังขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและการควบคุมจากส่วนกลาง</p>	<p>๔๐๘ ๔๔๙ กฎหมายว่าด้วยการปกครอง ท้องถิ่น ๓ (๓-๐-๖) (Law of Local Administration)</p> <p>วิชาบังคับก่อน : เคียศึกษา ๔๐๘ ๒๐๓ หลักกฎหมายมหาชน และ ๔๐๘ ๓๑๙ กฎหมายปกครอง</p> <p>ศึกษาแนวความคิดพื้นฐานของการจัด ระเบียบราชการบริหารท้องถิ่น องค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์กรเหล่านี้ในฐานะที่เป็น นิติบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำนาจในการ ออกกฎหมาย การกำกับดูแลเหนือองค์กรเช่น ว่านี้ทั้งในแง่การกำกับดูแลเหนือบุคคล และ การกำกับดูแลเหนือการกระทำ รวมตลอดถึง ระเบียบและวิธีการคลังขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและการควบคุมจากส่วนกลาง</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา
<p>๔๐๘ ๔๕๑ กฎหมายเกี่ยวกับบริการ สาธารณะ ๓ (๓-๐-๖) (Law on Public Service)</p> <p>ศึกษาถึงความหมาย แนวความคิดและ วิวัฒนาการในการจัดทำบริการสาธารณะ ประเภทของบริการสาธารณะ องค์กรผู้มี หน้าที่จัดทำ หลักเกณฑ์ในการจัดทำ เครื่องมือ ทางกฎหมายในการจัดทำ การวินิจฉัยข้อ พิพาทอันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๐ กฎหมายเกี่ยวกับบริการ สาธารณะ ๓ (๓-๐-๖) (Law on Public Service)</p> <p>ศึกษาถึงความหมาย แนวความคิดและ วิวัฒนาการในการจัดทำบริการสาธารณะ ประเภทของบริการสาธารณะ องค์กรผู้มี หน้าที่จัดทำ หลักเกณฑ์ในการจัดทำ เครื่องมือ ทางกฎหมายในการจัดทำ การวินิจฉัยข้อ พิพาทอันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา
<p>๔๐๘ ๔๕๒ กฎหมายรัฐสภา ๓ (๓-๐-๖) (Law of Parliaments)</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๑ กฎหมายรัฐสภา ๓ (๓-๐-๖) (Law of Parliaments)</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ศึกษาวิวัฒนาการและรูปแบบของรัฐสภาของไทยและของต่างประเทศ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา อาทิ อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมฝ่ายบริหาร อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของประชาชน สภา คณะกรรมการการรัฐสภาและตุลาการรัฐธรรมนูญ</p>	<p>ศึกษาวิวัฒนาการและรูปแบบของรัฐสภาของไทยและของต่างประเทศ อำนาจหน้าที่ของรัฐสภา อาทิ อำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมฝ่ายบริหาร อำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของประชาชนสภา คณะกรรมการการรัฐสภาและตุลาการรัฐธรรมนูญ</p>	
	<p>๔๐๘ ๔๕๒ กฎหมายการคลัง ๓ (๓-๐-๖) (Public Finance Law)</p> <p>ศึกษาที่มา ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานของกฎหมายการคลัง นโยบายการเงินและการคลังของรัฐ การจัดองค์กรของรัฐทางการคลัง รายได้ การก่อหนี้สาธารณะและรายจ่ายของรัฐ วิธีการจัดทำงบประมาณของรัฐ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐ การควบคุมการเงิน และการคลังของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ</p>	<p>ย้ายมาจาก หมวดวิชาแกน (วิชาทาง กฎหมาย)</p>
	<p>๔๐๘ ๔๕๓ กฎหมายศาลรัฐธรรมนูญ ๓ (๓-๐-๖) (Law on Constitution Court)</p> <p>ศึกษาหลักการทั่วไป ประวัติศาสตร์ และแนวความคิดเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ ภารกิจ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย องค์กรประกอบและการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ วิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ ผลของคำวินิจฉัยและกระบวนการบังคับตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ</p>	<p>- ปรับปรุงรหัส วิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	<p>๔๐๘ ๔๕๔ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ๓ (๓-๐-๖) (Law on Administrative Procedure and Liability for the Wrongful Acts of Officials)</p> <p>ศึกษาหลักทั่วไปทางสารบัญญัติ หลักวิธีสารบัญญัติชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง คำสั่งทางปกครอง การพิจารณาเรื่องทางปกครอง อำนาจดุลยพินิจ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง การขอให้พิจารณาใหม่ การบังคับทางปกครอง และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และขอบเขตความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
	(๔) กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม	
<p>๔๐๘ ๔๕๓ สัมมนากฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law Seminar)</p> <p>ศึกษาประเด็นสำคัญ ๆ ในกฎหมายอาญา เพื่อให้หนีตเข้าใจในกฎหมายอาญาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๕ สัมมนากฎหมายอาญา ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Law Seminar)</p> <p>ศึกษาประเด็นสำคัญ ๆ ในกฎหมายอาญา เพื่อให้หนีตเข้าใจในกฎหมายอาญาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๕๔ การสืบสวนและสอบสวน ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Inquiry and Interrogation)</p> <p>ศึกษากระบวนการการยุติธรรมในคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน การสืบสวนและสอบสวน การกระทำความผิดอาญา สิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๖ การสืบสวนและสอบสวน ๓ (๓-๐-๖) (Criminal Inquiry and Interrogation)</p> <p>ศึกษากระบวนการการยุติธรรมในคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน การสืบสวนและสอบสวน การกระทำความผิดอาญา สิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญ</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๕๕ กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีครอบครัว ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Law on Juvenile Delinquency and Procedure of the Court)</p> <p>ศึกษาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก การควบคุมและแก้ไขเด็กกระทำผิดด้วยวิธีการศาลเยาวชนและครอบครัว หลักสำคัญของกฎหมายจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๗ กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Laws on Juvenile Delinquency and Procedures for Juvenile and Family Court Cases)</p> <p>ศึกษาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็ก การควบคุมและแก้ไขเด็กกระทำผิดด้วยวิธีการศาลเยาวชนและครอบครัว หลักสำคัญของกฎหมายจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว กฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>- ปรับปรุงชื่อรายวิชา</p> <p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๕๖ กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Law on alternative justice)</p> <p>ศึกษากระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ความหมายของการไกล่เกลี่ย หลักการแนวคิดของการไกล่เกลี่ย คุณสมบัติของกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย การไกล่เกลี่ยภายหลังฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ.๒๕๕๔ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ การอนุญาโตตุลาการ กระบวนการอนุญาโตตุลาการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.๒๕๔๕</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๘ กฎหมายว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ๓ (๓-๐-๖)</p> <p>(Law on alternative justice)</p> <p>ศึกษากระบวนการระงับข้อพิพาททางเลือก ความหมายของการไกล่เกลี่ย หลักการแนวคิดของการไกล่เกลี่ย คุณสมบัติของกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ย การไกล่เกลี่ยภายหลังฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการไกล่เกลี่ย พ.ศ.๒๕๕๔ การไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องตาพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ.๒๕๖๒ การอนุญาโตตุลาการ กระบวนการอนุญาโตตุลาการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.๒๕๔๕</p>	<p>- ปรับปรุงรหัสวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๕๗ สิทธิมนุษยชน ๓ (๓-๐-๖) (Human Rights)</p> <p>ศึกษาประวัติ วิวัฒนาการ ทฤษฎี ข้อคิดและปรัชญาที่เกี่ยวกับบรรดาสีทธิขั้นพื้นฐาน หลักการและกฎเกณฑ์ที่มีสภาพเป็นกฎหมายและที่เป็นเพียงนามธรรม วิธีการส่งเสริมและคุ้มครองซึ่งสิทธิมนุษยชน ตลอดจนขอบเขตแห่งการใช้สิทธิของมนุษย์ในสังคม</p>		<p>- ย้ายจัดเข้า กลุ่มวิชา กฎหมาย ระหว่างประเทศ</p>
<p>๔๐๘ ๔๕๘ อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Criminology and Penology)</p> <p>ศึกษาความหมาย และขอบเขตของอาชญวิทยา สถิติอาชญากรรม สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม กระบวนการยุติธรรมกับอาชญากรรม อาชญวิทยาภาคผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรม ความหมายหรือขอบเขตของทัณฑวิทยา โทษและปรัชญาการลงโทษ การบริหารงานเรือนจำ การเบี่ยงผู้กระทำผิดออกจากกระบวนการยุติธรรม อันรวมถึงการคุมประพฤติและการพักการลงโทษ</p>	<p>๔๐๘ ๔๕๙ อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา ๓ (๓-๐-๖) (Criminology and Penology)</p> <p>ศึกษาความหมาย และขอบเขตของอาชญวิทยา สถิติอาชญากรรม สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม กระบวนการยุติธรรมกับอาชญากรรม อาชญวิทยาภาคผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรม ความหมายหรือขอบเขตของทัณฑวิทยา โทษและปรัชญาการลงโทษ การบริหารงานเรือนจำ การเบี่ยงผู้กระทำผิดออกจากกระบวนการยุติธรรม อันรวมถึงการคุมประพฤติและการพักการลงโทษ</p>	<p>- ปรับปรุงรหัส วิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๕๙ นิติเวชศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Forensic Medicine)</p> <p>ศึกษาประวัติศาสตร์และความมุ่งหมายของนิติเวชศาสตร์ การชันสูตรพลิกศพ การพิสูจน์บุคคล หลักวินิจฉัย การตาย เหตุตาย ยาพิษ การตรวจต่าง ๆ ทางนิติเวชวิทยา ความผิดทางเพศ อันตรายจากการจรรยา</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๐ นิติเวชศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Forensic Medicine)</p> <p>ศึกษาประวัติศาสตร์และความมุ่งหมายของนิติเวชศาสตร์ การชันสูตรพลิกศพ การพิสูจน์บุคคล หลักวินิจฉัย การตาย เหตุตาย ยาพิษ การตรวจต่าง ๆ ทางนิติเวชวิทยา ความผิดทางเพศ อันตรายจากการจรรยา</p>	<p>- ปรับปรุงรหัส วิชา</p>
	<p>๔๐๘ ๔๖๑ สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรม ๓ (๓-๐-๖)</p>	<p>รายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	<p>(Human Rights in the Justice System) ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยการวิเคราะห์ทฤษฎี หลักกฎหมาย และคำพิพากษาศาลฎีกาเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถปรับใช้บทบัญญัติของกฎหมายได้ในเชิงปฏิบัติ</p>	
	(๕) กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ	
<p>๔๐๘ ๔๖๐ กฎหมายประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (ASEAN Community Law) ศึกษาประชาคมอาเซียนจากมุมมองทางกฎหมาย รวมถึงโครงสร้างของสถาบันต่าง ๆ ในอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประเด็นทางกฎหมายอื่นที่เป็นที่สนใจร่วมกัน</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๒ กฎหมายประชาคมอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (ASEAN Community Law) ศึกษาประชาคมอาเซียนจากมุมมองทางกฎหมาย รวมถึงโครงสร้างของสถาบันต่าง ๆ ในอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน และประเด็นทางกฎหมายอื่นที่เป็นที่สนใจร่วมกัน</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๖๑ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (International Trade Law) ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าระหว่างประเทศซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ใบตราส่งสินค้า การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิต การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การประกันภัยระหว่างประเทศ รวมถึงกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๓ กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (International Trade Law) ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าระหว่างประเทศซึ่งประกอบไปด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ ใบตราส่งสินค้า การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ รวมถึงเลตเตอร์ออฟเครดิต การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การประกันภัยระหว่างประเทศ รวมถึงกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าและการส่งออกสินค้า</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๖๒ กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว ๓ (๓-๐-๖) (Law on Aliens)</p> <p>ศึกษาคำนิยาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับคนต่างด้าวตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในประเทศไทย สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบและความผิดของคนต่างด้าวตามกฎหมายในประเทศไทย การระงับข้อพิพาท ที่คนต่างด้าวเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อาญา และมหาชน</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๔ กฎหมายเกี่ยวกับคนต่างด้าว ๓ (๓-๐-๖) (Laws on Foreign Nationals)</p> <p>ศึกษาคำนิยาม ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับคนต่างด้าวตามกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภายในประเทศไทย สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบและความผิดของคนต่างด้าวตามกฎหมายในประเทศไทย การระงับข้อพิพาท ที่คนต่างด้าวเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง อาญา และมหาชน</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๖๓ กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Law on International Organization)</p> <p>ศึกษาความหมายและการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ สภาพบุคคลขององค์การระหว่างประเทศ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่และการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไป ผลทางกฎหมายของข้อมติในองค์การระหว่างประเทศ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาทางกฎหมายขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ปัญหาทางกฎหมายบางประการขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๕ กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ ๓ (๓-๐-๖) (Law on International Organization)</p> <p>ศึกษาความหมายและการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ สภาพบุคคลขององค์การระหว่างประเทศ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่และการสิ้นสุดสภาพการเป็นสมาชิกในองค์การระหว่างประเทศโดยทั่วไป ผลทางกฎหมายของข้อมติในองค์การระหว่างประเทศ เอกสิทธิ์และความคุ้มกันขององค์การระหว่างประเทศ ปัญหาทางกฎหมายขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ปัญหาทางกฎหมายบางประการขององค์การระหว่างประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
	<p>๔๐๘ ๔๖๖ สิทธิมนุษยชน ๓ (๓-๐-๖) (Human Rights)</p> <p>ศึกษาประวัติ วิวัฒนาการ ทฤษฎี ข้อคิดและปรัชญาที่เกี่ยวกับบรรดาสิทธิขั้นพื้นฐาน หลักการและกฎเกณฑ์ที่มีสภาพเป็นกฎหมาย</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา - จัดเข้ากลุ่มกฎหมายระหว่างประเทศ

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
	และที่เป็นเพียงนามธรรม วิธีการส่งเสริมและ คุ้มครองซึ่งสิทธิมนุษยชน ตลอดจนขอบเขต แห่งการใช้สิทธิของมนุษย์ในสังคม	
	<p>๔๐๘ ๔๖๗ กฎหมายสหภาพยุโรป ๓ (๓-๐-๖) (European Union Law)</p> <p>ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างและหน้าที่ของ สหภาพยุโรป (European Union) รวมถึงที่มา ของกฎหมายสหภาพยุโรป พัฒนาการทาง กฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย สหภาพยุโรปกับกฎหมายระดับชาติของ ประเทศสมาชิก ศึกษาประเด็นสำคัญ เช่น กฎหมายว่าด้วยเสรีภาพพื้นฐานในสหภาพ ยุโรป กฎหมายการแข่งขัน (Competition Law) กฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environmental Law) และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ มนุษยชนในบริบทของสหภาพยุโรป</p>	รายวิชาใหม่
	(๖) กลุ่มวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนา	
<p>๔๐๘ ๔๖๔ กฎหมายสิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๖) (Environmental Law)</p> <p>ศึกษาแนวคิดพื้นฐานและหลักการทาง กฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการ ป้องกัน บรรเทา แก้ไขปัญหามลพิษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น มลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ของเสียอันตราย การ ควบคุมและอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมตลอดถึงศึกษาการเรียกร้องค่าสินไหม ทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากปัญหา ดังกล่าว และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๘ กฎหมายสิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๖) (Environmental Law)</p> <p>ศึกษาแนวคิดพื้นฐานและหลักการทาง กฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการ ป้องกัน บรรเทา แก้ไขปัญหามลพิษต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น มลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง ความสั่นสะเทือน ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ของเสียอันตราย การ ควบคุมและอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมตลอดถึงศึกษาการเรียกร้องค่าสินไหม ทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดจากปัญหา ดังกล่าว และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p>	- ปรับปรุงรหัส วิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๖๕ กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Educational Law)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและหลักของการจัดการศึกษาในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาและความสัมพันธ์กับกฎหมาย พัฒนาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศไทย กฎหมายการจัดองค์กรในการบริหารงานด้านการศึกษา แต่ละระดับ กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายอาชีวศึกษา กฎหมายจัดการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การกำกับดูแลการจัดการศึกษาเอกชน และกฎหมายเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา</p>	<p>๔๐๘ ๔๖๙ กฎหมายว่าด้วยการจัดการทางการศึกษา ๓ (๓-๐-๖) (Educational Law)</p> <p>ศึกษาแนวคิดและหลักของการจัดการศึกษาในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แนวคิดการปฏิรูปการศึกษาและความสัมพันธ์กับกฎหมาย พัฒนาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในประเทศไทย กฎหมายการจัดองค์กรในการบริหารงานด้านการศึกษา แต่ละระดับ กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ กฎหมายอาชีวศึกษา กฎหมายจัดการศึกษาที่มีลักษณะพิเศษ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การกำกับดูแลการจัดการศึกษาเอกชน และกฎหมายเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๖๖ กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ๓ (๓-๐-๖) (Natural Resources and Energy Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาการและข้อความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ดิน ทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่และปิโตรเลียม กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน แนวคิดและหลักการจัดการพลังงาน นโยบายด้านพลังงาน สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพลังงาน บทบาทขององค์กรตุลาการในข้อพิพาทและคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๐ กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน ๓ (๓-๐-๖) (Natural Resources and Energy Law)</p> <p>ศึกษาความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ พัฒนาการและข้อความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ดิน ทรัพยากรทางทะเล ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่และปิโตรเลียม กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการจัดการพลังงาน แนวคิดและหลักการจัดการพลังงาน นโยบายด้านพลังงาน สัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพลังงาน บทบาทขององค์กรตุลาการในข้อพิพาทและคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>๔๐๘ ๔๖๗ กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร ๓ (๓-๐-๖) (Agrarian Law)</p> <p>ศึกษาระบบการถือครองที่ดินโดยทั่วไป สิ้นเชื่อเพื่อการเกษตร สถาบันการเกษตรกรรม ปัญหาของการจัดระบบการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกรโดยมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนปัญหาเฉพาะบางประการ เช่น การขายฝากที่ดิน การค้ำครองแรงงานในภาคเกษตรกรรมและการกำหนดเขตเพาะปลูก รวมทั้งศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับเกษตรพันธสัญญา</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๑ กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตร ๓ (๓-๐-๖) (Agrarian Law)</p> <p>ศึกษาระบบการถือครองที่ดินโดยทั่วไป สิ้นเชื่อเพื่อการเกษตร สถาบันการเกษตรกรรม ปัญหาของการจัดระบบการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในประเทศไทย ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของเกษตรกรโดยมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายควบคุมการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนปัญหาเฉพาะบางประการ เช่น การขายฝากที่ดิน การค้ำครองแรงงานในภาคเกษตรกรรมและการกำหนดเขตเพาะปลูก รวมทั้งศึกษาแนวคิดและหลักกฎหมายเกี่ยวกับเกษตรพันธสัญญา</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๖๘ กฎหมายศุลกากร ๓ (๓-๐-๖) (Customs Law)</p> <p>ศึกษาลักษณะการเก็บภาษีศุลกากร การคำนวณภาษี การเสียภาษี การยกเว้นและลดอัตราอากร การคืนภาษี การคลังสินค้า ความผิดและการดำเนินคดีศุลกากร</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๒ กฎหมายศุลกากร ๓ (๓-๐-๖) (Customs Law)</p> <p>ศึกษาลักษณะการเก็บภาษีศุลกากร การคำนวณภาษี การเสียภาษี การยกเว้นและลดอัตราอากร การคืนภาษี การคลังสินค้า ความผิดและการดำเนินคดีศุลกากร</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๖๙ กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ๓ (๓-๐-๖) (Industrial Law)</p> <p>ศึกษาหลักสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม สภาพและขอบเขตของกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๓ กฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม ๓ (๓-๐-๖) (Industrial Law)</p> <p>ศึกษาหลักสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรม สภาพและขอบเขตของกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
รวมทั้งการควบคุมสิ่งที่เป็นพิษที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม	รวมทั้งการควบคุมสิ่งที่เป็นพิษที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม	
<p>๔๐๘ ๔๗๐ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน ๓ (๓-๐-๖) (Investment Law)</p> <p>ศึกษาสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นโยบายแห่งการกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นการชักจูงใจผู้เข้ามาลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว รวมทั้งการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๔ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน ๓ (๓-๐-๖) (Investment Law)</p> <p>ศึกษาสิทธิและหน้าที่ของผู้ที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นโยบายแห่งการกำหนดกฎเกณฑ์อันเป็นการชักจูงใจผู้เข้ามาลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว รวมทั้งการพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนของประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๗๑ การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ ๓ (๓-๐-๖) (Legal Drafting and Legislative Process)</p> <p>ศึกษารูปแบบและหลักสำคัญบางประการเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการในการจัดทำกฎหมาย</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๕ การร่างกฎหมายและกระบวนการนิติบัญญัติ ๓ (๓-๐-๖) (Legal Drafting and Legislative Process)</p> <p>ศึกษารูปแบบและหลักสำคัญบางประการเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการในการจัดทำกฎหมาย</p>	- ปรับปรุงรหัสวิชา
<p>๔๐๘ ๔๗๒ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๑ ๓ (๓-๐-๖) (Legal English I)</p> <p>ศึกษาคำศัพท์กฎหมาย และการอ่านข้อเขียนทางกฎหมาย ลักษณะเฉพาะของคำศัพท์ทางกฎหมาย (register of legal terms) เพื่อช่วยในการศึกษาคำศัพท์กฎหมาย การตีความหมายคำศัพท์จากบริบทของเนื้อหาทางกฎหมาย (reading from contexts) และสำนวนภาษาอังกฤษกฎหมาย จากข้อเขียน</p>	<p>๔๐๘ ๔๗๖ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๓ (๓-๐-๖) (Legal English)</p> <p>ศึกษาคำศัพท์เฉพาะ ถ้อยคำ สำนวนทางนิติศาสตร์ การใช้และการนำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่านเขียนและทำความเข้าใจเอกสารทางกฎหมายที่เป็นภาษาอังกฤษ และการประกอบอาชีพทางกฎหมาย</p>	- ยุบรวมจากรายวิชาภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๑ และภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๒ - ปรับปรุงชื่อรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>ทั่วไปทางกฎหมายลักษณะต่าง ๆ ทั้งในทางกฎหมายอาญา และทางกฎหมายแพ่ง โดยเปรียบเทียบความหมายระหว่างคำศัพท์และสำนวนในความหมายที่เหมือนและต่างระหว่างในกฎหมายไทยและกฎหมายอังกฤษ และในกฎหมายไทยกับในกฎหมายแองโกล-อเมริกัน วิธีการอ่านภาษาอังกฤษกฎหมายโดยเรียนรู้โครงสร้างและส่วนประกอบที่เป็นลักษณะเฉพาะของประโยคภาษาอังกฤษทางกฎหมาย (legal sentence structure) และโครงสร้างหน้าที่ของกลุ่มคำ (functional sentence analysis) ในประโยค เพื่อช่วยในการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้สามารถอ่านเนื้อหาภาษาอังกฤษทางกฎหมายได้อย่างเข้าใจง่ายขึ้น</p>		<p>-ปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๗๓ ภาษาอังกฤษทางกฎหมาย ๒ ๓ (๓-๐-๖) (Legal English II)</p> <p>ศึกษาการเขียนภาษาอังกฤษกฎหมายในแต่ละประเภทของลักษณะข้อเขียนทางกฎหมาย (legal documents) วิธีการเขียนภาษาอังกฤษกฎหมายในเรื่องการเขียนโต้ตอบ (legal correspondence) การเขียนบันทึก (memorandum) รายงานคดี (briefing) รูปแบบหนังสือสัญญาต่าง ๆ (different forms of contracts) และการเขียนภาษาอังกฤษทั่วไปสำหรับนักกฎหมาย (plain English for lawyers)</p>		<p>- ยุบรวมเข้ารายวิชาภาษาอังกฤษทางกฎหมาย</p>
<p>๔๐๘ ๔๗๔ การเจรจาและการจัดทำสัญญาทางธุรกิจ ๓ (๓-๐-๖)</p>		<p>- จัดเข้ากลุ่มกฎหมายเอกชน</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘	หมายเหตุ
<p>(Business Contract Negotiation and Drafting)</p> <p>ศึกษาหลักการเจรจาและการทำสัญญาทางธุรกิจ และแนวปฏิบัติทางธุรกิจ</p>		<p>และกฎหมาย ธุรกิจ - ปรับปรุงรหัส รายวิชา</p>
<p>๔๐๘ ๔๗๕ กฎหมายทหาร ๓ (๓-๐-๖) (Military Law)</p> <p>ศึกษากฎหมายอาญาทหาร กฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร กฎหมายว่าด้วยวินัยทหารและกฎอัยการศึก</p>		<p>ยกเลิกรายวิชา</p>
	<p>๔๐๘ ๔๗๗ การวิจัยเบื้องต้นทางนิติศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Legal Research)</p> <p>ศึกษาหลักและวิธีการขั้นพื้นฐานสำหรับการวิจัยทางนิติศาสตร์</p>	<p>รายวิชาใหม่</p>

ภาคผนวก ข**ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย**

๑. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๖๖
๒. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๔๗
๓. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๗
๔. ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕
๕. ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕
๖. ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

พ.ศ. ๒๕๖๖

เพื่อให้การบริหารงานจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายถึง สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายถึง สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๗.๑ คุณสมบัติของพระภิกษุสามเณรผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๑.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

~ ๒ ~

๗.๑.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๑.๕ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๑.๖ เป็นพระสังฆาธิการ หรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือ

๗.๑.๗ เป็นผู้สอบได้นักธรรมชั้นเอก และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลี ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๘ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว ต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๑.๙ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๗.๑.๑๐ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๑.๑๑ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถานศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

๗.๒ คุณสมบัติของคฤหัสถ์ผู้สมัครเข้าศึกษา

๗.๒.๑ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ

๗.๒.๒ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และต้องศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ

๗.๒.๓ เป็นผู้สอบได้เปรียญธรรม หรือบาลีศึกษา ๓ ประโยค และได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

๗.๒.๔ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา หรือ

๗.๒.๕ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง และเมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้วต้องศึกษาวิชาบาลีไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาบาลีที่มหาวิทยาลัยรับรอง หรือ

~ ๓ ~

๗.๒.๖ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณวุฒิเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากมหาวิทยาลัย

๗.๒.๗ ผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒.๘ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ หรือวินัย

ข้อ ๘ ให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในแต่ละปีการศึกษา

ข้อ ๙ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเพื่อเข้าศึกษาในอีกสาขาวิชาหนึ่งได้ ทั้งนี้ ให้มีการโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาตามเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนดและต้องมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต และมีเวลาศึกษาอีกไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ

หมวด ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๑๐ การจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยให้ใช้ระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาก่อเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ

๑๐.๑ ภาคการศึกษาที่ ๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๐.๒ ภาคการศึกษาที่ ๒ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

นอกจากนั้น จะจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ อีก ๑ ภาคก็ได้ โดยมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ ภาคการศึกษาฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาตรี

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา รวมการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา และการปฏิบัติงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นับเข้าในปีการศึกษาที่ ๕ ยกเว้นในกรณีข้อ ๑๐ ให้เป็นไปตามระยะเวลาการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๒ หลักสูตรระดับปริญญาตรีให้ศึกษารายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๓ การคิดหน่วยกิต

๑๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึก หรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

~ ๔ ~

๑๓.๓ การฝึกงาน หรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลา ทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๓.๕ กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดนอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น ที่ใช้เวลาทำกิจกรรม นั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๑๔ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยกำหนดหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องเรียน โดยต้องมี หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีตามที่มหาวิทยาลัย กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๑๕ การเลือกและการขอเปลี่ยนสาขาวิชา หรือวิชาเอกให้เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของ คณะ หรือวิทยาลัยที่จะออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์

ข้อ ๑๖ ให้แต่ละคณะ หรือวิทยาลัยส่งชื่อรายวิชาที่จะเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้สำนัก ทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียน

ภายหลังวันลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หากคณะหรือวิทยาลัยจำเป็นต้องเปิดสอนรายวิชาใหม่เพิ่มขึ้น หรือไม่เปิดสอนรายวิชาใดที่ได้แจ้งไว้ก็ให้ดำเนินการได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำ คณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และต้องแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๑๗ ให้สำนักทะเบียนและวัดผลออกประกาศ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ ซึ่งไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ ในการรับนิสิตที่จะขอย้ายจากคณะ หรือวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย หรือโอนจากสถาบันการศึกษา อื่นโดยจะต้องมีเวลาการศึกษาต่อเนื่องในคณะ หรือวิทยาลัยที่เข้าศึกษาใหม่ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษา ปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

ข้อ ๑๘ การเทียบฐานะชั้นปีของนิสิตในมหาวิทยาลัยกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่นิสิตลงทะเบียนเรียน และสอบได้ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์พิจารณา และกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค

ข้อ ๑๙ สภาพนิสิตแบ่งออกได้ ดังนี้

๑๙.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๑๙.๒ นิสิตสภาพพรอพินิจ ได้แก่ นิสิตที่สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐

การจำแนกสภาพนิสิตจะกระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษา เป็นปีแรก ซึ่งการจำแนกสภาพจะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่ ๒ นับแต่เริ่มเข้าศึกษา

สำนักทะเบียนและวัดผลจะต้องแจ้งสภาพพรอพินิจให้นิสิตที่มีสภาพเช่นนั้นและอาจารย์ ที่ปรึกษาของนิสิตผู้นั้นทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๒๐ การลาพัก และการขอกลับเข้าศึกษาต่อ นิสิตอาจยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อฉบับดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๐.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๒๐.๒ ได้รับทุนการศึกษาระหว่างประเทศ หรือทุนอื่นใดที่มหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

๒๐.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มา แสดงต่อมหาวิทยาลัย

~ ๕ ~

๒๐.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตขอลาพักก่อนลงทะเบียนรายวิชา หรือก่อนเปิดภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้าภายใน ๗ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษา และต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตไว้ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

อนึ่ง ถ้านิสิตขอลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว หรือในระหว่างภาคการศึกษา นิสิตต้องยื่นคำร้องโดยเร็วที่สุด และจะต้องมีเวลาศึกษาโดยสม่ำเสมอในระยะก่อนการยื่นคำร้องขอลาพัก หากรายวิชาใดที่นิสิตขาดเรียนเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้ถือว่าได้ผลการศึกษาในระดับ F เฉพาะรายวิชานั้น และให้นำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๒๑ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดอนุมัติให้นิสิตลาพักได้ครั้งละไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องขอลาพักต่อไปอีก ให้ยื่นคำร้องขอลาพักใหม่ตามวิธีการดังกล่าวแล้ว

นิสิตที่ได้รับอนุญาตให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษา เมื่อจะกลับเข้าศึกษาต่อ จะต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิสิตสังกัดก่อนวันเปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่ปฏิบัติตามจะไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่คณะกรรมการประจำคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเห็นว่ามีเหตุสำคัญ และจำเป็นที่ทำให้นิสิตผู้นั้นไม่สามารถยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาได้ทันตามกำหนด จะอนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษก็ได้

ข้อ ๒๒ คณะหรือวิทยาลัยต้องแจ้งรายชื่อนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักหรือถูกสั่งพักการศึกษาและรายชื่อ นิสิตที่ขอกลับเข้าศึกษาต่อให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

ข้อ ๒๓ การนับวันต่าง ๆ ตามข้อบังคับนี้มหาวิทยาลัยจะประกาศให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต การลงทะเบียน การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๒๔ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๔.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๔.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตให้เรียบร้อยภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกิน ๗ วัน นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา

๒๔.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในหลักสูตรใดแล้วต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตในหลักสูตรนั้นแล้วจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

~ ๖ ~

สำหรับหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ หลักสูตรควาระดับปริญญาตรีสองปริญญา หลักสูตรควาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท หรือหลักสูตรที่จัดการศึกษาแบบคลั่งหน่วยกิต ให้ศึกษาเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนรายวิชา

๒๕.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาตามที่ประสงค์จะศึกษาตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด

๒๕.๒ ให้มีการลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษา และการลงทะเบียนทุกครั้ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๕.๓ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาด้วยตนเองตามวัน เวลา สถานที่ และวิธีการ พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียม และส่วนที่ค้างชำระ (ถ้ามี) ให้เรียบร้อยจึงถือว่าการลงทะเบียนนั้นสมบูรณ์ ทั้งนี้ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

กรณีไม่สามารถชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคแรก นิสิตต้องยื่นเรื่องขออนุมัติผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อคณะหรือวิทยาลัยตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๕.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาหลังจากวันที่สำนักทะเบียนและวัดผลกำหนด โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ผ่อนผันค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ถือว่าลงทะเบียนช้า ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นพิเศษตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

๒๕.๕ นิสิตไม่ลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย ให้ลงทะเบียนเรียนได้ เป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ระยะเวลาที่พ้นกำหนดนั้นต้องไม่เกิน ๗ วัน และต้องชำระค่าธรรมเนียมตามข้อ ๒๕.๔

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาเป็นกรณีพิเศษเช่นนี้ ถ้าเวลาเรียนนับจากวันที่ลงทะเบียนรายวิชาเหลือไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของภาคการศึกษานั้นก็ให้มีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนด้วย แต่ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่เหลือ

๒๕.๖ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติภาคใดภาคหนึ่งที่มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนจะต้องลาพักการศึกษาภายใต้เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๒๐ หากไม่ปฏิบัติตามมหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนิสิตผู้นั้นออกจากทะเบียนนิสิต และให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตทันที

๒๕.๗ ถ้าไม่เกินกำหนด ๒ ปีการศึกษาปกตินับจากวันที่มหาวิทยาลัยถอนชื่อนิสิตออกจากทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๐.๔ ข้อ ๒๕.๖ และข้อ ๕๘.๓.๑๓ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตผู้นั้นกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรโดยให้ถือระยะเวลานั้นเป็นระยะเวลาพักการศึกษา

ในกรณีเช่นนี้ นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ที่ค้างชำระ (ถ้ามี)

ข้อ ๒๖ จำนวนหน่วยกิตที่นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนได้ มีดังนี้

๒๖.๑ นิสิตสภาพสมบูรณ์ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ ได้ภาคละไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต และไม่เกินภาคละ ๒๒ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๔ หน่วยกิต

~ ๗ ~

๒๖.๒ นิสิตสภาพรอพินิจให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ ได้ภาคละไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกินภาคละ ๑๕ หน่วยกิต ส่วนภาคฤดูร้อนให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

ข้อ ๒๗ นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนรายวิชา นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๒๘ การขอเพิ่ม หรือการขอลถอนรายวิชา

๒๘.๑ การขอเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติหรือภายใน ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนโดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๘.๒ การขอลถอนรายวิชา ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษาภายในเงื่อนไข และให้มีผล ดังต่อไปนี้

๒๘.๒.๑ ถ้าขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือ ๗ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อน หรือนิสิตที่ถูกสั่งพักการศึกษา รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏสัญลักษณ์ W ในระเบียน

๒๘.๒.๒ ถ้าขอลถอนเมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วันแรก แต่ยังคงอยู่ใน ๔๕ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ หรือเมื่อพ้นกำหนด ๗ วันแรก แต่ยังคงอยู่ใน ๒๐ วันแรกของภาคการศึกษาฤดูร้อนถือว่า นิสิตถอนตัวจากการศึกษารายวิชานั้น และจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชานั้น ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒๘.๒.๓ การขอลถอนเมื่อพ้นกำหนด ตามข้อ ๒๘.๒.๒ นั้นจะกระทำมิได้เว้นแต่คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติด้วยเหตุผลพิเศษ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้รับสัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนนั้น

๒๘.๒.๔ นิสิตจะถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วจนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่า ๙ หน่วยกิตในภาคการศึกษาปกติไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ มหาวิทยาลัยจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิ์การได้รับค่าธรรมเนียมคืนในบางกรณี ซึ่งจะประกาศให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป

หมวด ๔

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๐ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนเรียนไว้แต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๑ การวัดผลการศึกษาอาจทำได้หลายวิธี ในระหว่างภาคการศึกษาจะมีการสอบทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษานั้น ถ้ารายวิชาใดไม่มีการสอบให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย ประกาศให้นิสิตทราบก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๓๒ นิสิตต้องมีเวลาศึกษาในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาที่ทำการเรียนการสอนทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น ยกเว้นกรณีตามข้อ ๒๕.๕

~ ๘ ~

นิสิตผู้มีความศึกษาในรายวิชาใดไม่ครบเกณฑ์กำหนดดังกล่าว และมีได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษาจะได้ระดับ F ในรายวิชานั้น และให้นำมา คำนวณค่าระดับเฉลี่ยด้วย

ข้อ ๓๓ การประเมินผลการศึกษา ระบบการประเมินผลการศึกษา

ระบบการประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้นให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่า ระดับ (Grade-point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (Quite Fair)	D+	๑.๕
อ่อน (Poor)	D	๑.๐
ตก (Failed)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุด ที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ คือระดับ D

ข้อ ๓๔ การให้ระดับ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๓๔.๑ นิสิตเข้าสอบ และสอบตก

๓๔.๒ นิสิตขาดสอบโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

๓๔.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบ ตามข้อ ๓๒

๓๔.๔ นิสิตขอถอนรายวิชาในกรณีอื่น นอกจากที่ไม่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๔

๓๔.๕ นิสิตไม่แก้ผลการศึกษาที่ไม่สมบูรณ์ (I) ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ วรรค ๒

๓๔.๖ นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบไล่ และได้รับการตัดสินให้สอบตก

ข้อ ๓๕ นอกจากการวัดผลเป็นระดับตามข้อ ๓๓ แล้ว รายงานผลการศึกษายังอาจแสดงได้ด้วย

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
S (Satisfactory)	สอบได้ไม่กำหนดระดับ
U (Unsatisfactory)	สอบตกไม่กำหนดระดับ
W (Withdrawal)	ถอนรายวิชาที่ศึกษา
AU (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

ข้อ ๓๖ ในการศึกษารายวิชาตามหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย หรือรายวิชา

ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย อาจมีการวัดผลโดยไม่มีค่าระดับ ก็ได้ และให้แสดงผลการศึกษาโดยใช้สัญลักษณ์ S หรือ U

ข้อ ๓๗ การให้สัญลักษณ์ I สำหรับรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

~ ๙ ~

๓๗.๑ นิสิตไม่ส่งงานมอบหมาย หรือไม่เข้าทดสอบย่อยให้ครบเกณฑ์ตามกำหนดที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นสั่ง หรือดำเนินการในภาคการศึกษา

๓๗.๒ นิสิตป่วยไม่อาจกระทำการสอบระหว่างการสอบรายวิชานั้นโดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อมหาวิทยาลัย

๓๗.๓ นิสิตขาดสอบโดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือด้วยเหตุสุดวิสัยบางประการซึ่งทำให้นิสิตนั้นยังปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายสำหรับรายวิชานั้นไม่สมบูรณ์และอาจารย์ผู้สอนเห็นว่าไม่สมควรประเมินผลการศึกษาขั้นสุดท้ายของนิสิตผู้นั้น

ในกรณีดังกล่าว ตามข้อ ๓๗.๑, ๓๗.๒, และข้อ ๓๗.๓ นิสิตจะต้องทำการสอบและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนให้เรียบร้อยเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สมบูรณ์อย่างช้าภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติถัดไป มิฉะนั้นสัญลักษณ์ I จะถูกปรับเป็น F ทั้งนี้ เว้นไว้แต่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

นิสิตที่ได้รับผลการศึกษาสมบูรณ์ตามเงื่อนไขในวรรคแรก จะได้รับระดับคะแนนไม่สูงกว่า C เว้นแต่ผลไม่สมบูรณ์ (I) นั้น เกิดเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยตามข้อ ๓๗.๓ อาจให้ระดับสูงกว่า C ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๓๘ การให้สัญลักษณ์ S จะให้เฉพาะรายวิชาซึ่งนิสิตสอบได้ และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ

ข้อ ๓๙ การให้สัญลักษณ์ U จะให้เฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบตก และหลักสูตรระบุว่าเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องเรียน และสอบให้ได้โดยไม่กำหนดระดับ ในกรณีนี้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนใหม่จนกว่าจะสอบได้สัญลักษณ์ S

ข้อ ๔๐ การให้สัญลักษณ์ A ให้กระทำเฉพาะรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ และแจ้งความจำนงในวันลงทะเบียนว่าจะเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต และไม่ประสงค์จะให้มีการวัดผล

ข้อ ๔๑ การให้สัญลักษณ์ W ให้กระทำเฉพาะรายวิชาในกรณีที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘.๒.๒ และข้อ ๒๘.๒.๓

ข้อ ๔๒ นิสิตที่ผลการสอบในรายวิชาใดไม่ต่ำกว่าระดับ D ให้ถือว่าสอบได้รายวิชานั้น ยกเว้นในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดว่าจะต้องสอบให้ได้สูงกว่าระดับ D

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรนิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชานั้นจนสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคแรก

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นวิชาเลือกนิสิตอาจลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชานั้น หรืออาจลงทะเบียนเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

หากรายวิชาที่สอบตกเป็นรายวิชาที่ไม่มีอยู่ในหลักสูตรปรับปรุงใหม่ตามวงรอบ นิสิตอาจลงทะเบียนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเทียบเคียงกับรายวิชานั้นได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ การเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนน

๔๓.๑ รายวิชาที่จะขอเรียนเพื่อเปลี่ยนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ถ้าเป็นการเรียนซ้ำจะต้องเป็นรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือ ๒.๐ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

~ ๑๐ ~

๔๓.๒ ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำได้โดยต้องลงทะเบียนรายวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นิสิตเรียนครบหน่วยกิตตามหลักสูตรปริญญาตรีแล้ว แต่คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึงเกณฑ์ ตามข้อ ๖๔.๑ สามารถเรียนซ้ำเฉพาะรายวิชาที่เรียนเพื่อยกระดับคะแนนได้

ข้อ ๔๔ การนับหน่วยกิตสะสมให้นับรวมเฉพาะ ของรายวิชาที่นิสิตสอบได้ตามเกณฑ์ข้อ ๓๘ และข้อ ๔๓ เท่านั้น

๔๔.๑ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับจำนวนของหน่วยกิตของรายวิชานั้นไปคิดเป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

๔๔.๒ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนวิชาที่ระบุไว้ว่าเป็นวิชาที่เทียบเท่ากันให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งเท่านั้นเป็นหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๔๕ ให้มีการประเมินผลการศึกษา เมื่อสิ้นการศึกษาทุกภาคโดยคำนวณหา "ค่าระดับเฉลี่ย" ของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้สำหรับภาคการศึกษานั้น คำนับเรียกว่า "ระดับเฉลี่ยประจำภาค" (SEMESTER GRADE POINT AVERAGE - SGPA และให้คิดค่าระดับเฉลี่ยสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาค การศึกษาตั้งแต่เริ่มเป็นนิสิตจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน คำนับเรียกว่า "ค่าระดับเฉลี่ยสะสม" (CUMMULATIVE GRADE POINT AVERAGE = CUM GPA)

ข้อ ๔๖ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค (SGPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นตั้งแล้วหารด้วยหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น

ข้อ ๔๗ การคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม (CUM GPA) คำนวณได้จากการนำผลบวกของผลคูณระหว่างค่าระดับต่อหน่วยกิตกับจำนวนหน่วยกิต ของแต่ละรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดตั้งแล้วหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ได้ลงทะเบียนไว้ ไม่ว่าจะรายวิชานั้นจะเกิน หรือแทนกันก็ตาม

ข้อ ๔๘ รายวิชาที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, W, Au จะไม่นำมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๔๖ และข้อ ๔๗

ข้อ ๔๙ การหาค่าระดับเฉลี่ยให้คิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

หมวด ๕

การเตือนและการรอพินิจ

ข้อ ๕๐ มหาวิทยาลัยจะนำผลการศึกษานิสิตแต่ละรายมาพิจารณาทุกภาคการศึกษารวมทั้งภาคการศึกษาภาคฤดูร้อน นิสิตจะต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงภาคการศึกษานั้น ไม่นต่ำกว่า ๒.๐๐ มิฉะนั้น จะได้รับการเตือน หรืออยู่ในภาวะรอพินิจในต้นภาคการศึกษาถัดไป หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิตแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕๑ ในภาคแรกที่ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตที่ได้ค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นต่ำกว่า ๑.๕๐ จะได้รับการเตือนจากมหาวิทยาลัยซึ่งไม่นับเป็นการเตือนตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๒ นิสิตต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมเมื่อสิ้น ๒ ภาคแรกที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ มิฉะนั้น จะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต

~ ๑๑ ~

ข้อ ๕๓ หากได้รับการเตือน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน โดยยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่เช่นเดิม ให้อยู่ในภาวะรอพินิจในภาคการศึกษาถัดไป และให้บันทึกภาวะรอพินิจนั้นลงในระเบียบเรียนด้วย

ข้อ ๕๔ ในภาคการศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจหากนิสิตยังได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม เมื่อสิ้นสุดภาค การศึกษานั้นต่ำกว่า ๒.๐๐ อยู่อีก นิสิตผู้นั้นจะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนิสิต ยกเว้นกรณีตามข้อ ๕๕

ข้อ ๕๕ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบจำนวนหน่วยกิตตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้วได้ค่า ระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ แต่ไม่ถึง ๒.๐๐ ตามเกณฑ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยอาจให้นิสิตลงทะเบียน ตามข้อ ๔๔ หรือเปลี่ยนสาขาวิชา หรือย้ายโอนคณะสังกัดภายใต้ข้อ ๖๒.๑

ข้อ ๕๖ กรณีข้อ ๕๕ นิสิตจะต้องศึกษาให้ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมถึงเกณฑ์ ๒.๐๐ ภายในระยะ ๓ ภาคการศึกษาถัดไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองเท่า (๘ ปี) สำหรับการศึกษาระดับภาคปกติ นับแต่วันที่ยื่นทะเบียนเป็นนิสิต

ข้อ ๕๗ ภายใต้ข้อ ๕๖ การเปลี่ยนสาขาวิชาก็ดี การย้ายโอนคณะสังกัดก็ดี การพักการศึกษาก็ดี ไม่มีผลทำให้การเตือน และภาวะรอพินิจเปลี่ยนแปลง

หมวด ๖

การพ้นสภาพนิสิตและวินัยของนิสิต

ข้อ ๕๘ นิสิตต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณี ดังต่อไปนี้

๕๘.๑ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรและได้รับปริญญาตามข้อ ๖๕

๕๘.๒ ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยให้ลาออก

๕๘.๓ ถูกถอนชื่อออกจากมหาวิทยาลัย ในกรณีดังต่อไปนี้

๕๘.๓.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษานึ่งตามข้อ ๒๕.๖

๕๘.๓.๒ เมื่อพ้นกำหนดเวลา ๑ ภาคการศึกษาแล้ว ไม่ชำระค่าบำรุงมหาวิทยาลัย

เพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนิสิตภาคปกติ

๕๘.๓.๓ เมื่อตรวจพบว่าขาดคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติตามข้อ ๗ อย่างใดอย่างหนึ่ง

ตามแต่กรณี

๕๘.๓.๔ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคในภาคการศึกษาแรก ของการเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัย ต่ำกว่า ๑.๒๕ หรือสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสม ๒ ภาคการศึกษาแรกของการเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยต่ำกว่า ๑.๗๕

๕๘.๓.๕ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๓ ของการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นต้นไปสอบ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๕๐

๕๘.๓.๖ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๑.๗๕ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๕๘.๓.๗ ไม่พ้นสภาพรอพินิจตามความในข้อ ๕๔

๕๘.๓.๘ สอบได้ไม่ครบตามหลักสูตรของแต่ละคณะหรือวิทยาลัย หรือได้ค่าระดับ เฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ถึง ๒.๐๐ ภายในระยะเวลา ๒ เท่า ของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร หรือตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

๕๘.๓.๙ ทำการทุจริตอย่างร้ายแรงในการสอบ

~ ๑๒ ~

๕๘.๓.๑๐ ไม่สามารถเลือกวิชาเอก - โท (ถ้ามี) ภายในระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ของแต่ละคณะหรือวิทยาลัยกำหนดไว้ในหลักสูตร

๕๘.๓.๑๑ ถูกสั่งพักการศึกษารวมกันเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๕๘.๓.๑๒ ประพฤติผิดอย่างร้ายแรง และได้รับการพิจารณาโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๕๘.๓.๑๓ ย้ายไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

๕๘.๓.๑๔ มรณภาพ หรือตาย

ข้อ ๕๙ นิสิตที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตแล้ว หากกลับมาศึกษาใหม่อาจเทียบโอนรายวิชาที่เคยศึกษาในหลักสูตรที่ศึกษาใหม่อีกก็ได้ ทั้งนี้ การโอนหรือเทียบโอนผลการศึกษาดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นการพ้นสภาพตามข้อ ๕๘.๓.๙ และข้อ ๕๘.๓.๑๒

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นของมหาวิทยาลัยต้องได้รับการพิจารณาโทษกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖๐.๑ ภาคทัณฑ์

๖๐.๒ พักการศึกษา

๖๐.๓ พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๖๑ การลงโทษนิสิตที่กระทำผิดระเบียบการสอบในการสอบประจำภาค หรือการสอบระหว่างภาคให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ร่วมกับกรรมการคุมสอบเป็นผู้พิจารณาว่าเป็นความผิดประเภททุจริต หรือส่อเจตนาทุจริต หรือเป็นความผิดอื่น

๖๑.๑ ถ้าเป็นความผิดประเภททุจริตให้ลงโทษนิสิตผู้กระทำผิด ดังต่อไปนี้

๖๑.๑.๑ ให้นิสิตผู้นั้นได้รับระดับ F ในรายวิชานั้น และ

๖๑.๑.๒ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่นิสิตผู้นั้นสังกัดอยู่ พิจารณาสั่งพักการศึกษาน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ หรืออาจให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตได้ การพักการศึกษาของนิสิตผู้กระทำผิดนั้นให้เริ่มในภาคการศึกษาปกติถัดจากภาคการศึกษาที่กระทำผิด และให้นับระยะเวลาที่ถูกสั่งพักการศึกษานี้เป็นระยะเวลาการศึกษาด้วย

๖๑.๒ ถ้าเป็นความผิดประเภทผิดระเบียบการสอบอย่างอื่นนอกเหนือจากข้อ ๖๑.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาการลงโทษตามควรแก่กรณี ความผิด แต่จะต้องไม่เกินกว่าที่ระบุไว้ในข้อ ๖๑.๑.๑

ทั้งนี้ ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษา ที่นิสิตผู้กระทำผิดนั้นสังกัดอยู่ดำเนินการลงโทษตามมติของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย แล้วแจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบทันที

หมวด ๗

การย้ายโอนสังกัดและหน่วยกิต

ข้อ ๖๒ การย้ายโอนหลักสูตรภายในคณะหรือย้ายระหว่างคณะหรือวิทยาลัย มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

~ ๑๓ ~

๖๒.๑ นิสิตต้องศึกษาในหลักสูตรเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก หรือถูกลงโทษทางวินัยให้พักการศึกษา และได้เกรดเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๑.๗๕ ก่อนการย้ายหลักสูตร

๖๒.๒ การย้ายหลักสูตรภายในคณะหรือย้ายระหว่างคณะหรือวิทยาลัย ให้ นิสิตผู้ประสงค์จะขอย้ายโอนสังกัดแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมเหตุผลประกอบยื่นต่อคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ตนสังกัดอย่างช้า ๑๕ วัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ให้คณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยที่ นิสิตสังกัดอยู่ส่งคำขอย้ายโอนพร้อมข้อคิดเห็นประกอบไปยังคณะ หรือวิทยาลัย ที่ นิสิตขอย้ายโอนไปสังกัดเพื่อศึกษานั้น

การจะอนุมัติหรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับอนุมัติให้ย้ายโอนสังกัดแล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖๓ การย้ายโอนคณะ หรือวิทยาลัยต้องดำเนินการให้เสร็จก่อนการลงทะเบียนรายวิชาวันแต่ อธิการบดีจะประกาศ หรือสั่งการเป็นอย่างอื่น

๖๓.๑ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยที่รับย้ายโอนมีอำนาจพิจารณาเทียบรายวิชา และหน่วยกิตที่ นิสิตผู้นั้นได้ศึกษาไว้แล้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขการศึกษาและจำนวนหน่วยกิตที่จะต้องศึกษาใหม่ในหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอน

ให้คณะ หรือวิทยาลัยที่รับย้ายโอนดำเนินการตามความในวรรคแรกให้เสร็จสิ้น และแจ้งผลให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

๖๓.๒ การนับระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๕๖, ๕๘.๓ และข้อ ๖๕.๑ ให้นับรวมระยะเวลาการศึกษาในสังกัดเดิมด้วย

ข้อ ๖๔ สำหรับนิสิตที่ย้ายโอนหลักสูตร คณะ หรือวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยให้นำผลการศึกษาของรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาจากคณะ หรือวิทยาลัยเดิมมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมด้วย ทั้งนี้ การโอนผลการศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รายวิชาที่ นิสิตผู้ย้ายโอนคณะได้ศึกษาจะไม่ตรงกับหลักสูตรของคณะ หรือวิทยาลัยที่สังกัดใหม่ก็ตาม สำหรับนิสิตที่โอนคณะหรือวิทยาลัยมาจากมหาวิทยาลัยให้ทำการประเมินผล เฉพาะรายวิชาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ในกรณี นิสิต ได้รับอนุมัติจากคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือหัวหน้าส่วนงานจัดการศึกษาที่ตนสังกัดให้ลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาในมหาวิทยาลัย

หมวด ๘

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๖๕ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๕.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรที่เข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตร และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

~ ๑๔ ~

๖๕.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการปฏิบัติศาสนกิจ หรือการปฏิบัติงานบริการสังคม รวมทั้งคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖๕.๓ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๖ นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๖๖.๑ เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง

๖๖.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้นๆ

๖๖.๑.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐

๖๖.๑.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๖.๑.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๖.๑.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษาหลักสูตรการศึกษานั้น ๆ

๖๖.๒ เกียรตินิยมอันดับสอง

๖๖.๒.๑ สอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษานั้นๆ

๖๖.๒.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕

๖๖.๒.๓ ไม่มีรายวิชาใดสอบได้ระดับคะแนนต่ำกว่า D หรือได้สัญลักษณ์ U

๖๖.๒.๔ ไม่เคยเรียนซ้ำรายวิชาใด ๆ เพื่อปรับค่าระดับคะแนน

๖๖.๒.๕ ไม่มีประวัติในระเบียนการศึกษาว่าเป็นผู้เคยประพฤติผิดอย่างร้ายแรงในระหว่างที่ศึกษา

นิสิตที่เทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาจากระบบคลังหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย หรือจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มีการตกลงร่วมผลิต หรือจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสามารถได้รับปริญญาเกียรตินิยมได้ ทั้งนี้ ไม่ให้นำรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่เทียบโอนมาคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยหน่วยกิตสะสม

ข้อ ๖๗ นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยเพื่อขอสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสอบได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ข้อ ๖๘ ให้คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย และผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล เป็นผู้พิจารณาคำร้องของนิสิตเบื้องต้นแล้วเสนอต่อสภาวิชาการเพื่อพิจารณาเสนอสภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยม หรือเหรียญรางวัลต่อไป

ข้อ ๖๙ สภามหาวิทยาลัยจะพิจารณาอนุมัติปริญญาอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๗๐ มหาวิทยาลัยจัดให้มีพิธีประสาทปริญญาปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งจะประกาศกำหนดวันให้ทราบเป็นปี ๆ ไป

~ ๑๕ ~

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๗๑ การดำเนินการใดๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ และยังไม่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ในขณะที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ให้ดำเนินการหรือปฏิบัติการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

สำหรับนิสิตหลักสูตรที่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้คงดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิราธิบดี

(พระพรหมวชิราธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗**

เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๘, ๑๘ และ ๖๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเห็นสมควรออกระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือ ประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรองเพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะ หรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) นิสิตหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ที่เคยศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าสี่สิบหน่วยกิต ในมหาวิทยาลัย และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ หรือสำเร็จการศึกษามาแล้วจากมหาวิทยาลัย ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่ขอโอนเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

(๒) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาเห็นชอบการโอนของนิสิตที่ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือ ค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๓) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่โอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสม ยกเว้นการโอนผลการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัย

(๔) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมทั้งสองกรณี ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษามีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษา มาแล้วจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน ก่อนวันเปิดภาคการศึกษาปกติ

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้ว แจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบก่อนวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษานั้น ๆ

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา ประกอบด้วย

(๑) อธิการบดี หรือรองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมาย เป็นประธาน

(๒) คณบดีทุกคณะ เป็นกรรมการ

- (๓) ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวนสองรูป ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิชาการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินสี่รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิชาการ
- (๕) ผู้อำนวยการกองวิชาการ เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๖) ผู้อำนวยการกองทะเบียนและวัดผล เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการตามข้อ (๓) และ (๔) ให้วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้

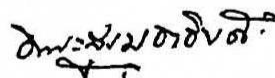
ข้อ ๘ คณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย ระบบ มาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๒) ออกประกาศหรือคำสั่งเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๓) รับพิจารณาคำร้องและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษา
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๙ ให้การดำเนินการเกี่ยวกับการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาที่ดำเนินการไปก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลสมบูรณ์ตามระเบียบฉบับนี้

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๕๕๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขบางส่วนของระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๑ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“การโอน” หมายถึง การโอนผลการศึกษาระดับปริญญาและหน่วยกิต ของรายวิชาในระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วในมหาวิทยาลัย เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

“การเทียบโอน” หมายถึง การเทียบโอนผลการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือปริญญาและหน่วยกิตของรายวิชาในระดับเดียวกัน ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในสถาบันการศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง เพื่อใช้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในมหาวิทยาลัย

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการประจำคณะหรือวิทยาลัย ในมหาวิทยาลัย”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนและการเทียบโอนผลการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๗ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการเทียบโอนผลการศึกษา มีดังนี้

(๑) ผู้ที่เคยศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสำเร็จการศึกษามาแล้ว จากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่มหาวิทยาลัยรับรอง ต้องยื่นคำร้องขออนุมัติต่อคณะหรือวิทยาลัยที่รับโอน ภายในระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

๒

(๒) รายวิชาที่นำมาขอเทียบโอน ต้องมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาใหม่ที่ขอเทียบโอน และจำนวนหน่วยกิตที่เทียบโอนได้ จะต้องไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่รับเทียบโอน

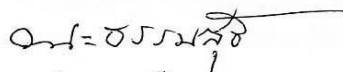
(๓) ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบในการเทียบโอนของผู้ยื่นคำร้อง เฉพาะรายวิชาที่มีผลการศึกษาในหลักสูตรระดับอนุปริญญา หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าระดับ C หรือ S หรือค่าระดับ ๒.๐๐ หรือเทียบเท่า ให้คณะหรือวิทยาลัยที่ดำเนินการรับเทียบโอนเสร็จสิ้นแล้วแจ้งผลการเทียบโอนให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ ภายในระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษา

(๔) จำนวนรายวิชาและผลการศึกษาที่เทียบโอนได้ ให้รวมเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรที่ศึกษาได้ และไม่สามารถนำไปคิดค่าระดับเฉลี่ยสะสมได้

(๕) นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนในคณะหรือวิทยาลัยที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่าสามภาคการศึกษาปกติ และต้องมีหน่วยกิตสะสมใหม่ไม่น้อยกว่าหกสิบหน่วยกิต

นิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการเทียบโอนตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไว้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกเดี่ยว

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกคู่

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอกที่หนึ่ง	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอกที่สอง	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

~ ๒ ~

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอก-โท

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาโท	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรต่อเนื่อง

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๒	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ (ต่อเนื่อง ๒ ปี)

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๖๖	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๔๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๙๖	หน่วยกิต

~ ๓ ~

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ (หลักสูตร ๔ ปี)

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกการสอนพระพุทธศาสนา

๑.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒.หมวดวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๙๔	หน่วยกิต
๒.๑ วิชาชีพรู	ไม่น้อยกว่า	๓๔	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖๐	หน่วยกิต
๓.หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวมตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	๑๒๔	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

โครงสร้างหลักสูตร

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๑๐๗	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๕	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๓	หน่วยกิต
๒.๒.๑ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๘๑	หน่วยกิต
๒.๒.๒ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๓๘	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีหลักสูตรนานาชาติ

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอกเดี่ยว

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

~ ๔ ~

โครงสร้างหลักสูตร วิชาเอก-โท

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๕๗	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาโท	ไม่น้อยกว่า	๒๑	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรต่อเนื่อง

๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต
๒. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	๙๐	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า	๑๒๐	หน่วยกิต

ประกาศ ณ วันที่ ๓๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิราธิปัตย์

(พระพรหมวชิราธิปัตย์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๑ แห่งกฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕”

๒. ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา โดยใช้สำหรับหลักสูตรที่จะเปิดใหม่และหลักสูตรปรับปรุงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

๓. ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

“อาจารย์ประจำ” หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลงร่วมผลิต ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

สำหรับอาจารย์ประจำที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าใหม่ตั้งแต่เกณฑ์มาตรฐานนี้เริ่มใช้บังคับ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

“อาจารย์ประจำหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว ทั้งนี้ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

“คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตร” หมายถึง คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา หากสาขาวิชาใดยังไม่มีประกาศมาตรฐานสาขาวิชา หรือประกาศมาตรฐานสาขาวิชาไม่ได้กำหนดเรื่องนี้ไว้ ให้หมายถึงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่น แต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ที่จะส่งเสริมให้การเรียนรู้การสอนในหลักสูตรสาขาวิชานั้นบรรลุผลสำเร็จของการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กันให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา

“อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร” หมายถึง อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา โดยจะเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

ยกเว้นหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร
ในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถซ้ำได้ไม่เกิน ๒ คน

“อาจารย์พิเศษ” หมายถึง ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

“การตกลงร่วมผลิต” หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอกในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของ
สภาสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรภายนอกนั้น ๆ

“องค์กรภายนอก” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจาก
หน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือเป็นหน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า
หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน หรือบริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยเท่านั้น

หากเป็นบริษัทเอกชนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้อยู่ในดุลยพินิจ
ของสภาสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัท
ดังกล่าว และต้องให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

“ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ” หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมีหลักฐาน
รับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือหลักฐานรับรองมาตรฐาน
ฝีมือแรงงาน หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว

๔. ชื่อปริญญา สถาบันอุดมศึกษาที่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา
และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาไว้แล้ว ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานั้น ในกรณี
ที่ปริญญาโดยังมิได้กำหนดชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาใดไม่มีการตรา
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ให้ใช้ชื่อปริญญา
ตามหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญาที่คณะกรรมการกำหนด

๕. ปรัชญา และวัตถุประสงค์

มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ
ที่เป็นสากลให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อว่าการศึกษามีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคล
ที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง
บนฐานภูมิปัญญาไทยภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและ
ทัดเทียมมาตรฐานสากล

ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน
ให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแส
โลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐานและจรรยาบรรณที่กำหนด สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล โดยแบ่งหลักสูตรเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๕.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยอาจมีการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์

๕.๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว แต่ให้เสริมศักยภาพของผู้เรียนโดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้วและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยทางวิชาการที่ลุ่มลึก หลักสูตรก้าวหน้าแบบวิชาการต้องมีการเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๒ แบบ ได้แก่

๕.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะและทักษะด้านวิชาการและวิชาชีพหรือมีสมรรถนะและทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น ๆ โดยผ่านการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

หลักสูตรแบบนี้เท่านั้นที่จัดหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ได้ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรีและจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาที่ต้องการผลิตบุคลากรในระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องมีการวัดผล ระบุองค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการหรือทักษะวิชาชีพอยู่แล้วให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม เพื่อให้บัณฑิตจบไปเป็นนักปฏิบัติเชิงวิชาการ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมระหว่างสถานประกอบการกับสถาบันอุดมศึกษา และการบริหารจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการภาคทฤษฎีและปฏิบัติในบริบทของการทำงานตามสภาพจริง เพื่อให้บัณฑิตบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการนักปฏิบัติขั้นสูงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

ในด้านอาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการมาแล้ว และหากเป็นผู้สอนจากสถานประกอบการต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๕.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ซึ่งเป็นหลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้วให้รองรับศักยภาพของผู้เรียน โดยกำหนดให้

หน้า ๑๔

เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๑๒ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๙ กันยายน ๒๕๖๕

ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว และทำวิจัยที่ลุ่มลึกหรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงในองค์กรหรือสถานประกอบการ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องมีการเรียนรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖. ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาภาคีมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่น ให้มีกอร์นัระยะเวลาในการศึกษาเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด ซึ่งจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาของหน่วยการเรียนรู้เทียบเคียงกับหน่วยกิตในระบบทวิภาค รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษาที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๗. การคิดหน่วยกิตตามระบบทวิภาค

๗.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๓. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๔. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๗.๕. กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้ นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้น การนับระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สภาสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบอื่นที่ไม่ใช่ระบบทวิภาค ให้นับระยะเวลาการศึกษาและการคิดหน่วยกิตเทียบเคียงได้กับระบบทวิภาค โดยให้สภาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวเป็นผู้กำหนด

๘. จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

๘.๑ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๔ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต

๘.๒ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติ ๕ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต

๘.๓ หลักสูตรปริญญาตรีที่มีระยะเวลาการศึกษาปกติไม่น้อยกว่า ๖ ปี มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต

๘.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๙.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาคำกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

การจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้นรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญา

๙.๒ หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้ โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมของหมวดวิชาเฉพาะ ดังนี้

๙.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๙.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยกิต ในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๙.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๑๒ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๙ กันยายน ๒๕๖๕

๙.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๘ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต สำหรับหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้า ผู้เรียนต้องเรียนรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษาในหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๙.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ โดยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบโอนหน่วยกิตและผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่เข้าศึกษา

๑๐. คุณวุฒิ คุณสมบัติ และจำนวนอาจารย์

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ประกอบด้วย

๑๐.๑.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้น หรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๑.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีหลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายการ

๑๐.๑.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มิอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนานักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ และหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ประกอบด้วย

๑๐.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย ๑ เรื่อง ในรอบ ๕ ปี ย้อนหลัง

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

๑๐.๒.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวนอย่างน้อย ๕ คน

ในกรณีของหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ ใน ๕ คน ต้องมีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ

กรณีมีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอก ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรจากสถาบันอุดมศึกษาเจ้าของหลักสูตรนั้นเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๓ คน

กรณีที่หลักสูตรจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า ๑ วิชาเอก ให้จัดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ ๓ คน และต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ ๑ ใน ๓

กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสาขาวิชาที่ไม่สามารถสรรหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรครบตามจำนวน สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนั้นให้คณะกรรมการพิจารณาเป็นรายกรณี

๑๐.๒.๓ อาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน

ในกรณีที่มิอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนก่อนที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ จะประกาศใช้ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้

สำหรับหลักสูตรที่มีการตกลงร่วมผลิตกับองค์กรภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็นบุคคลที่มาจากองค์กรนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท แต่ต้องมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและมีประสบการณ์การทำงานในองค์กรแห่งนั้นหรือการทำงานประเภทเดียวกันอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี

กรณีอาจารย์พิเศษที่ไม่มีคุณวุฒิตามที่กำหนดข้างต้น ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ทั้งนี้ หากรายวิชาใดมีความจำเป็นต้องใช้อาจารย์พิเศษ ต้องมีอาจารย์ประจำร่วมรับผิดชอบกระบวนการเรียนการสอนและพัฒนา นักศึกษา ตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ ด้วย

๑๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี ๕ ปี และไม่น้อยกว่า ๖ ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ทั้งทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ ทุกภาคการศึกษาในระหว่างการศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวน้ำ หากภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่งมีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่าผู้เรียนขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวน้ำ

๑๒. การลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต ในแต่ละภาคการศึกษาปกติสำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

สำหรับการลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้นก็อาจทำได้ โดยการอนุมัติของสภาสถาบันอุดมศึกษา แต่ต้องไม่กระทบต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

๑๓. เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผลและการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้ จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

การพ้นสภาพโดยไม่สำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๔. ปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา

การออกใบปริญญาบัตรและใบแสดงผลการศึกษา ให้ระบุชื่อปริญญา ชื่อสาขาวิชา และชื่อรายวิชาให้ตรงกับที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรฉบับที่คณะกรรมการรับรอง

๑๕. การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

๑๖. การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ ๕ ปี

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๑๒ ง ราชกิจจานุเบกษา ๙ กันยายน ๒๕๖๕

๑๗. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ และให้ถือคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
ศาสตราจารย์เกียรติคุณกิตติชัย วัฒนานิก
ประธานกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนในรายวิชาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์

เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาระดับปริญญาตรีของนิสิต
หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วย
ความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ เมื่อวันที่
พฤษภาคมที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนใน
รายวิชาระดับปริญญาตรี หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย โดยการให้ระดับคะแนน (เกรด) เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

ระดับ	A	ช่วงคะแนน	๘๐ ขึ้นไป
ระดับ	B+	ช่วงคะแนน	๗๕ - ๗๙
ระดับ	B	ช่วงคะแนน	๗๐ - ๗๔
ระดับ	C+	ช่วงคะแนน	๖๕ - ๖๙
ระดับ	C	ช่วงคะแนน	๖๐ - ๖๔
ระดับ	D+	ช่วงคะแนน	๕๕ - ๕๙
ระดับ	D	ช่วงคะแนน	๕๐ - ๕๔
ระดับ	F	ช่วงคะแนน	ต่ำกว่า ๕๐

ทั้งนี้ ให้เริ่มใช้เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑) พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ประวัติและผลงานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

อาจารย์วิภาส สรรักษ์

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์
 สังกัด : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กฎหมายอาญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๒.	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	พระธรรมนุญศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาความ อาญาในศาลแขวง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๔.	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๕.	กฎหมายการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และวิธีพิจารณาคดีครอบครัว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานการวิจัย

-

๓.๒ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

วิภาส สรรักษ์.(๒๕๖๕).ปัญหาการถอนคำร้องทุกข์ในกำหนดเวลาการยื่นอุทธรณ์และการยื่น
ฎีกา.รวมบทความและเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม เล่ม ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕.

หน้าที่ ๑๓๕ - ๑๔๑.

วิภาส สรรักษ์. พุทธกรรมกรแก้ไขปัญหาการกระทำผิดทางอาญาของเด็กและเยาวชนใน
พระไตรปิฎก. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ปีที่ ๑๑ (ฉบับที่
๒ ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคมพุทธศักราช ๒๕๖๗)

๓.๓ หนังสือ/ตำรา

-

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

รองศาสตราจารย์ วินัย ล้ำเลิศ

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ : รองศาสตราจารย์
 สังกัด : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๒.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยค้ำประกัน จำนอง จำนำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๔.	กฎหมายอาญา ๑	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๕.	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๖.	กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๗.	กฎหมายปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานการวิจัย

๓.๒ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

สามารถ ปรมาวี,วินัย ล้ำเลิศ,นพพงษ์ จุห้อง.(๒๕๖๒).วิเคราะห์อำนาจหน้าที่ของสังฆาธิการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ The role of monks within Act of ministry.วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๓. หน้าที่ ๓๓๘ - ๑๖๒.

วินัย ล้ำเลิศ,กิตตินันท์ จันทร์สืบแถว,รสรินทร์ อยู่เย็น,นพพงษ์ จุห้อง, และ สามารถ ปรมาวี.(๒๕๖๘).การทุจริตสอบบาลีสนาบหลวง: การจัดการ บทลงโทษ และผลกระทบเชิงเปรียบเทียบ Examination

Fraud in the Pali Central Examination: Management, Punishment, Comparative Impacts.วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๘).หน้าที่ ๓๓๘ – ๓๔๘

๓.๓ หนังสือ/ตำรา

รศ.วินัย ล้าเลิศ. (๒๕๖๗). *กฎหมายอาญา๑* (พิมพ์ครั้งที่ ๘). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ จุห้อง

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 สังกัด : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๒.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๔.	กฎหมายอาญา ๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๕.	กฎหมายอาญา ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๖.	กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
๗.	กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานการวิจัย

-

๓.๒ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

สามารถ ปรมาวี, วินัย ล้ำเลิศ, นพพงษ์ จุห้อง. (๒๕๖๒). วิเคราะห์อำนาจหน้าที่ของสังฆาธิการตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ The role of monks within Act of ministry. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๓. หน้า ๑๕๓ - ๑๖๒.

วินัย ล้าเลิศ,กิตตินันท์ จันทร์สืบแถว,รสรินทร์ อยู่เย็น,นพพงษ์ จุห้อง, และ สามารถ ปรมาวี.(๒๕๖๘).**การทุจริต
สอบบาลีสสนามหลวง: การจัดการ บทลงโทษ และผลกระทบเชิงเปรียบเทียบ Examination
Fraud in the Pali Central Examination:Management, Punishment, Comparative
Impacts.**วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๘).หน้าที่
๓๓๘ – ๓๔๘

๓.๓ หนังสือ/ตำรา

ผศ.นพพงษ์ จุห้อง. (๒๕๖๖). **ปัญหาในกฎหมายอาญา** (พิมพ์ครั้งที่ ๔). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

นางสาวสรินทร์ อยู่เย็น

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์
 สังกัด : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด นอกสิ่ง ลากมิควรได้	จัดการงาน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๒.	หลักกฎหมายเอกชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยตัวเงิน เดินสะพัด	และบัญชี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๔.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยประกันภัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานการวิจัย

-ไม่มี-

๓.๒ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

สรินทร์ อยู่เย็น, กิตินันท์ จันทร์สืบแถว. (๒๕๖๒) มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีหมิ่นประมาททางสื่อออนไลน์ Legal measures relating to online defamation cases. บัณฑิตศึกษปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ มกราคม-เมษายน ๒๕๖๓. ,วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์. หน้า ๓๐๑ - ๓๑๐.

พระครูอุทัยกิจจารักษ์, ผศ.ดร., นายปริญญา นิกรกุล, นายจำมยุ่น ลุงเฮือง, นางสาวสรินทร์ อยู่เย็น, นางสาวณฐยา ราชสมบัติ. “กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร : ความท้าทายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชีวิตของเกษตรกรไทย”, รายงานสืบจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๘ และนานาชาติ ครั้งที่ ๑ เรื่อง “พระพุทธศาสนา กับ แนวโน้มยุคใหม่ : วิถีบูรพาจารย์สู่อารยธรรมร่วมสมัย”,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน วันที่ ๑๙-๒๐ มีนาคม ๒๕๖๕ หน้า
๑๐-๒๒.

วินัย ล้าเลิศ,กิตตินันท์ จันทร์สืบแถว,รสรินทร์ อยู่เย็น,นพพงศ์ จูห์อง, และ สามารถ ปรมาวี.(๒๕๖๘).**การทุจริต
สอบบาลีสสนามหลวง: การจัดการ บทลงโทษ และผลกระทบเชิงเปรียบเทียบ Examination
Fraud in the Pali Central Examination:Management, Punishment, Comparative
Impacts.**วารสาร มจร ปรัชญาปริทรรศน์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๘).หน้าที่
๓๓๘ – ๓๔๘

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

ดร.สิทธิวีร์ รัชกุลชัยภิรมย์

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ : อาจารย์
 สังกัด : หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๒. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าหนึ่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๒.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
๓.	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัว	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	การจัดการนอกสั่ง ลากมิควรได้	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	สัมมนากฎหมายแนวพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	นิติปรัชญาแนวพุทธ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
	กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

๓. ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานการวิจัย

พิชญ บัญนิยม, ไพศาล นาสุริวงศ์, และตรรกพร สุขเกษม. “ความสุขในการทำงานของข้าราชการ

ตำรวจ”. **รายงานการวิจัย**.ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)สำนัก ๘ สำนักงานกองทุนสนับสนุนสุขภาพองค์กร, ๒๕๖๕

การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตวิถีพุทธของผู้สูงวัยในภาคชนบทการเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเอง

รัตตินา เหนืออำนาจ, อัครเดช พรหมกัลป์, ไพศาล นาสุริวงศ์, “การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตวิถีพุทธของผู้สูงวัยในภาคชนบทการเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเอง”. **รายงานการวิจัย**.ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุน ววน.), ๒๕๖๗

๓.๒ บทความวิจัยและบทความทางวิชาการ

โกเมศ ขวัญเมือง, พระเทพปริยัติเมธี, พระครูธรรมธรรฐาพร ปภสฺสโร, สุกัญญาณัฐ อบสิณ, ไพศาล นาสุริวงศ์.ว่า
ด้วยหลักนิติธรรม.วารสารวิจัยวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ มจร,ปีที่ ๖ (ฉบับที่ ๒) ประจำเดือนมีนาคม
– เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖,๓๕๕-๓๖๘.

พิชญ์ บุญนิยม, ไพศาล นาสุริวงศ์, และตรรกพร สุขเกษม.**ความสุขในการทำงานของข้าราชการ**
ตำรวจ.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,ปีที่ ๒๐ (ฉบับที่ ๙๑) ประจำเดือนตุลาคม
– ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖,๑๓๔-๑๔๐.

ตารางที่ ๑ วิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร

Stakeholders of the Program	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ข้อมูล/ข้อเสนอแนะจาก SHs	Needs / Requirements	รวมประเด็น Needs	Corresponding PLOs
นิสิต	สัมภาษณ์ จำนวน ๕ คน	<p>๑. ต้องการมีความรู้กฎหมายที่เพียงพอต่อการสอบเนติบัณฑิต</p> <p>๒. ต้องการฝึกทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย</p> <p>๓. ต้องการฝึกการร่างความและการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย</p> <p>๔. ต้องการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมาย</p> <p>๕. ต้องการฝึกการร่างสัญญาและเอกสารทางกฎหมาย</p>	<p>๑. ความรู้กฎหมายที่ครบถ้วนเพียงพอต่อการสอบเนติบัณฑิต</p> <p>๒. ทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายที่ต้องการ</p> <p>๓. ทักษะการร่างความและการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย</p> <p>๔. ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมาย</p> <p>๕. ทักษะการร่างสัญญาและเอกสารทางกฎหมาย</p>	<p>๑. ความรู้กฎหมายพื้นฐานและขั้นสูง</p> <p>๒. ความรู้คู่ขนานด้านนิติศาสตร์และพุทธศาสนา</p> <p>๓. ความรู้กฎหมายทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ</p>	<p>PLO๑ สามารถอธิบายหลักแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมายหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง</p>
คณาจารย์	สัมภาษณ์ จำนวน ๕ คน	<p>๑. นิสิตควรมีความรู้กฎหมายพื้นฐานที่เข้มแข็ง สามารถต่อยอดในการศึกษาวิชากฎหมายขั้นสูงได้</p> <p>๒. นิสิตควรมีทักษะการคิดวิเคราะห์ ปัญหาข้อกฎหมาย และปรับใช้กับข้อเท็จจริงได้</p>	<p>๑. ความรู้กฎหมายพื้นฐานที่เข้มแข็งเพื่อต่อยอดการเรียนรู้กฎหมายขั้นสูง</p> <p>๒. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับใช้กฎหมาย</p> <p>๓. จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรม และจิตบริการ</p>		

Stakeholders of the Program	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ข้อมูล/ข้อเสนอแนะจาก SHs	Needs / Requirements	รวมประเด็น Needs	Corresponding PLOs
		๓. นิสิตควรมีจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมาย มีคุณธรรม และมีจิตบริการ ๔. นิสิตควรได้ฝึกปฏิบัติจริงในการร่างเอกสารทางกฎหมาย และการว่าความ ๕. นิสิตควรสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำงานทางกฎหมายได้	๔. ทักษะการปฏิบัติงานทางกฎหมาย ๕. ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางกฎหมาย		
คณะ/มหาวิทยาลัย	สัมภาษณ์ จำนวน ๒ รูป	๑. ต้องการให้บัณฑิตมีความรู้ทั้งด้านนิติศาสตร์และพระพุทธศาสนา ๒. ต้องการให้บัณฑิตสามารถบูรณาการหลักพุทธธรรมกับวิชาชีพกฎหมายได้ ๓. ต้องการให้บัณฑิตมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยสงฆ์ ๔. ต้องการให้บัณฑิตมีจิตอาสาและจิตสาธารณะในการช่วยเหลือสังคม ๕. ต้องการให้บัณฑิตเป็นที่ยอมรับในวิชาชีพกฎหมาย	๑. ความรู้คู่ขนานด้านนิติศาสตร์และพระพุทธศาสนา ๒. ทักษะการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับวิชาชีพกฎหมาย ๓. อัตลักษณ์บัณฑิตมหาวิทยาลัยสงฆ์ ๔. จิตอาสาและจิตสาธารณะ ๕. มาตรฐานวิชาชีพกฎหมาย	๑. การวิเคราะห์และปรับใช้ข้อกฎหมาย ๒. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางกฎหมาย ๓. ทักษะในศตวรรษที่ ๒๑	PLO๒ สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
มหาวิทยาลัยกลุ่ม ๔	เอกสาร	๑. พัฒนาบัณฑิตให้มีปัญญาและคุณธรรม	๑. การพัฒนาปัญญาและ		

Stakeholders of the Program	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ข้อมูล/ข้อเสนอแนะจาก SHs	Needs / Requirements	รวมประเด็น Needs	Corresponding PLOs
		ตามหลักพระพุทธศาสนา ๒. บุรณาการหลักพุทธธรรมกับองค์ความรู้ทางกฎหมาย	คุณธรรมด้วยหลักพระพุทธศาสนา ๒. การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับวิชาชีพกฎหมาย		
ผู้ใช้บัณฑิต	สนทนากลุ่ม จำนวน ๒ คน	๑. ต้องการบัณฑิตที่มีความรู้กฎหมายและสามารถปฏิบัติงานได้จริง ๒. บัณฑิตต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ๓. บัณฑิตต้องมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสื่อสารที่ดี	๑. ความรู้กฎหมายและทักษะการปฏิบัติงาน ๒. คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๓. ทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร	๑. การเขียนเอกสารทางกฎหมาย ๒. การร่างคำฟ้องและสัญญา ๓. การเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย	PLO๓ สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมาย และเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
เนติบัณฑิต	เอกสาร	๑. ต้องมีความรู้กฎหมายทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง ๒. ต้องมีทักษะการวินิจฉัยข้อกฎหมายและการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย ๓. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดี ๔. ต้องมีจรรยาบรรณและความพร้อมในการประกอบวิชาชีพกฎหมาย	๑. ความรู้กฎหมายเชิงลึกทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ๒. ทักษะการวินิจฉัยและการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย ๓. ความรู้ความเข้าใจกระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดี ๔. จรรยาบรรณและความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ		

Stakeholders of the Program	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ข้อมูล/ข้อเสนอแนะจาก SHs	Needs / Requirements	รวมประเด็น Needs	Corresponding PLOs
สภาพนายความ	เอกสาร	๑. ต้องมีความรู้กฎหมายและการประกอบวิชาชีพ ทนายความ ๒. ต้องมีความสามารถในการ ว่าความและให้ คำปรึกษาทาง กฎหมาย ๓. ต้องมีจรรยาบรรณ และจริยธรรมของ ทนายความ ๔. ต้องรักษาความ ยุติธรรมและ รับผิดชอบต่อสังคม	๑. ความรู้ กฎหมายและ วิชาชีพ ทนายความ ๒. ทักษะการว่า ความและให้ คำปรึกษา ๓. จรรยาบรรณ และจริยธรรม วิชาชีพ ๔. ความ รับผิดชอบต่อ สังคม	๑. การว่าความและ ให้คำปรึกษา ๒. การทำงานเป็น ทีม ๓. การสื่อสารและ ประสานงาน	PLO๔ สามารถให้ คำปรึกษาด้าน กฎหมายใน เบื้องต้น และ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นในสหวิชาชีพ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
ยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศ	เอกสาร	๑. พัฒนาคนให้มี ทักษะที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ ๒๑ ๒. เสริมสร้าง กระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมใน สังคม	๑. ทักษะใน ศตวรรษที่ ๒๑ (ดิจิทัล ภาษา การ คิดวิเคราะห์) ๒. ความสามารถ ในการสร้างความเป็น ธรรมในสังคม		
สถานการณ์โลก	เอกสาร	๑. ความเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีและ ดิจิทัล ๒. การรองรับ กฎหมายระหว่าง ประเทศและการค้า โลก	๑. ทักษะด้าน เทคโนโลยีและ กฎหมายดิจิทัล ๒. ความรู้ กฎหมายระหว่าง ประเทศและ การค้า	๑. จรรยาบรรณ วิชาชีพกฎหมาย ๒. การบูรณาการ หลักพุทธธรรม ๓. จิตสาธารณะและ ความรับผิดชอบต่อ สังคม	PLO๕ แสดงออก ซึ่งพฤติกรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นใน จรรยาบรรณ วิชาชีพ และมีจิต
มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา	เอกสาร	๑. ด้านความรู้ทาง กฎหมายและวิชาชีพ	๑. มาตรฐาน ความรู้ทาง กฎหมายและ วิชาชีพ		สาธารณะในการ ให้บริการทาง กฎหมายแก่สังคม

Stakeholders of the Program	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ข้อมูล/ข้อเสนอแนะจาก SHs	Needs / Requirements	รวมประเด็น Needs	Corresponding PLOs
		๒. ด้านทักษะทางปัญญาและการประกอบวิชาชีพ ๓. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ ๔. ด้านการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบ	๒. มาตรฐานทักษะทางปัญญาและวิชาชีพ ๓. มาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณ ๔. มาตรฐานทักษะการทำงานและความรับผิดชอบ		

ตารางที่ ๒ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (มุมมองอาจารย์) สร้าง.... ให้.... พัฒนา....	ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) (มุมมองนิสิต) จะทำอะไรได้บ้าง
๑. สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองศาสตร์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๑: สามารถอธิบายหลักแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรม ที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง PLO๒: สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาศักยภาพให้มีทักษะในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	PLO๓: สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมายและเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ PLO๔: สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้นและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะ ในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	PLO๕: แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม
--	---

ตารางที่ ๓ วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	สอดคล้องกับ				มาตรฐานวิชาชีพ
	มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕				
	ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	
๑. สร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรมอย่างลึกซึ้ง สามารถบูรณาการองค์ความรู้ ทั้งสองศาสตร์และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	●	●	○	○	●
๒. พัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะในการปฏิบัติงานทางกฎหมาย การเขียนเอกสารทางกฎหมาย และการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	○	●	○	●	●
๓. พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	○	○	●	●	●

● = มีความสอดคล้องโดยตรง, ○ = มีความสอดคล้องโดยอ้อม

จากตารางที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และมาตรฐานวิชาชีพ พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทั้ง ๓ ข้อมีความสอดคล้องกับมาตรฐานทั้งสองส่วนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ โดยวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ มุ่งเน้นการพัฒนา

ความรู้และทักษะทางกฎหมายและพุทธธรรม จึงมีความสอดคล้องโดยตรงกับมาตรฐานด้านความรู้และทักษะ และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านจริยธรรมและลักษณะบุคคลผ่านการบูรณาการหลักพุทธธรรม วัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกับผู้อื่น จึงสอดคล้องโดยตรงกับมาตรฐานด้าน ทักษะและลักษณะบุคคล และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านความรู้และจริยธรรมผ่านการประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงาน ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ มุ่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ จึงสอดคล้อง โดยตรงกับมาตรฐานด้านจริยธรรมและลักษณะบุคคล และสอดคล้องโดยอ้อมกับด้านความรู้และทักษะผ่าน การให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพ พบว่าวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อมีความ สอดคล้องโดยตรง เนื่องจากครอบคลุมทั้งการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ทักษะการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพกฎหมาย ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

ตารางที่ ๔ วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs)	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
	ว.๑	ว.๒	ว.๓
PLO๑ สามารถอธิบายหลัก แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมายและหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง	●	○	○
PLO๒ สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัย ข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	●	○	○
PLO๓ สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมาย และเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	○	●	○
PLO๔ สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้น และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	○	●	○
PLO๕ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม	○	○	●

● = มีความสอดคล้องโดยตรง, ○ = มีความสอดคล้องโดยอ้อม

จากตารางที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า PLO๑ และ PLO๒ สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และสอดคล้องโดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๒ และ ๓ ในขณะที่ PLO๓ และ PLO๔ สอดคล้อง โดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๒ และสอดคล้องโดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และ ๓ เนื่องจาก... ส่วน PLO๕ สอดคล้องโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๓ และสอดคล้อง โดยอ้อมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อที่ ๑ และ ๒

ตารางที่ ๕ วิเคราะห์การนำผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การออกแบบรายวิชา

PLO๑ สามารถอธิบายหลัก แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง

ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)		จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิชา/โมดูล
	เฉพาะ	ทั่วไป			
-แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย หลักกฎหมาย -หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ทักษะการคิด วิเคราะห์	ทักษะการสื่อสาร ทักษะดิจิทัล ทักษะภาษา แสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง	-ความซื่อสัตย์สุจริต -ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ -ความมีจิตใจเมตตา -ความโอบอ้อมอารี -การมีจิตสาธารณะ	-มีความคิดสร้างสรรค์ -คิดอย่างมีวิจารณญาณ -มีเหตุและผล -มีความอดทนอดกลั้น -รู้เท่าทันสื่อ -กล้าแสดงออก	-กฎหมายทั่วไป -วรรณกรรมพระพุทธศาสนา -พระไตรปิฎกศึกษา -ภาษาบาลี -ประวัติพระพุทธศาสนา -เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา -ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ -กรรมฐาน ๑ -นิติปรัชญาแนวพุทธ -หลักกฎหมายมหาชน -ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบ กฎหมายหลัก -หลักกฎหมายมหาชน -กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและ สถาบันการเมือง

PLO๒ สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านกฎหมาย วินิจฉัยข้อกฎหมายกับข้อเท็จจริง และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)		จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิชา/โมดูล
	เฉพาะ	ทั่วไป			
-ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย -หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา -ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	ทักษะการคิด วิเคราะห์	ทักษะการสื่อสาร ทักษะดิจิทัล ทักษะภาษา ทักษะแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง	-ความซื่อสัตย์สุจริต -ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ -ความมีจิตใจเมตตา -ความโอบอ้อมอารี -การมีจิตสาธารณะ	-คิดอย่างมีวิจารณญาณ -มีเหตุและผล -มีความอดทนอดกลั้น -รู้เท่าทันสื่อ -กล้าแสดงออก	-คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล -ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบ กฎหมายหลัก -หลักกฎหมายเอกชน -หลักกฎหมายมหาชน -กฎหมายเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ -กฎหมายปกครอง

PLO๓ สามารถเขียนคำร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญาทางกฎหมาย และเอกสารทางกฎหมายอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)		จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิชา/โมดูล
	เฉพาะ	ทั่วไป			
-ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย -ความรู้เกี่ยวกับการเขียนคำ ร้อง คำฟ้อง ร่างนิติกรรมสัญญา ทางกฎหมายและเอกสารทาง กฎหมายอื่น ๆ	ทักษะการคิด วิเคราะห์	ทักษะการสื่อสาร ทักษะดิจิทัล ทักษะภาษา ทักษะแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	-ความซื่อสัตย์สุจริต -ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ -ความมีจิตใจเมตตา -ความโอบอ้อมอารี -การมีจิตสาธารณะ	-มีจิตอาสา -มีความคิดสร้างสรรค์ -คิดอย่างมีวิจารณญาณ -มีเหตุและผล -มีความอดทนอดกลั้น -รู้เท่าทันสื่อ -กล้าแสดงออก	-การว่าความและการจัดทำเอกสาร ทางกฎหมาย -กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๑ -กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๑ -กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ๒ -กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ๒ -กฎหมายว่าด้วยมรดก -กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สินเช่าซื้อ - กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำนำ -กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ตัวแทน นายหน้า จ้างแรงงาน จ้างทำ ของ

PLO๔ สามารถให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในเบื้องต้น และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสหวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)		จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิชา/โมดูล
	เฉพาะ	ทั่วไป			
-ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย -ความรู้เกี่ยวกับสหวิชาชีพ -หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ทักษะการคิด วิเคราะห์	ทักษะการสื่อสาร ทักษะดิจิทัล ทักษะภาษา ทักษะแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	-ความซื่อสัตย์สุจริต -ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ -ความมีจิตใจเมตตา -ความโอบอ้อมอารี -การมีจิตสาธารณะ	-มีจิตอาสา -มีความคิดสร้างสรรค์ -คิดอย่างมีวิจารณญาณ -มีเหตุและผล -มีความอดทนอดกลั้น -รู้เท่าทันสื่อ -กล้าแสดงออก	-กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดี เมือง -พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและวิธี พิจารณาความอาญาในศาลแขวง -กฎหมายว่าด้วยครอบครัว -มนุษย์กับสังคม -ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร -คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย -กฎหมายแรงงานและสวัสดิการ สังคม -กฎหมายภาษีอากร

PLO๕ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต มีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีจิตสาธารณะในการให้บริการทางกฎหมายแก่สังคม

ความรู้ (Knowledge)	ทักษะ (Skill)		จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)	วิชา/โมดูล
	เฉพาะ	ทั่วไป			
-ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย -หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา -หลักจรรยาบรรณในวิชาชีพ	ทักษะการคิด วิเคราะห์	ทักษะการสื่อสาร ทักษะดิจิทัล ทักษะภาษา ทักษะแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	-ความซื่อสัตย์สุจริต - ความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ - ความ มี จิต ใจ เมตตา -ความโอบอ้อมอารี -การมีจิตสาธารณะ	-มีความคิดสร้างสรรค์ -คิดอย่างมีวิจารณญาณ -มีเหตุและผล -มีความอดทนอดกลั้น -ยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ ถูกต้อง -รู้เท่าทันสื่อ -กล้าแสดงออก -ความรอบคอบ -ความละเอียดถี่ถ้วน	-กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม -กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป -กฎหมายอาญา ภาคความผิด -หลักวิชาชีพและพุทธจริยธรรม สำหรับนักกฎหมาย -กรรมาฐาน ๒ -กรรมาฐาน ๓ -กรรมาฐาน ๔

ภาคผนวก ง

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘

คำสั่ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์

ที่ ๐๑๔ / ๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘

เพื่อให้การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร
นิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกอบด้วย

๑. พระธรรมวชิรธีรคุณ, รศ.ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตนครสวรรค์	ประธาน
๒. พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, รศ.ดร.	รศ.ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์	รองประธาน
๓. นายศิระ บุญภินนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๔. พ.ศ.อ.ถนอม จินาวา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๕. ดร.ภิญโญ หิตโกเมธ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๖. รศ.วินัย ล้าเลิศ	ประธานหลักสูตร	กรรมการ
๗. อาจารย์วิภาส สระรักษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๘. ผศ.นพพงศ์ จูห้อง	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
๙. อาจารย์กิตตินันท์ จันทร์สืบแถว	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
๑๐. อาจารย์สรินทร์ อยู่เย็น	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
๑๑. อาจารย์ทีปกร บำรุงสรณียิ่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๒. ผศ.ดร.สุกัญญาณัฐ อบสิน	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการ
๑๓. ดร.สิทธิวีร์ รัชกุลชัยภิรมย์	อาจารย์ประจำหลักสูตร	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสาวชนากานต์ สิงห์เรือง	นักทรัพยากรบุคคล	ผู้ช่วยเลขานุการ

/ ใต้คณะ...

-๒-

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาข้อมูลและจัดเตรียมข้อมูล ให้ครบองค์ประกอบของการจัดทำหลักสูตร ตามแบบ Outcom-based Education (OBE)
๒. ยกร่างปรับปรุงหลักหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ กฎกระทรวงมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ กฎกระทรวงมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศที่เกี่ยวข้อง
๓. ให้เสนอหลักสูตรต่อคณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้ความเห็นชอบและอนุมัติตามลำดับ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

(พระธรรมวชิรธีรคุณ, รศ.ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย